

naša luč

1977

9

povejmo po domače!

pregovori

Suša en kos kruha sne, moča pa tri.
Ujmi ne uideš.
Urica se ne dá ujeti.
Včeraj je skrito, danes očito.
Velika gospoda je rada kasna.
V jeseni je za vsakim grmom dež.
V petek smeh, v soboto in nedeljo jok.
Vprašala bodo stara leta, kaj so delala mlada.
Vreme nikogar ne čaka.
Vsaka reč ima svoj čas.
Vsaka reč le en časek trpi.
Vse pride na dan, če ne prej, pa čez sedem let.
Za možitev, smrt in davke ni nikoli prepozno.
Zdravja si pridobiš samo, če vstajaš pred sončnim vzhodom.
Zidarju in kovaču poleti nobena pečenka ni premastna (predraga), pozimi pa nobena skorja pretrda.
Zima ima gladne zobe.
Človeka za jezik, vole za rogove vežemo.
Človek obrača, Bog obrne.
Človek se med ljudmi obrusi kakor kamen po svetu.
Človek se vsak dan kaj nauči.
Človek je kakor dim nad streho.

Človek je kakor kaplja na veji.
Dolgi lasje — kratka pamet.
Kakršno pisanje, tak človek.
Ko bi človek več mater imel, bi bilo preveč potuhe na svetu.
Las glavo krasí, jed pa skazi.
Ljudski glas — božji glas.
Najhuje boli, kadar je človek s človekom tepen.
Noben človek ni ob vsakem času pameten.
Osamljeni človek najde prijatelja v živali.

kako rečemo

Dobro vozita.
Dobri so si.
V stvari je bil dobro podkovan.
Dobro se zasuče.
Do grla sem je sit.
Pot je bila dolga kot večnost.
Dosti vode bo še preteklo, preden bo iz njega kaj.
Drag je ko žafran.
On je na oba kraja nabrušen nož.
On ni iz zadnje moke.
Ta človek ve vsaki reči glas.
To je vseh vrst človek.
To so ptiči brez perja.
Večje oči kakor človek.
Dregnila je v sršenje gnezdo.
Drži besedo.
Drži jezik za zobmi.

primere

Dela kakor črna živina.
Denarja imajo kot peska, kot smeti.
Dere se kot sraka.
Nekateri človek je visok, kakor bi svet na njem stal.
Ne molči, ko bi mu tri vozle na jezik naredil.
Nestalen je kakor aprilsko vreme.
Nezvesti prijatelji so kot sončne ure v deževju.
Padel je, kot da bi ga z neba vrgel.
Pijan je kot dež.
Piše kot čebela med.
Pika kot kača izza grma.
Pisano gleda kakor modras.

Plesali so, da je pod ječal in strop pokal.
Plešeta kakor lisasta krava in brezasti vol.

besede

TA —

pri tej priči, ta je pa lepa!, ta je bosa!, teden dni je tega; lep, da nikoli tega; ta pa ta!; ta in oni; to je bilo hudo!, to ti je junak!; hotel je v mesto, in to trikrat na teden; to ni tako; ta čas.

UBITI —

ubiti lonec, ubiti jajce v juho, strela ga je ubila, ubiti komu veselje do česa; ubit zvon, ubit glas, ubito vino; spal je kot ubit; ubija se z delom, z otroki, po svetu (= mučiti se).

VOLJA —

šibka, močna volja, prosta volja; volja me je kaj storiti, brez volje delati, z voljo prenašati; rade, drage volje kaj storiti; biti dobre, židane, slabe volje; biti pri volji; nobena reč mu ni po volji; po mili volji; ima dobro voljo, da bo to storil; na voljo mu je; na voljo komu kaj dati; za božjo voljo koga kaj prositi.

ZAJEC —

zajec v omaki; zajce streljati; razumeti se na kaj kakor zajec na boben; v tem grmu tiči zajec; to ti je zajec! (= strahopetec); zajčja ustnica, ušesa, deteljica.

ŽELODEC —

povešen želodec; po želodcu kruh, li, želodec počí, se mi obrača, se oglašá; želodec si pokvariti, na prazen želodec piti; ljubezen gre skozi želodec; s pajčevino v želodcu, v želodcu mu je obležalo;

Slika na naslovni strani:
Vas Trenta.

naša luč

1977 9

mesečnik
za slovence
na tujem

leto 26
november 1977

Ureja uredniški odbor.
Odgovorni urednik:
Dr. Janez Hornböck.

Založba: Družba
sv. Mohorja v Celovcu.
Tisk: Tiskarna Družbe
sv. Mohorja v Celovcu.
Izhaja vsak mesec razen
julija in avgusta.

Naročnina:

Anglija	3 angl. f.
Avstrija	100 šil.
Belgija	220 belg. fran.
Francija	30 fr. fran.
Italija	6000 lir
Švica	16 š. fran.
Nizozemska	13 n. gld.
Nemčija	16 n. mark
Švedska	25 š. kron
Avstralija	6 av. dol.
Kanada	7 kan. dol.
ZDA	7. am dol.

Razlika v cenah je pogojena zaradi neenakih poštnin v posameznih državah in različnih deviznih preračunavanj.

Naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava „Naše luči“.

Uredništvo in uprava:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt,
Austria.
Printed in Austria

med nami rečeno

V začetku oktobra je začela zasedati v Rimu peta škofovska konferenca. Nekateri škofje iz vzhodne Evrope so na njej obtožili tamkajšnje režime, da neprestano kršijo človekove pravice. Nadškof iz Krakova kardinal Wojtyła je izjavil, da so na Poljskem katoličani zapostavljeni v šolah, na delovnih mestih in v poklicnem napredovanju in da se oblast žene za razkristjanjenjem naroda ter širi ateizem kot novo vero.

Ker je začela v istem času zasedati v Beogradu konferenca o varnosti in sodelovanju v Evropi, ki je pred dvema letoma v helsinški sklepni listini razglasila med drugim tudi neodsvojljive človekove pravice in svoboščine, se je lahko čutila kot najbolj prizadeta naslovnica gornjih obtožb.

Ob teh ugotovitvah nadškofa iz Krakova se pojavi vprašanje, s kakšnimi obtožbami bi še stopili vzhodnoevropski narodi pred konferenco v Beogradu, ko bi jim bilo to mogoče. Najbolj preprosto bi bilo, da bi vzeli v roke sklepno listino helsinške konference in iz nje prebrali nekaj ugotovitev, ki so jih pred dvema letoma ti gospodje vanjo zapisali, in zahtevali, naj jih vendar že uresniči, če naj ne bodo te konference prazna burka.

„Države udeleženke bodo spoštovale enakopravnost narodov in njihovo pravico do samoodločbe,“ stoji v imenovani listini. „Po načelu o enakih pravicah in pravici narodov do samoodločbe imajo vsi narodi zmeraj pravico, da popolnoma svobodno, kadar koli in kakor želijo, določajo svoj notranji in zunanje politični status in da po svoji volji uresničujejo svoj politični, gospodarski, družbeni in kulturni razvoj.“ Vsem vzhodnoevropskim narodom je bila s koncem vojne ta osnovna pravica vzeta in do danes še ne vrnjena. Njihovo usodo kroji proti njihovi volji maloštevilna partija.

V sklepni listini stoji dalje: „Države udeleženke bodo spoštovale človekove pravice in temeljne svoboščine, vstevši svobodo misli, vesti, vere in prepričanja za vse, ne glede na raso, spol, jezik in vero. Pospesjevale in spodbujale bodo dejansko uveljavljanje državljanskih, političnih, gospodarskih, socialnih, kulturnih in drugih pravic in svoboščin, ki vse izvirajo iz dostojanstva, lastnega človekovi osebnosti in so bistvenega pomena za njen svobodni in polni razvoj.“ V vseh vzhodnoevropskih državah so te pravice kršene: ljudje so zaradi vere zapostavljeni (nimajo dostopa do določenih služb, izključeni so iz upravnega aparata, ne napredujejo v službah), zaradi svojih misli preganjani (disidenti pred sodišči, po ječah), brez političnih svoboščin (razen partije ne sme biti nobene stranke).

„Države udeleženke priznavajo univerzalni pomen človekovih pravic in temeljnih svoboščin, katerih spoštovanje je bistveni dejavnik miru, pravičnosti in blaginje.“ To priznanje je zlatà vredno. Iz njega pa sledi, da bo v prizadetih narodih še naprej vrelo in to vedno bolj, ker s krivico se ne more in ne sme nihče sprijazniti. Naj se odgovorni režimi še tako opletajo, končno jim ostaja kot edina rešitev, na široko odpreti narodom vrata do njihovih osnovnih pravic in svoboščin.

Prosimo škofa Barago, ki je cenil Cerkev in jo dajal tudi drugim, naj jo ohranja v našem narodu, predvsem v našem času preizkušanj, ko mora marsikateri kristjan na račun svoje zvestobe Cerkvi in veri marsikaj slišati in biti

NEKOLIKO DRAŽJE POŠTNE STORITVE — Po novi tarifi bo pristojbina za priporočena pisma znašala 1,50 dinarja, za besedo v telegramu pa 50 par in prav tako 50 par za vsak impulz v teleks-prometu. Poštnina za pakete je v poprečju za 24 odstotkov višja od doseda-

umetnost na Slovenskem" je podpredsednik Lovske zveze Slovenije Bojan Šrk dejal: „Človek od nekdanj išče lepoto in resnico v naravi, oboje pa današnji človek potrebuje, posebno še resnico o naravi.“

kaj pa doma?

celó v tem ali onem prikrajsan! Prosimo ga, da bi ne manjkalo duhovnikov, ki bodo varovali Cerkev v našem narodu!

(Družina, Ljubljana, 14. 7. 1977).

Naša mladina. Študentje in srednješolci. Kmečka mladina, mestna. Mladina proletarcev in tistih, ki so zapustili te vrste in se prebili v vrste neoaristokratskih ljudi plemenite barve.

Naša mladina, naša prihodnost. Mladina, ki se zbira k verskim srečanjem in razpravlja o tem večnem vprašanju o Bogu, večnosti, nebesih in peklu ter v meditacijah izpoveduje svoj idealizem, se navdušuje, razpravlja, teoretizira, reklamira preteklost in se zapisuje lepši prihodnosti brez mitov moči. Ko pa so prestopili prag družbene storilnosti, so kameleonsko zajadrali v lijak tiste družbe, ki je bila v konici njihovega upora. „Mladi, ki nimajo denarja, svoje zamisli težko uresničijo, ker v vodstvih velikih družb sedijo bedaki. Ko pa mladi prodrejo v družbe, se pogosto v svojih temah tem družbam podredijo.“

(Družina, Ljubljana 2. 10. 1977).

nje. Za pisma in dopisnice ter ves mednarodni poštni promet veljajo stare cene.

OD 1. OKTOBRA DRAŽJI DNEVNIKI — S 1. oktobrom so se podražili slovenski dnevniki v kolportaži od 3 dinarjev na 3,5 dinarjev, sobotna številka „Dela“ stane 5 dinarjev.

RAZSTAVA LOVSKE ZVEZE NA GOSPODARSKEM RAZSTAVIŠČU — V okviru proslave 70-letnice Lovske zveze Slovenije je bila na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani razstava fotografij in umetniških likovnih del na temo lovstva. Ob otvoritvi razstave „Lov, divjad in

SLOVENSKI OKTET ŽE DVANAJSTIČ NA NORVEŠKO — Slovenski oktet, ki je s svojim nastopom pred nabito polnim avditorijem Križank zaključil letošnje ljubljanske poletne kulturne prireditve, je odpotoval na Norveško. Spotoma so se pevci ustavili tudi na Danskem in Švedskem. Oktet je imel na svoji poti po Norveški kar 20 koncertov.

MEDMESTNO KULTURNO SODELOVANJE — Za pesniki so šli v Bijelo polje še igralci in pevci. V Bijelo polje v Črni gori, v to edino jugoslovansko mesto, kjer v šolah poučujejo tudi slovenščino, so odšli igralci Mestnega gledališča ljubljanskega, ki so uprizorili Borovo „Težko uro“, pa pevci okteta „Gallus“, ki so pripravili popoldanski in večerni koncert pesmi jugoslovanskih narodov.

Jesenice, mesto v vzhodu v gornjo savsko dolino, so znane po velikih železarnah.

PRVAKI — TRETJIČ ZAPORED — Jugoslovansko košarkarsko zastopstvo je na letošnjem evropskem prvenstvu doseglo imeniten uspeh; v svojem sedmem finalnem nastopu je osvojilo tretjo zlato kolajno. Tretjič zapored so naši košarkarji dokazali, da so na stari celini prva velesila. Jugoslovani so najbolj prepričljivo doslej nadigrali sovjetsko ekipo, ki se še ni nikdar nikomur tako predala kot tokrat našim.

POTRES NI ZAHTEVAL ŽRTEV — Furlanijo in severozahodno Slovenijo je v noči med 17. in 18. septembrom ponovno prizadel potres 7,5 stopnje po Mercallijevi lestvici. Prvemu sunku je sledil čez eno uro drugi sunek z močjo 7. stopnje. Središče potresa je bilo v gori Verzegnis v Furlaniji. Sunka nista povzročila večje gmotne škode, saj so bile stare stavbe porušene že v lanskih potresih, nove pa so potresno varno grajene. Pač pa je potres povzročil veliko paniko med prebivalstvom, ki je noč preživel na prostem.

DOVOLJ SADJA IN ZELENJAVE — Cene sadja in zelenjave povsod po državi padajo. Nekatere vrste sadja in sočivja so že cenejše kot lani v enakem obdobju. Nižjo ceno kot lani ima npr. grozdje, jabolka, krompir in paradižniki.

USPEL KONCERT NA KOROŠKEM — V začetku septembra je na povabilo Slovenske krščanske kulturne zveze iz Celovca gostoval v hotelu „Korotan“ v Sekiri ob Vrbskem jezeru na Koroškem harmonikarski orkester glasbene šole Radovljica.

NOVE PODRAŽITVE — Olje se je podražilo. Grozi pa še podražitve elektrike, saj je bilo v prvem polletju letošnjega leta v Sloveniji v elektrogospodarstvu za 20 milijonov primanjkljaja in to kljub temu, da se je elektrika v začetku leta podražila za deset odstotkov. Slovensko elektrogospodarstvo predlaga, da bi kilovat električne energije plačevali še 20 odstotkov dražje.

DOGRAJEN DALJNOVOD — Sedaj premore Slovenija 350 kilometrov 380-voltno električne povezave, in sicer na relaciji Ljubljana-Divača v dolžini 76 km. Od tam pa teče daljnovod do Splita, Mostarja in Trebinja. Od Ljubljane do Divače so postavili 196 jeklenih stebrov. Njihova skupna teža znaša 1800 ton. Posekati so morali okrog 200 hektarjev gozda.

*

AJDOVŠČINA — Planinsko društvo „Ajdoščina“ je pred dnevi organiziralo četrto letošnjo delovno akcijo na Čavnu. Ob zavetišču Antona Bavčarja (1242 m) je 15 članov uredilo temelje in ploščo za

Teharje blizu Celja so bile nekdanje naselje kosezov.

sanitarije, ki meri 19 kvadratnih metrov. Letos so ajdovski planinci v ureditvi zavetišča na Čavnu vložili več kot 500 prostovoljnih delovnih ur.

ANHOVO — Pred kratkim so v Anhovem odprli na novo zgrajeno cementarno, ki naj bi že prihodnje leto poslala na trg 750.000 ton cementa na 10. strani

Studenice pri Poljčanah leže v osojni dolinici pod Bočem.

Dragi moji farani!

V zadnjem pismu sem sprožil misel o majhnih verskih žariščih, ki naj bi vzniknili širom po župniji. Kot razlog zanje sem navedel to, da bi bila taka žarišča osebno zavetje vernikov, kraj, kjer bi lahko vsakdo razvijal svojo vero naprej.

Pa se mi zdi, da je še drug razlog zanje, najbrž še globlji: ta namreč, da mora biti vsak kristjan aktiven, za razvijanje te aktivnosti pa bi bila prav omenjena žarišča najprimernejši kraj. Naj to misel pojasnim.

Biti kristjan pomeni biti aktiven, zavzet, to je menda samo po sebi jasno. Če se namreč kristjan zaveda, kaj kot kristjan ima — božjo resnico o Stvarnikovih načrtih in božje energije za uresničenje teh načrtov — potem ne more teh zakladov zaklepati vase, ampak jih bo nujno razdal tudi drugim.

Vendar je kristjan glede spoznavanja Stvarnikovih načrtov in glede njih uresničevanja prav tako nepopolen, kot je vsak človek v sleherni svoji dejavnosti nepopolen. Z drugo besedo: kristjan potrebuje za oboje majhnih skupin drugih vernikov, da se z njimi o svoji veri pogovarja, jo čisti in pogloblja, pa tudi, da se skupaj z njimi zanjo navdušuje, in od njih dobiva novih vzpodbud. Sama od sebe se pokaže potreba po majhnih verskih skupinah.

Kot je na eni strani jasno, da Cerkev ne potrebuje kristjanov, ki so kristjani le na papirju, v cerkvenih knjigah, ker ti so ji le v breme, tako bi na drugi strani tudi ne bilo prav, pridigati kakšen živčni aktivizem, ki naj bi ga moral vsak kristjan pod grožnjo večne kazni vršiti. Ne, ne gre za to. Gre za čisto preprosto Kristusovo izjavo, da mora biti sleherni kristjan sol zemlje in kvas sveta.

Kaj to pomeni? To pomeni ne le, da se ne sme kristjan pustiti vplivom okolja do tiste mere, da bi se „razsolil“ ali „razkvasil“, ampak nasprotno, da mora biti močnejši od okolja, da mora torej vplivati na okolje. In to ne propagandistično in le z usti, ampak predvsem tako kot sol in kvas: tiho, neopazno, pa vendar zares.

Kristjan bo našel primeren teren za vplivanje najprej pri sebi: v naraščajočem povezovanju z Bogom, v klesanju svoje osebnosti, v iskrenosti, skromnosti, poštenju, delavnosti, dobroti. Potem bo širil tega dobrega Kristusovega duha navzven v najožji krog, v družino in med ljudi na delovnem mestu. Končno pa bo vplival tudi na širšo okolico: med sosede in sosa-rane, pa še širše, če mu je življenje namenilo te možnosti.

Kristjanu mora biti nekaj jasno: svet je treba boljšati, ne ga pa pustiti zlim silam, da ga kvarijo. To boljšanje, to prekv-ševanje bi bilo prek majhnih skupin bolj učinkovito.

Prav lepo pozdravljeni!

Vaš župnik

dvignite glave

Kaj bolj primerne bi mogli najti v zakladu Kristusovih resnic za mesec november kot misel, da je Kristus začetek in konec vesolja in da nahaja v njem vsaka stvar svoj obstoj in smisel. Gospod sam je orisal konec zemsko-časovne stvarnosti in začetek novega neba in nove zemlje in nam prek živih in zgovornih podob prerokov stare zaveze sporočil, da bo na dan X Bog dokončno vse v vsem.

Gospodovo skiciranje prihodnosti nam je sporočil zdravnik Luka v jedru enako kot Marko, z le nekoliko premaknjenimi akcenti.

Evangelist Luka registrira splošni polom v vesolju z očmi (Znamenja bodo na soncu in luni in zvezdah. Nebeške sile se bodo majale.), s sluhom (Bucanje morja in valov.), posebno pa psihološko: (Ljudi bosta prevzeli tesnoba in občutje breziz-hodnosti. Nekateri bodo skopr-neli od strahu polnega pričako-vanja svetovne zmede.).

Pri očitranju veličastnega Go-spodovega prihoda se Luka ne ustavi pri dogodku samem — oriše ga zelo skopo (Takrat bo-do uzrli Sina človekovega priti na oblaku z veliko močjo in sla-vo.) — ampak preide k opogu-mitvi bralcev. Jasno mu je, da je Kristusova vera križa propa-gandno dokaj revna, poleg tega

se pa že začnajo risati na obzorju krvavi obrisi preganjanj. Zato je treba prenesti težišče vere v končno, najvišjo točko Gospodove popolne zmage, potem pa potegniti iz nje nazaj v življenje črte za ravnanje in pogum.

„Poglejte v nebo, dvignite glave, vaše odrešenje se približuje!“ Vi vsi, ki ste žalostni in lačni in žejni pravice, ki vas sovražijo, zasramujejo in preganjajo zaradi Gospoda, ki ste stopili na ozko stezo in skož tesna vrata in si naprtili križ — veselite se, kajti vaš križev pot je končan. Križ ni sam sebi namen. Na koncu poti ni smrt, ampak življenje. In po koncu ni trpljenja, ampak veselje. In to brez vseh omejitvev.

Tudi pri svarilih bralcem gre Luka svojo pot. Minilo je začetno pričakovanje kristjanov skorajšnjega konca sveta, s tem je pa vzniknila nevarnost mlačnega in polovičarskega krščanstva. Odtod prvi opomin: „Pazite, da ne bo tisti dan za vas kot nastavljena zanka, v katero bi se ujeli, saj ne veste, kdaj Gospod pride. Naj ne postanejo vaši bogovi zvrhan lonec, poln bokal in debela listnica! Ne upijanjajte se s tem svetom! Duše ni mogoče zamenjati za trebuh in denar: ta dva nista v večnosti konvertibilna valuta.“

In drugi opomin: „Vsak čas bodite budni nad seboj in molite, da bi vam dal Gospod toliko moči, da boste ušli grozi svetovne katastrofe in stopili predenj rešenil“

Sleherno umiranje je končno del razpadanja sveta. In sleherna smrt je navsezadnje srečanje z Gospodom kot Najvišjim.

Ali ne veljajo potem ti opomini za vsako osebno srečanje z Gospodom? In ali ni končno lahko tudi najusodnejši trenutek človekovega bivanja razlog za največje veselje?

eno zdravilo je

če hočeš biti miren, varen pred seboj, moderen

Kaj vse sem že zbiral v svojem življenju! Najprej sem zbiral znamke, potem knjige, fotografije in listke z gesli raznih učenih ljudi. Danes pa mi je padlo v glavo, da bi začel zbirati nekaj posebnega. Rad bi šel po svetu in začel zbirati molitve, da jih pokažem svetu.

Taka raziskava bi bila zares čudovita. Ugotovil bi resnično število (in tu ne gre za količino opravljenih molitev) molitev, ki se darujejo v enem dnevu po celem svetu.

Prevozil bi vse ceste. Ustavil bi se pri puščajnikih, v cerkvah, v delavskih naseljih, v bolnišnicah, v samostanih in celo v ječah. Obredel bi vse hiše, da bi preštel ljudi, ki molijo in so „aktivni“ (prepričan sem, da bi me moja mati presenetila s svojim številom molitev, in oče tudi).

Stopil bi v sobo sestre Valerije, ki je že več kot deset let priklenjena na posteljo in se stalno pogovarja z velikim križem, s katerega nikoli ne odmakne pogleda. Zdi se mi, da bi se mi tu beležnica zelo napolnila.

Nato bi stopil k divanu svoje prijateljice „Znanke“, ki je en sam kup bolečin in jo stalno nadlegujejo. Ona pa moli rožne vence za ves svet. V Indiji bi brez dvoma imel veliko dela, kakor tudi v Ameriki.

Ob sklepu te nabirke bi se povzpел na goro in, ko bi sonce zahajalo, bi odprl knjigo, da napravim inventuro. In od tam bi izzval vse sile, ki skušajo osvajati svet: vso umazanijo, neumnost, hudobijo, nepoštenost, sleparstvo, sebičnost, hinavščino, strahopetnost, prebrisanost, nasilnost, podlost, dvoličnost, objestnost, prostaštvo.

Ena sama „številka“ molitev po-

ti vsemu temu. In v tej številki nevidna, skoraj brezpomembna sila proti ogromni vpijoči množici.

Kar skrijte se, nebolglijeni preroki! Nič ne veste, kakšne skrite sile ohranjajo pri življenju milijarde bitij. Zbral sem in seštel vse zaklade, ki zdaleč prekašajo vso umazanijo.

Zdaj sem brez skrbi. Po hišah in po samostanih zopet molijo. In jutri zjutraj bo sonce zopet moralo vziti.

— — —
Molitvi se moram zahvaliti, da se čutim varnega ne le pred svetom, ampak tudi pred samim seboj.

Večkrat se bojimo drugih. V resnici pa bi se morali bati sami sebe. Zunanji sovražniki niso tako nevarni. Hujše sovražnike imamo doma, v sebi.

Temu sovražniku lahko rečemo prevzetnost, sebičnost, hinavščina, častihlepnost, prilagodljivost, neumnost, domišljavost. Našteli bi lahko še sto imen.

Temu sovražniku nočem dati javno enega samega imena, ker se mi zdi, da ni v modi, in ker bi se pokazal nazadnjaškega in nekulturnega, če bi ga imenoval: greh.

Redkokdaj govorijo o grehu kot o prestopku, prelomu zapovedi. V bistvu pa je greh zarota proti moji osebnosti: nočem biti to, kar bi moral biti, in izdajam sam sebe. In v moji hiši se na mojem mestu šopiri lutka, ponarejena osebnost, suženj, ki je vsega zmožen.

Naloga molitve je prav v tem, da me varuje pred sovražniki, ki jih nosim v sebi, pred izdajalcem, ki ga imam v svoji hiši.

„Človek, ki zvečer moli, je podooben stotniku, ki je razporedil straže in lahko mirno zaspi.“ (Baudelaire).

O tej omejitvi „zvečer“ bi lahko dolgo razpravljali. Glavna resnica pa je v tem, da se čutimo varne, ker smo zastraženi. Nemirni notranji sovražniki so pod nadzorstvom.

Kdor ne moli, se lahko boji, ker je v stalni nevarnosti. Izpostavljen je vsem napadom in v sebi nosi najbolj pretkanega sovražnika.

— — —
Brat Artur Paoli pravi, da je kar poskočil, ko mu je skupina fantov rekla: „Ali veste, zakaj vas imamo radi? Ker vemo, da molite. Vi ste moderen človek in hkrati mož molitve.“

Zdi se, da dandanes z veliko lahkoto ponujajo izkaznico „modernosti“ duhovniku in slehernemu kristjanu, ne glede na njegovo duhovno življenje. Molitev ni važna, če hočeš postati sin svojega časa in „eden izmed naših“.

Edino, kar zahtevajo od tebe, je to, da imaš „široke poglede“. „Ta duhovnik mi je všeč, ni tak kot drugi, je zelo širok.“ (Morda so ti pogledi komaj ped široki; nič zato, da le odgovarjajo mojemu okusu, mojemu mišljenju, potem so vedno dovolj široki.)

Oboje moramo združiti: moder-

nost in molitev. Modernost brez molitve je zelo sumljiva. Molitev brez modernosti je pa laž, protislovje, zavrnitev učlovečenja, zanižanje Kristusove „sodobnosti“.

Nekdo je rekel, da najlepše dokažeš, da si zvest večnemu, če si sodoben, če ostaneš zvest večnemu.

Nikar se ne varajmo: človek, ki ne moli, je oseba, ki ne živi v svojem času. Ni razumel zahteve časa, v katerem živi. Kdor ne moli je „preživela osebnost“, čeprav se baha z najsodobnejšo ideologijo.

Nekaj bi rad povedal mladim: „Pocukajte za rokav svoje duhovnike in pošljite jih v cerkev! Zahtevajte od njih, naj molijo! Prosite jih, naj vas naučijo moliti! Zlasti to, da boste znali okusiti molitev. Poiščite take, ki vam bodo znali pokazati lepoto molitve! Pridobite si pravico do molitve, da vas življenje ne izloči, da ne ostanete ob robu svojega časa!“

Alessandro Pronzato

charles harold dodd

začetnik krščanstva

in Cambridgeu Dodda „Začetnik krščanstva“.

Značilnost Doddovega orisa Jezusa Kristusa je, da govori predvsem z evangeljskimi besedami. Upošteva skromne zgodovinske podatke zunaj evangelijev. Hoče, da bi s svojo močjo pričalo evangeljsko poročilo. Različne podatke štirih evangelijev strne v prepričljivo enoto. Včasih nakaže izvirno razlago nekaterih evangeljskih dogodkov.

„Vrniti moramo pomen temeljnih evangeljskih resnic za reševanje velikih vprašanj, ki so pred sodobnim človekom,“ je zapisal pisatelj v neki drugi razpravi. Ta temeljni namen je imel tudi pri pisanju te knjige.

Zanimivo je, kako se je avtor lotil zastavljene naloge. Izhaja iz sedanjega dejstva Cerkve in njenega „spomina“ na Jezusa Kristusa. Od tod nas vodi nazaj v zgodovino do dokumentov, ki govorijo o začetniku krščanstva. V ozadju je čutiti občutek edinosti vseh verujočih v Kri-

stusa. Velik pomen daje obhajanju evharistije, v katerem se skozi stoletja ohranja živ spomin nanj. Evangelije pretresa z vsem upoštevanjem sodobne svetopisemske kritike, vendar tako, da se prikaže iz njih zgodovina osebnosti in delovanja Jezusa Kristusa.

Iz sloga Jezusovega pripovedovanja skuša podati duhovne značilnosti njegove osebnosti v razmerah tedanjega časa. Predstavlja nam ga kot učitelja, po eni strani povezanega z judovskim naukom svoje dobe, po drugi strani pa razodene posebnosti, izvirnost in zahtevnost Jezusovega nauka. Njegov nauk in ravnanje nam postane razumljiva le, če gledamo v njem začetnika novega božjega ljudstva, pričakovanega Odrešenika.

Šele potem, ko pisatelj osvetli vsa različna vprašanja v zvezi z Jezusovo osebnostjo in njegovim naukom, nam poda kratko zgodbo njegovega življenja od krsta v Jordanu do smrti in poročil o vsta-

Verski tednik Družina je izdal zanimivo delo angleškega kongregacionalista in bivšega profesorja nove zaveze v Oxfordu, Manchesteru

razkristjanjevanje v sloveniji

Pred štirimi leti je ljubljanski verski list *Družina* prinesel članek o verskem stanju v Sloveniji, ker je bilo med drugim tudi rečeno: „Verska statistika kaže, da ostane zadnji čas vsako leto v Ljubljani nekrščenih 15 % novorojenih otrok, torej do 4000 otrok vsako leto. Nič se ne bomo zmotili v oceni, če rečemo, da je v Ljubljani okrog 30.000 nekrščenih.“

Tako je bilo pred štirimi leti. Če prištejemo tej številki nekrščene zadnjih štirih let, potem je v Ljubljani 46.000 poganov. Če upoštevamo še del nekrščenih priseljencev in njih otrok, potem jih je vsega skupaj 50.000. Poleg tega ostane nekaj odstotkov krščenih otrok brez sleherne verske vzgoje, ker jih ne

jenju. Tako vstaja pred nami veliki lik začetnika krščanstva, lik, katega poteze dajo slutiti, da je v Jezusu več kot samo človek. Božje odrešenijsko delovanje, ki se je v Kristusu razodelo in doseglo svoj vrh, se nadaljuje v Cerkvi, kajti Kristus je vstal in živi, kakor je bila in je še danes prepričana njegova Cerkve.

Naj navedemo iz knjige nekaj odstavkov:

Zgodba, ki nam jo pripovedujejo evangeliji, se ne konča z Jezusovo smrtjo in pogrebom. Evangelisti jo nadaljujejo in pravijo, da je Jezus zopet vstal. Prepričanje, da je res bilo tako, preveva vso novo zavezo. To ni verovanje, ki bi bilo zraslo znotraj Cerkve; to je verovanje, ob katerem je zrasla Cerkve, je nekaj „danega“, na čemer njena vera temelji.

Naši evangeliji nikdar ne poskušajo opisati vstajenja Jezusa Kristusa kot določen dogodek. Vprašanje, ki si ga moramo zastaviti, je: Kako so njegovi učenci, ki so

vedeli, da je bil usmrčen s križanjem, prišli do prepričanja, da še živi? Na to vprašanje dajejo dva odgovora: prvič da so grob, v katerega so bili položili Jezusovo telo, pozneje našli prazen; in drugič, da so ga po njegovi smrti videli živega številni njegovi učenci.

Prvič, vsi štirje evangeliji poročajo, da so v nedeljskem jutru po tistem petku, ko je Jezus umrl, njegov grob našli prazen. To je najprej odkrila žena, njegova učenka, znana pod imenom Marija Magdalena, in sicer je to storila ali sama ali z drugimi ženami, ki so vse bile navzoče ob njegovi smrti.

Luka dodaja, da je bilo odkritje pozneje potrjeno: „In nekateri izmed naših so šli h grobu in so našli tako, kakor so žene rekle.“

Drugič, poročevalci najbolj naglašajo pričevanje, da so Jezusa po smrti „videli“ živega mnogi njegovi učenci. Prvo znano poročilo o tem nas povede daleč nazaj pred nastanek evangelijev. Naveda ga eno izmed Pavlovih pisem. Pavel

piše približno četrto stoletja po Jezusovi smrti in pravi: izročilo, ki ga je sprejel pred kakšnimi dvajsetimi leti, ko je postal kristjan, vsebuje, „da je Kristus za naše grehe umrl, kakor je v pismih; in da se je prikazal Kefu in potem dvanajsterim; potem se je prikazal več kot petsto bratom hkrati, izmed katerih je še zdaj večina živih, nekateri so pa zaspali. Potem se je prikazal Jakobu, nato vsem apostolom.“

Očitno daje Pavel mnogo na soglasnost kot pričevanje za dejstva: če kdo dvomi, naj mirno vpraša tiste, ki jih on omenja. Med njimi je Peter (Kefa), vodilni član najbolj intimnega kroga Jezusovih učencev, in Jakob, Jezusov bratranec. Pavel ju je dobro poznal. Srečal se je z obema in preživel štirinajst dni s Petrom, ko je obiskal Jeruzalem samo nekaj let po tistem, ko je bil Jezus križan — skoraj gotovo ne več ko sedem let, mogoče ne več ko štiri. Tu imamo torej zanesljiva pričevanja iz časa, ki je zelo blizu dogodkom.

misli

Neki župljani so izjavili o svojem župniku: „Ko naš župnik še ni imel nobenega prometnega sredstva, smo ga vedno videli doma s svetim pismom v roki. Ko je dobil moped, nismo več videli, da bi imel sveto pismo v rokah. Odkar pa ima avto, tudi župnika več ne vidimo.“

(Družina, 10. 6. 1977)

Brez svetega Duha je Bog daleč, Kristus ostane preteklost, evangelij mrtva črka, Cerkev je organizacija, avtoriteta le gospodovanje, misijonsko delo samo propaganda, bogoslužje le zunanji obred, krščansko življenje suženjska morala. V svetem Duhu pa svet zaživi in zahrepeni po božjem kraljestvu, vstali Kristus je navzoč med nami, evangelij postane življenska moč, Cerkev pomeni občestvo v troedinem Bogu, avtoriteta postane služenje, ki osvobaja, misijonsko delo binkoštni dogodek, bogoslužje spominjanje in oznanjevanje prihodnosti in človeško življenje zadobi bogastvo in izžarevajočo moč.

Kardinal Suenens

Sodobni človek čuti odpor proti vsemu, kar bi se moglo zdeti fasada, popuščanje, odstopanje od evangelijskih zahtev. Rodovi, ki prihajajo, so prav posebno žejni odkritosti, resnice, pristnosti, zoprni so jim farizeji v kakršni koli obliki. Zato verujejo samo tistemu oznanjevalcu, ki s svojim življenjem spričuje, kar uči.

(Družina, 10. 6. 1977)

pošljejo k prvemu obhajilu. Več odstotkov prvoobhajancev pa ne gre k birmi. 25 do 30 % zaročencev v Ljubljani se poroči samo civilno.

V vsej Sloveniji je krščenih 85 % otrok, od teh jih prejme prvo obhajilo 82 %. K verouku jih prihaja 65 %. Vsaj ena tretjina je le pomanjkljivo ali pa sploh nič krščansko vzgojena.

Med vzroki za takšno stanje je gotovo na prvem mestu zapostavljanje vernih ljudi v javnem življenju in na delovnem mestu. Versko prepričanje je glavna ovira za napredovanje v poklicu. Pod pretnjo izgube delovnega mesta pa se ne smejo udeleževati božje službe in prejemati zakramentov šolniki, vojaško osebje, ljudje na vodilnih položajih v gospodarstvu in v vseh javnih službah.

Kot vzrok za takšno stanje je treba upoštevati tudi spremembo življenjskega okolja s selitvijo v mesta.

Pred kratkim je praznovala ljubljanska Družina 25-letnico obstoja.

Ob sedanjem jubileju so uredniki lista napisali v 21. številki nekaj misli. Seveda marsičesa niso smeli povedati. Na primer, da so se vedno zavestno odpovedovali v svojem pisanju socialnim in sociološkim vprašanjem (čeprav bi tega kot glasniki Cerkve ne smeli, ko bi bilo nasprotno možno!), pričevanju za pravico in resnico v mnogih konkretnih primerih današnje slovenske družbe in temu, kolikokrat je bila Družina kljub silno previdnemu pisanju zaplenjena, oziroma kakšen umetno pripravljen sodni proces ji je preskrbel bivši podpredsednik verske komisije v Ljubljani Poljšak.

Vsekakor želimo mi v zdomstvu Družini še dolgo in plodno življenje: morda z nekoliko več družbene korajže (po zgledu Glasa koncilov v Zagrebu).

sodelujte tudi vi!

7. enota

prenova slovenske Cerkve

Slovenski škofje so se odločili za pokoncilsko prenovalo slovenske Cerkve. Izdali so listino o zakramentih in želé, da o njej razpravljamo vsi slovenski katoličani.

NAŠA LUČ objavlja omenjeno listino po enotah. Vsi, ki vam pridejo ta besedila v roke, razmišljajte in se razgovarjajte v majhnih skupinah po župnijah ali po zasebnih stanovanjih o njih! Kritiko, predloge, izboljšave in druga spoznanja sporočite svojemu slovenskemu župniku ali pa nacionalnemu delegatu v svoji deželi!

ČLOVEK SE VKLJUČUJE V KRISTUSOVO VELIKONOČNO SKRIVNOST...

...Z DARITVENO VOLJO

Maša ni le Kristusova, temveč je tudi naša daritev. Vsaka daritev pa mora biti izraz notranje preda-

nosti. Jezus pričakuje, da bo naše mišljenje in ravnanje vedno podobno njegovemu mišljenju in ravnanju.

Kristusa sta vodili in prešinjali sinovska vdanost in pokorščina do nebeškega Očeta v vsem njegovem zemeljskem življenju, svoj višek pa sta dosegli v smrti na kri-

žu; v evharistiji in na Očetovi desnici se nadaljujeta in nadaljevali naj bi se v udih Cerkve, da bi bilo vse njihovo življenje živa, Bogu prijetna daritev.

Mašna daritev je višek vsega kristjanovega prizadevanja, vrhunec njegovega češčenja Boga in službe ljudem v apostolatu in delih ljubezni. Sebe, svoja dela in ves svet naj bi pri mašni daritvi skupaj s Kristusom daroval nebesnemu Očetu.

... Z NOTRANJIM IN ZUNANJIM SODELOVANJEM

Skupni odgovori, molitev in petje pri maši — vse to ne sme biti samo govor naših ustnic, marveč še bolj glas našega srca, notranja molitev, sicer bo naša molitev brneč zvon in zvoneče cimbale. Prednost ima petje, ki je odlično znamenje ljubezni do Boga in obenem izraz veselja nad odrešenjem. Petje ustvarja edinost v svetem zboru.

Zunanja liturgična znamenja (npr. stoja, sedenje) so govorica, s katero na zunaj izražamo svoje notranje sodelovanje. Ista telesna drža vseh udeležencev je znamenje občestvenosti in edinosti svetega zbora. Spodobi se, da vsa ta dejanja opravljamo lepo.

... S PREJEMANJEM GOSPODOVEGA TELESA IN KRVİ

Kakor je za naravno življenje potrebna hrana, podobno velja tu-

di za ohranjanje, krepitev in rast nadnaravnega življenja, ki smo ga prejeli pri krstu, ko smo postali božji otroci. Evharistija je taka hrana za romarje na poti proti obljubljeni deželi.

V zavesti, kako velik dar je za kristjana sveto obhajilo, nas Cerkve vztrajno vabi, da bi pogosto, če je mogoče pri vsaki maši, prejeli kruh močnih. Kristus nas po pogostnem prejemanju evharistije ne povezuje le s seboj in z brati, temveč nas tudi oprošča malih grehov in časnih kazni ter nas varuje pred velikimi, vedno bolj poživlja duhovno življenje, nam daje vedno več kreposti in vedno bolj zagotavlja poroštvo večne blaženosti.

... Z NADALJEVANJEM DARITVE V VSAKDANJEM ŽIVLJENJU

Dejavno sodelovanje pri evharistični daritvi se mora kazati v vsem življenju, v življenju zveste predanosti in službe Bogu in ljudem. Sveta maša dobiva tesno zvezo s stvarnim življenjem čez teden.

PRAKTIČNE SMERNICE

1. Na udeležbo pri evharistični daritvi je treba skrbno pripravljati že otroke in jih uvajati, da bodo vedno bolj razumeli njen pomen. V veliko oporo bodo pri tem primerno oblikovane maše z otroki. Evharistično vzgojo otrok je treba povezovati s splošno človeško in krščansko vzgojo. Gojiti moramo tudi tiste človeške vrednote, ki so vključene v evharistično opravilo, npr. občestvena dejanja, pozdravljanje, sposobnost poslušanja, za odpuščanje prositi in odpuščati, izražanje hvaležnosti, doživljanje simboličnih dejanj, prijateljskega obeda, slovesnega opravila.

2. Redno naj bi dajali prednost delitvi zakramentov med mašno daritvijo, pri kateri naj bi prejemniki zakramenta pristopili tudi k obhajilu, pri krstu malih otrok pa po možnosti starši in botri. Sploh naj bi se kristjani udeleževali mašne daritve z obhajilom v odločil-

nih trenutkih in dobah svojega življenja, ob izbiri poklica, na obletnico krsta, ob svojem godu, na obletnico poroke, ob smrti svojih dragih ipd.

3. Ko se trudimo za pogostno pristopanje k obhajilu, si moramo hkrati prizadevati za dejavno sodelovanje prejemnikov z mašno daritvijo, ki je najboljša priprava na obhajilo, predvsem pa za življenje iz obhajila. Prejemanje evharistije naj bi nam pomagalo, da bi svoje življenje vedno bolj spreminjali v daritev.

4. V naša majhna in večja krščanska občestva naj bi vedno bolj prodiralo takšno evharistično bratstvo, kakršnega nakazuje in uresničuje obhajanje in prejemanje evharistije.

5. Navaditi se moramo, da bomo po eni spovedi šli večkrat k obhajilu, saj se za prejem obhajila zahteva le, da se ne zavedamo velikega greha, da imamo pravi namen in da smo eno uro pred obhajilom tešč. Velik greh je le tedaj, če človek z jasnimi spoznanjem (to je, popolnoma premišljeno) in s popolno privolitvijo (to je, popolnoma prostovoljno) prelomi božjo voljo v važni stvari.

6. Ne smemo pozabiti tudi na božje češčenje Kristusa, ki je pod podobo kruha v tabernakljih dan in noč v naši sredi in prebiva med nami poln milosti in resnice.

kaj pa doma?

nadaljevanje s 3. strani

menta. Novo cementarno so zgradili v 36 mesecih, trajalo pa bo še nekaj časa za usposobitev naprav za predelavo klinkerja v cement. Z novo cementarno postaja anhovski „Salonit“ največji proizvajalec cementa v Jugoslaviji.

BLLED — Konec septembra je bilo na Bledu srečanje jedrskih fizikov. Srečanja se je udeležilo 70 raziskovalcev iz Evrope, Amerike in Japonske.

BREŽICE — Tu so septembra organizirali veliko živinorejsko razstavo, na kateri so pokazali najboljše plemenske živali ter razglasili najuspešnejše rejce krav molznic in druge živine v letu 1976. Razstava, na kateri je bilo 110 krav, prašiči nemške landas-pasme ter plemenski žrebci, je pokazala vidne dosežke v živinoreji, ki je v Posavju prevladujoča kmetijska panoga.

BOHINJ — S koncertom pihalne godbe iz Gorij se je v nedeljo 18. septembra ob desetih začel že 23. „kravji bal“ v Bohinju. Poleg planšarjev, ki so se vrnil v dolino s svojimi čredami, njihovega staroste Ukčevega očeta, planšaric, ki so postregle v kmečki kuhinji z žganci, kislim mlekom, kislim zeljem in drugimi domačimi dobrotami, so nastopile še folklorne skupine z gorenjskimi plesi ter bohinjski pevci.

CELJE — Znani zborovodja in glasbeni vzgojitelj prof. Egon Kunej se je dokončno poslovil od Komornega moškega zbora, ki ga je vodil nekaj nad 28 let in je z njim tako doma kot na tujem, zlasti tudi na številnih mednarodnih tekmovanjih dosegel izredne uspehe. Kunejevo delo bo nadaljeval Vid Marcen, zborovodja pevskega zbora pedagoške gimnazije in ravnatelj Celjske glasbene šole.

CELJE — Na 10. celjskem sejmu obrti in 11. zlatarski razstavi je bi-

iz slovenskega tiska

Z izrezki iz slovenskih revij in časopisov, ki izhajajo doma in po svetu, skušamo zasledovati dogajanje med Slovenci. Za utemeljenost komentarjev in mnenj ne odgovarjamo.

družina

„Družina“: tedenski časopis za celotno družino, ki izhaja v 12 izdajah na leto. Cena 100 tolarjev. Izdaja se v Sloveniji in tujini.

NOVO OB „LISTINI 77“

Več slovaških duhovnikov je v zadnjem času prejelo letak z naslovom „Recite jasno DA ali NE“. V njem neznani avtorji ostro kritizirajo tiste duhovnike, ki so na pobudo državnih oblasti obsodili znano Listino 77.

Letak poziva duhovnike, naj si ob raznovrstnih pritiskih na Cerkev in vernike izprašajo vest o svojem stališču, napravijo naj račun o tem, koliko so sami storili za vernike laike, ko so bili zaradi vere ali zaradi pošiljanja otrok k verouku v službi zapostavljeni ali celo zasmehovani.

V letaku piše dobesedno: „Če obsojaš tiste, ki so s prstom pokazali na te krivice, potem stojiš na strani laži..., nisi noben pastir, temveč najemnik, ki svojo čredo ob grozeči nevarnosti zapusti. Bati se ti je treba božje sodbe.“

Letak ostro obsoja tiste, ki hočejo razlagati molk o krivicah do Cerkve in vernikov kot „diplomacijo“. Duhovniki, ki mislijo, da bodo mogli okrajne tajnike za verske zadeve varati in si s popustljivostjo pridobiti njihovo naklonjenost, so naivni. Čas je, da ob razmerah, v katerih živijo verniki in Cerkev, jasno rečejo DA ali NE.

Družina, Ljubljana, 2. oktobra 1977.

ODNOS KATOLICANOV DO KOMUNISTIČNIH PARTIJ

Letos v oktobru je minilo 60 let, odkar je prva komunistična partija prišla na oblast v Rusiji. V teh šestdesetih letih in zlasti po zadnji vojni so se še druge številne partije dokopale do oblasti po raznih poteh: nekatere brez revolucije, večina pa s krvavo revolucijo. Če gledamo na razsežnost ozemlja in na število prebivalcev, živi danes pod komunističnimi režimi dobra tretjina sveta (14 večjih in manjših držav).

Četudi se danes partije med seboj precej razlikujejo in mnoge ne priznavajo več vodstvene vloge Moskve in sovjetske partije kot za časa Stalina, vendar imajo vse eno skupno lastnost: poleg sebe ne trpijo nobene druge politične sile. Edina oblast v državi je partija. Ta ureja vse življenje državljanov. Kdor ni partijec, nima pri vodstvu države nobene besede.

To se pravi, da je povsod odpravljen politični pluralizem, ki je značilen za svobodno demokracijo. Vodstvo družbe pripada izključno eni skupini državljanov, tistim, ki nosijo v žepu partijsko izkaznico, vsi ostali so odrinjeni od oblasti. To pa ne glede, ali so partiji pomagali na oblast ali so se ji upirali, ali z njo sodelovali v času revolucije ali so se proti njej borili. Če niso v partiji, je usoda enih in drugih enaka: porinjeni so na raven drugorazrednih državljanov.

Vendar to ni lastno samo komunističnim režimom, temveč je usoda pod vsemi diktaturami, kar jih pozna zgodovina. Tisti, ki smo doživeli

fašistično diktaturo, vemo iz svoje izkušnje, kaj pomeni biti državljani druge in tretje kategorije.

Kljub tem 60-letnim izkušnjam so pa še zmeraj številni tisti kristjani, ki menijo, da je sodelovanje s komunistično partijo možno in tudi koristno.

Kaj reči k temu pojavu?

Prvič, da se iz zgodovine in izkušnje niso ničesar naučili. Tudi Edvard Kocbek in slovenski krščanski socialisti so verovali, da bodo delili oblast s partijo, pa so se ušteli.

Drugič: Taki katoličani ne ljubijo svobode in demokracije, saj vedo, da sodelujejo pri stranki, ki je zagovornica diktature, čeprav diktature proletariata. Narava vseh diktatur je pa enaka. Kristjan-državljan bi moral predvsem ljubiti svobodo in se zanj boriti.

Tretjič: Taki kristjani ne ljubijo svojega Boga. Karl Marx je trdil, da glavna ovira za „novo družbo, novi svet“ ni kapitalizem, temveč Bog, zapisan z veliko začetnico. Zato se partija, ko pride na oblast, ne bori toliko za brezrazredno družbo, temveč predvsem za družbo brez Boga. Nobena partija na oblasti se ni še temu odrekla.

Četrtič: Taki verniki ne ljubijo svojega sočloveka-kristjana. „Politik“-kristjan bi moral graditi tak družbeni red, v katerem bi bilo vsakemu vernemu človeku predvsem možno brez strahu živeti po svoji vesti in ne samo imeti večji ali manjši kos kruha. Komunistični režimi pa, menimo, niso najbolj idealen družbeni red za verne ljudi.

Petič: Taki kristjani so kristjani z manjvrednostnimi kompleksi. Prepričani so namreč, da je partija poklicana, da vodi človeško družbo, da vodi državo, verni državljani da niso tega sposobni. Vernost je zanje kompleks pri vodstvu javnih zadev, zanje je to „klerikalizem“, najhujše zlo tudi za mnoge verne Slovence. Zato naj verni državljani lepo ubogajo, pridno delajo, skrbno molčijo, glasno hvalijo novi družbeni red in, če se jim zdi, tudi privatno molijo. Bog pa ne daj, da bi se vtikali v javne zadeve, zlasti kadar jih partija ne potrebuje.

Vsi verni ljudje pa nimajo takih manjvrednostnih kompleksov pred partijci. Zato tudi vsi ne molčijo in vsi ne hvalijo. Odtod oporečniki, disidenti na Vzhodu, kritični kristjani na Zahodu. Mnogi kristjani so za resnično svobodo vseh državljanov, za njih enakopravnost in enakovrednost. Zaradi tega ne želijo graditi nove družbe, kot so jo gradili sužnji pod rimskimi cesarji, niti ne kot tlačani pod grofi in tudi ne kot proletarci v preteklosti v službi trdosrčnega in ošabnega kapitalizma. Zato menijo, da je pravična tista družba, kjer so vsem državljanom, brez ozira na kako strankarsko izkaznico, dane enake možnosti tudi pri političnem vodstvu javnih zadev. Za tako družbo se tudi borijo s političnimi sredstvi.

Katoliški glas, Gorica-Trst, 15. septembra 1977, str. 1.

ZVEZA PRIJATELJSTVA

Pred kratkim so tudi Slovenci v Ameriki pristopili k *Zvezi prijateljstva*, organizaciji, ki povezuje narode srednje in vzhodne Evrope pod komunističnimi vladami. Člani organizacije so zastopniki Čehov in Slovakov, Poljakov, Ukrajincev in Srbov ter sedaj še Slovencev.

Predsednik *Zveze prijateljstva* je Poljak dr. Jan Morelewski, dober znanec zunanjepolitičnega svetovalca v Beli hiši prof. Brzezinskega. Podpredsednik pa so zastopniki včlanjenih narodnosti. Za Slovence je podpredsednik dr. Peter Urbanc, tajnik slovenskega Narodnega odbora.

Delo *Zveze* obstaja v glavnem v obveščanju ameriškega predsednika, senatorjev in kongresnikov o razmerah, v katerih živijo omenjene narodnosti, v dopisovanju v ameriške in narodne liste, v izdajanju občasnih nadrobnejših poročil in prirejanju vsakoletnih srečanj pripadnikov včlanjenih narodov. Pravila *Zveze* je odobrila ameriška zvezna država Illinois, v katero spada velemesto Chicago, v katerem *Zveza* deluje. Njeni oddelki pa obstajajo ali so v pripravi tudi na univerzi Sorbona v Parizu, v Torontu v Kanadi in v Londonu.

lo letos več prostora za pravo obrt in za preprostejši nakit.

CELJE — V okviru obrtnega sejma v Celju je bilo tudi frizersko tekmovanje, ki so se ga udeležili mladi oblikovalci frizur iz Ljubljane, Maribora in Celja. Pokal so dobili učenci Poklicne frizerske šole iz Maribora, medtem ko je ekipa Centra strokovnih šol iz Ljubljane zasedla drugo mesto.

CERKNICA — Sodeč po polharskem večeru, ki ga je tokrat tretjič pripravilo Polharsko društvo „Javornik“, stari običaji ob lovu na polhe ne bodo pozabljeni. „Polharska noč“ na Gorjancih je privabila tako stare izkušene polharje kot tudi v polhanju neuke, ki so prišli na ogled. Še preden se je stemnilo, so odšli „izkušeni“ že nastavljal past, kasneje pa so popeljali v gozd še skupine obiskovalcev.

FALA — 26. septembra, ob 14.42 uri, je začel v hidroelektrarni Fala poskusno obratovati osmi agregat moči 16,8 megavatov, ki bo dajal letno 60 milijonov kilovatov električne energije. Generator in transformator sta izdelek Rade Končarja iz Zagreba, medtem ko je turbino usposobil ljubljanski Litostroji.

GORENJA VAS — Na razstavi fotografij „treh dežel“, Benečije, Julijske Krajine, Koroške in Slovenije, ki je bila letos v Celovcu, je fotoklub Gorenja vas prejel pokal kot posebno priznanje za množično udeležbo na razstavi.

JESENICE — V jeseniški železarni, kjer so lani domači novatorji ustvarili za 23 milijonov prihranka, letos pa bodo najbrž prekoračili tudi število 30 milijonov, so podelili že tretjo nagrado „novator leta“.

KOČEVJE — V likovnem salonu v Kočevju je bila v sredini septembra odprta razstava „Lepote kočevskih kraških jam“, ki jo je organiziralo Jamarsko društvo Kočevje. Kočevski jamarji, ki praznujejo letos 10-letnico svojega društva, so doslej odkrili nad 250 jam in brezen, med njimi nekaj zelo lepih. Na razstavi so prikazali foto-

grafije, skice in načrte jam, pa tudi opremo, ki jo uporabljajo pri raziskavah.

KOPER — Hudo neurje, ki je pred kratkim divjalo nad Primorsko, je najhuje prizadelo koprski Tomos. Tu je posebna komisija ugotovila, da je na rezervnih delih, nedokončanih in dokončanih proizvodih, stavbah in dokumentaciji škode za 23,5 milijona dinarjev.

KOPER — Koprski Tomos bo v kratkem vključil v svoj proizvodni program še en izdelek z vgrajenim bencinskim motorjem. S švedsko firmo „Husquarna“ so predstavniki Tomosa podpisali pogodbo o poslovnem sodelovanju. Na temelju te pogodbe bo Tomos začel izdelovati motorne žage, ki jih zdaj v Jugoslaviji ne izdeluje nihče, trg pa jih potrebuje letno od 30.000 do 40.000.

KRANJ — Ob 25-letnici osemenjevalne službe na Gorenjskem so v drugo polovico septembra na razstavišču Gorenjskega sejma v Kranju prikazali njene rezultate oziroma razstavo plemenskih krav, telic in teličkov. Razstaviti so nameravali 105 glav plemenske živine, vendar je izredno slabo vreme kmetom iz oddaljenih krajev Gorenjske onemogočilo, da bi se udeležili te živinorejske prireditve.

KRŠKO — Na novinarski konferenci so predstavniki občine Krško seznanili časnikarje s pripravami na 500-letnico mestnih pravic Krškega. Osrednja prireditev bo 15. oktobra, ko bodo uredili trg, na katerem bo stal spomenik Matija Gubca. Takrat bodo izročili svojemu namenu tudi Delavski dom.

LENDAVA — Kraj Čentiba in Pince v lendavski občini bosta odslej povezana s sodobno asfaltirano cesto, ki so jo septembra odprli ob krajši slovesnosti. Gradnja ceste Lendava—Pince—Čentiba je trajala tri leta. Vsa dela na cesti pa so znašala sedem milijonov dinarjev.

LJUBLJANA — Konec septembra so lahko Ljubljančani kupovali oziroma po naslednjih cenah: jabol-

V ZDA štejejo pripadniki narodov iz komunističnih držav in njih potomci kar 22 milijonov duš, kar pomeni pomembno silo tudi v politiki. Na nedavnem srečanju Zveze je bil navzoč tudi županski kandidat za mesto Chicago Roman Pučinski. Povedal je, da je ameriška vlada končno le spremenila svojo politiko, ko je slišala zahteve svojih državljanov, ki izvirajo iz komunističnih držav, in pojasnil, da je to tudi zasluga Zveze in njenega delovanja.

Katoliški glas, Gorica-Trst, 15. septembra 1977, str. 2.

NAŠ TEDNIK

SALZBURŠKA SODBA

4. oktobra 1977 je bil pred salzburškim deželnim sodiščem obsojen naš rojak 21-letni Stefan Petjak iz Štebna pri Globasnici, zaradi sodelovanja pri napisnih akcijah junija 1976, na denarno kazen 16.500 šilingov.

Pri tem se moramo spomniti zločinskih dejanj „tafelstürmerjev“ (= tistih, ki so odstranili slovenske krajevne napise; op. NL) leta 1972, ki so napravili ogromno škodo, vendar jih nobeno avstrijsko sodišče ni kaznovalo. To dejstvo je najboljši dokaz neenakopravnosti koroških Slovencev v Avstriji ter podpore neonacističnih in nemškonacionalističnih interesov.

Naš tednik, Celovec, 6. oktobra 1977, str. 1.

iz tujega tiska

Z izrezki iz tujih časopisov osvetljujemo življenje v domovini. Izbor komentarjev skuša biti čim tehtnejši.

NEKAJ ZA SLOVENCE VAŽNIH VPRAŠANJ

(Objavljamo razgovor Carla Gustava Ströhma v Celovcu s profesorjem dr. Cirilom Žebotom iz Washingtona.)

V ZDA imate novega predsednika z novim pogledom na velika vprašanja našega časa. Kakšen pomen ima ta nova Amerika Jimmyja Carterja za vprašanja tukajšnjega dela Evrope?

Predsednik Carter je ponovno poudaril osnovno ameriško zavzetost za pojem človekovih pravic kot zadnji cilj vse politike, tako notranje kot mednarodne. V ZDA. trenutno učinkovito vzpostavljajo človekove pravice nekaterih narodnih manjšin, katerim so v preteklosti odklanjali enake možnosti za njihov razvoj. Pri tej politiki je novo spoznanje, da ne zadošča za učinkovito uveljavljanje človekovih pravic enaka svoboda pri volitvah. Bolj je treba dati enake začetne možnosti tistim, katerim so bile v preteklosti zabranjene.

Ali je mogoče kaj takega naobrniti tudi na Evropo?

Človekove pravice so del človekove narave, zato jih je treba povsod uveljavljati. Zdi se mi npr., da je sedaj treba nujno na Koroškem storiti korake za odpravo preteklih krivic do slovenske manjšine v tej deželi. Tu mislim na zopetno uvedbo polne enakopravnosti slovenskega jezika, predvsem pri šolskem pouku. Brez polnega priznanja in polne zaščite slovenske manjšine ne more biti med tukajšnjimi ljudmi sožitja. K člo-

vekovim pravicam koroških Slovencev spadajo po mojem mnenju neovirana možnost govorjenja, petja, ustvarjanja in združevanja na osnovi njihovega slovenskega rodu in načina mišljenja in čustvovanja.

Slovensko koroško vprašanje ima tudi mednarodni pomen. Ali ne bi pomenila avstrijska naklonjenost v manjšinskem vprašanju oslabitev avstrijske države, ogroženje državne neokrnjenosti republike?

Jaz gledam to prav nasprotno: Avstrija ima, če bo v manjšinskem vprašanju ravnala pravilno in velikodušno, tu sijajno priložnost dokazati svoj posebni mednarodni položaj, tako zemljepisnega kot političnega. Če Avstriji svojo slovensko manjšino na Koroškem zares zaščitijo in okrepijo, ne bo zaradi tega avstrijska država ogrožena, ampak nasprotno: Avstrija bo dobila priznanje, spoštovanje in celó naklonjenost pri mnogih narodih vzhodne srednje in južne Evrope — prav pri tistih narodih, s katerimi je nekoč delila skupno zgodovino. S tem bi se lahko začelo novo ozračje obojestranskega zaupanja, kulturne sorodnosti in gospodarskega sodelovanja in bi bil pospešen proces, pri katerem bi na dolgo roko izgubile politične meje svojo preživelo vlogo delitve in soočenja. Mislim, da niso Slovenci na obeh straneh Karavank nikakršna nevarnost za Avstrijo. Zato imam tudi „prastrah“, o katerem tu od časa do časa slišim, za neupravičen. Ni pametnega razloga za domnevo, da so koroški Slovenci manj zvesti do Avstrije, kot je veliko močnejša nemško-avstrijska manjšina na južnem Tirolskem do Italije. V novem ozračju, za katero je sedaj nova priložnost, bi lahko postali koroški Slovenci nov most gotovosti, miru in prijateljstva med Avstrijo in jugoslovanskimi narodi. Če pa ne bo najdena takšna rešitev, bodo skrajneži na obeh straneh gnali manjšinsko vprašanje na Koroškem na nož. To je možno opaziti že sedaj, posebno ker niso pripeljala dolga pogajanja med avstrijsko in jugoslovansko vlado do nobene rešitve. Po dvajsetih letih, ki so pretekla od podpisa državne pogodbe, se moramo vprašati, ali je za to odgovorna pomanjkljiva volja Avstrije ali pa drugačne koristi Jugoslavije.

Kakšne posledice ima politika nove Carterjeve vlade glede človekovih pravic za ameriško zunanjo politiko nasproti Jugoslaviji, posebno z ozirom na težko prehodno dobo po Titu, ki je pred nami?

Politika ZDA do Evrope se od 2. svetovne vojne ni spremenila. Cilj je močna in enotna zahodna Evropa, ki je zmožna ohraniti svojo svobodo in svoj gospodarski napredek in je na ta način sposobna prepričati narode vzhodne Evrope in Sovjetske zveze tako glede svojih miroljubnih namenov kot glede svoje trdne moči. Jugoslaviji so doslej, kar zadeva človekove pravice, zelo priznawali, ker je bila na glasu, da ima sorazmerno mil komunistični režim. Vendar so v Jugoslaviji očitne kršitve človekovih pravic, kot je bilo to v primeru slovenskega sodnika Miklavčiča, ki mora odsedeti dolgo kazen v ječi zaradi članka, objavljenega v slovenski tržaški reviji *Zaliv*. Poleg tega so ga še klicali na odgovor, ker so pri hišni preiskavi našli pri njem njegov zasebni dnevnik, v katerem so bile baje kritične izjave glede režima. Končno je bil zaradi svojih misli obsojen kot zločinec.

A odločilno vprašanje za Jugoslavijo je velika negotovost njene prihodnosti po Titu. Kako gledate na to?

Zdi se mi, da rešitve, ki so bile v Jugoslaviji možne pod Titom in z njim, ne bodo možne brez Tita ali pa se bodo lahko spremenile v svoje nasprotje. Poleg tega so tu še Sovjeti, katerih skomine po Jugoslaviji utegnejo biti po Titu večje in bolj neposredne. Če odmislim skrajni primer neizzване sovjetske vojaške pustolovščine proti „Jugoslaviji brez Tita“, so tu nevarnosti, ki izvirajo iz posebnih šibkosti večnarodne države: iz vprašanja kosovskih Albancev, iz bolgarsko-macedonskega vprašanja, iz srbsko-hrvaških napetosti v Hrvaški in Bosni.

ka po 6,50 din (v maloprodaji po 8,10 din), krompir po 3,20 din (v maloprodaji po 3,65 din), ter čebulo po 5,80 dinarja.

LOŽ — Letošnja osrednja prireditel ob 500-letnici ustanovitve mesta Lož je bila v nedeljo 18. septembra v Ložu. Slavnostni govornik je bil predsednik občine Cerknica Jože Hren, v kulturnem programu pa so sodelovali pihalna godba iz Loža in Cerknice, Moški pevski zbor „Loška dolina“ in Akademski folklorna skupina „France Marolt“ iz Ljubljane. Kot posebnost pa so na prireditvi prikazali tudi vpis na kožo in s tem obnovili stari običaj sprejema novodošlih meščanov.

LUČE OB SAVINJI — Tu so ob začetku letošnjega šolskega leta odprli novo šolsko poslopje. Šola premore enajst učilnic, štiri kabine, delavnico in sodobno kuhinjo, pa seveda telovadnico, ki bo služila tudi telesno-kulturnim društvom. Osnovno šolo Luče s podružnicami Solčava in Raduha obiskuje nekaj manj kot tristo otrok, od katerih jih dobra polovica prihaja iz oddaljenih zaselkov. Zato imajo ti otroci v šoli kosilo.

MARIBOR — V otroški bolnišnici v Mariboru so pred kratkim nastopili otroci s terena Jožice Flander. Svojim malim bolnim prijateljem, ki se zdravijo v tej bolnišnici, so zaigrali in zapeli nekaj pesmi. Otroci so nastopili tudi v več domovih upokojencev v Mariboru.

MURSKA SOBOTA — Več kot 3700-članski kolektiv soboške tovarne oblačil in perila „Mura“ je svoj vsakoletni praznik — 23. september — počastil posebno slovesno, saj so odprli nov proizvodni oddelek „ženski plašči“.

MUTA OB DRAVI — Gasilci na Muti so slavili. Prostovoljno gasilsko društvo, ki je proslavilo 95-letnico ustanovitve ter Industrijsko gasilsko društvo „Gorenje“ sta bogatejša za nov, sodoben gasilski dom. Nov gasilski dom je veljal 4,5 milijonov dinarjev.

NOVO MESTO — V mali dvorani Dolenjske galerije v Novem mestu

je odprta razstava „Keltske najdbe iz Novega mesta“. Na njej so predstavljene izkopanine iz mlajše železne dobe, od 3. stol. pred Kr. do prihoda Rimljanov, ki so bile v zadnjih letih odkrite na mestnem področju.

NOVO MESTO — V Čitalniški ulici v Novem mestu so odprli nov prodajni salon pisarniških potrebščin in pisarniške opreme Mladinske knjige.

PINŽA — Pri turističnem planinskem domu na Pinži na severnem Goriškem je bil tradicionalni zbor slovenskih planincev. Proslava Planinske zveze Slovenije, ki ima že nad 90.000 članov, je bila hkrati uvod v praznovanje 200-letnice prvega vzpona na Triglav in 85-letnice ustanovitve prvega Slovenskega planinskega društva v Ljubljani.

PODČETRTEK — V atomskih toplihah v Podčetrtku napovedujejo podatki o letošnji turistični sezoni približno tako turistično bero kot prejšnja leta. Zaradi slabega vremena pa je letos atomske toplice obiskalo nekaj manj prehodnih gostov. Prav gotovo bo na razvoj toplih odločilno vplivala zgraditev novega hotela B kategorije z 200 posteljami. Hotel bo predvidoma končan konec novembra.

PREBOLD — V okviru sedemdnevnega gostovanja po Sloveniji je moški učiteljski zbor iz Slovaške imel 4. oktobra ob 19. uri v Preboldu samostojni koncert. Gostitelj zbora je bila Tekstilna tovarna Prebold, ki je pred kratkim proslavila 135-letnico obstoja. Zbor sodi med najboljše amaterske zборе v Českoslovaški.

PTUJ — Z ogledom kulturno-zgodovinskih zbirk na Ptujskem gradu se je končalo štiridnevno skupno srečanje kmetov Srbije in Slovenije.

ROGAŠKA SLATINA — Pred kratkim je polnilnica v Rogaški Slatini začela polniti novo brezalkoholno pijačo „trimvit“, ki bo v dveh inačicah — citro in orange — prijetna obogatitev ponudbe osvežilnih pijač iz zdravilišča Rogaška Slatina.

Kaj bi Jugoslavija mogla in morala storiti, da bi se tem nevarnostim ognila?

Le malo lahko stori Jugoslavija sama, da bi preprečila — upajmo, neverjetni — skrajni primer sovjetskega vojaškega napada. Tako brezobzirnemu uničenju temeljnega ravnotežja sil v Evropi bi se morale ZDA in NATO upreti. A notranjim nevarnim točkam v Jugoslaviji, ki jih bo sovjetsko vmešavanje poživilo in ki bodo na drugi strani tako vmešavanje prav izzvale — tem notranjim nevarnostim bi se lahko Jugoslavija sama postavila po robu. Prav v tej točki sovpa vprašanje človekovih pravic z interesi jugoslovanskih narodov. Le pristna liberalizacija in pospešena konfederacija v Jugoslaviji bi lahko odvrnili nevarnost notranjega izbruha. Brez Tita ne bo v Jugoslaviji nobene sile, ki bi bila na dolgo roko zmožna zadušiti ta nasprotja, če ne bodo odpravljeni njihovi vzroki. Da se pa to zgodi, bodo postali prav v odsotnosti Tita voditelji najvažnejših delnih republik, ki so jih 1971 in 1972 vrgli — Nikezić v Srbiji, Crvenkovski v Macedoniji, Kavčič v Sloveniji in Tripalo na Hrvaškem — dejavniki, mimo katerih ne bo mogel nihče. Nobenega nadomestila ni za takšno „ozdravitev v korenini“.

Kakšno vlogo igra Slovenija pri odpravi negotovosti in nevarnosti te bodoče prehodne dobe?

Slovenija je od vseh jugoslovanskih delnih republik najbolj enotna, najbolj razvita in s svojimi posebnostmi najbolj jasno prežeta. Vse notranje nevarne točke jugoslovanske države ležijo južno od slovenskih meja. V tem oziru lahko služi Slovenija za živ zgled vsem ostalim jugoslovanskim republikam. A brez ozira na to, kaj se utegne v Jugoslaviji zgoditi, če ne uspe rešiti notranjih nasprotij po Titu — ima Slovenija svoje jasno občrtano ozemlje, enoten narod, dobro organizirano javno upravo in gospodarstvo. Lahko bi torej stala tudi na svojih nogah. Slovenija je važna, a Slovenija sama ne zadošča za to, da Jugoslavija preživi. Slovenija je zemljepisno-politični most področja Alpe-Jadran, od zahodne Evrope proti jugovzhodu. Zato je tudi važno ozemlje za prihodnost Evrope.

Profesor Žebot, Vas je v Jugoslaviji večkrat napadel komunistični režim. Ali bi hoteli k temu kaj izjaviti?

Seveda. Ti napadi name so politično razumljivi, a stvarno neosnovani. Jaz sem ameriški profesor slovenskega rodu. Sem človek, ki pozna tako dolžnosti svojega poklica kot tudi dolžnosti svojega rodu. Namesto da bi me osebno napadali, naj bi moji komunistični kritiki začeli z mano razgovor o mojih pogledih. Nihče me ne more prisiliti k molku, če imam povedati kaj tehtnega.

Kleine Zeitung, Celovec, 25. avgusta 1977.

DVA SVETOVA

Dva neenaka tekmeca si stojita nasproti. O njuni osnovni nenaklonjenosti ni nobenega dvoma. Vsak od njiju upa na propad drugega, a nobenega od obeh ni mogoče spraviti s sveta. Govor je o političnem komunizmu in katoliški Cerkvi sedaj zato, ker bodo morale v Beogradu komunistične države na izpit o človekovih pravicah in ker delajo v Rimu člani škofovske konference kot predstavniki svetovne Cerkve načrte za prihodnja leta.

Komunizem pravi, da Boga ni; človek je tu za državo. Krščanstvo pa nasprotno trdi, da Bog je; njegovi stvari, človeku, pa mora država služiti. To osnovno nasprotje poznajo voditelji v Kremlju in škofje v Vatikanu. Odgovorni poznajo tudi svoja sredstva: na eni strani gospostvo, ki ima vse možnosti državne oblasti, na drugi strani pa kraljestvo, ki

ni od tega sveta, ki mu pripada 710 milijonov katoličanov iz prepričanja in s katerim so končno povezani vsi kristjani.

Voditelji evropskih komunističnih držav so se na konferenci o varnosti in sodelovanju v Evropi poleti 1975 zavezali „človekove pravice in osnovne svoboščine, vključno svobodo misli, vesti, vere in prepričanja, spoštovati pri vseh, brez razlike rase, spola, jezika in vere“. Skoraj se zdi, da so komunistični voditelji pri tem upoštevali svetopisemske besede: Dajte cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je božjega. A takšna delitev nasprotuje osnovnim načelom komunizma.

Kakšne so vodilne črte komunistične cerkvene politike? Najprej tale: odnos do vere ni glavna skrb komunističnih partijskih voditeljev. Brežnjev in Honecker, Gieriek, Kadar, Husak in Tito se zanimajo v prvi vrsti za materialne temelje in za zagotovitev svoje komunistične oblasti. O nastanku novega socialističnega in komunističnega človeka, ki je osvobojen cerkvene in božje vere, premišljajo — če sploh kaj — gotovo zelo malo. To opravilo prepuščajo svojim ideologom, ki po splošnem mnenju vseh načrtovalcev v vzhodnem bloku lahko pokažejo v tem zelo majhen uspeh. Tako v Vzhodnem Berlinu kot v Varšavi, v Budimpešti in v Pragi je odpor proti državni ideologiji pri vzhodnih Evropejcih trdno zakoreninjen.

Zato radi stresajo zaradi majhnega odziva pri prebivalstvu funkcionarji svojo jezo nad tistimi, ki se upirajo ateističnemu državnemu nauku. Kristjanom med Vzhodnim in Črnim morjem ne grozi stalno krvavo preganjanje. A vrsta „vzgojnih ukrepov“ gre od neupoštevanja vernih do „likvidiranja državnega sovražnika“, kot se to dogaja ne le na Kitajskem. Kristjanom pomaga trenutno le to, da ne veljajo kot neposredno ogrožanje socialistične oblasti. Ker Cerkve ne trobijo v rog gibanja za človekove pravice, uživajo nekaj svobode gibanja.

Vendar versko prepričanje ljudstva vzmira partijske voditelje kot možnost, da bi se odtegnili državni vsemogočnosti. Komunisti sicer zaupajo v dosežke materialnih življenjskih razmer, in v to, da so v socialistični družbi uspešne poti za ljudi s krščansko vestjo težko hodne. Dolgo trajajoča, povsod navzoča prisila, ki usmerja zunaj družine pamet vzhodnih Evropejcev na partijsko linijo, prazni njih srca zasebnih čustev in slehernika tlačijo v odludno vlogo pred drugim — tako si predstavljajo — se bo poveznila tudi na kristjane. Takšni upi se delno izpolnjujejo. Vendar vstajajo v možeh centralnega komiteja pomisleki, ker hodi npr. v Vzhodni Nemčiji nedeljo za nedeljo 350.000 katoličanov v cerkev, skoraj 30 % te manjšine, ki šteje 7 % prebivalcev. Na te prepričane vernike zrejo partijski voditelji z veliko zavistjo.

Očitno komunistom malo pomaga, da imajo vzhodnoevropske kristjane za drugorazredne občane. Sem stavi vzhodna politika Vatikana in kardinalov v Varšavi in Vzhodnem Berlinu svoje upe. Cerkveni voditelji so gotovi, da zatiranje vere krščanstvu koristi: zmaga komunistične svetovne revolucije se partijskim voditeljem pomika vedno bolj daleč. Da ne bodo „peklenska vrata“ krščanskih Cerkva premagala, to je božji ustanovitelj trdno obljubil.

Ta obljuba ne zavaja odgovornih v katoliški Cerkvi v to, da bi gnali svoje vernike v junaški odpor proti ateistični državi. Vatikanski prelati se trudijo doseči za svoje vernike s potrpežljivim pogajanjem olajšanje. To bi lahko na Vzhodu in Zahodu nápak sodili kot koristolovsko prilagajanje. Katoliški Cerkvi je zelo na tem, da so zasedeni škofovski sedeži, in sprijaznjuje se s tem, da mora jemati tudi kandidate srednje poti, ki so državi dobrodošli, vernikom pa sumljivi. Vendar so škofje povezani v močno zgrajeno cerkveno vodstvo. Po stari skušnji s tem Cerkev doseže več, kot pa zgubi zaradi pomanjkanja poguma pri posvečenih nasproti režimu.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 13. oktobra 1977.

Gre za pijačo, ki ima za osnovo mineralni vrelec „Tempel“, dodajo ji pa še surovino, ki prihaja iz celjskega „Etola“, kar je na področju proizvodnje tovrstnih brezalkoholnih pijač novost.

SEMIČ — Odbor za vinsko razstavo iz Semiča je pripravil uspelo turistično prireditve „semiška trgatav“. Za razliko od lanske neuspele prireditve, ki jo organizira „Viator“, so se tokrat Semičani izkazali. Obiskovalci so si lahko kupili grozde — velikane. Največji je imel 52 cm. Iz bukovega soda pa je tekel „bukov sok“ — najboljša semiška bela vrsta vina. Na prireditvi ni manjkalo peciva — rezin in orehovitih potic.

SLADKI VRH — V sladkogorski tovarni kartona in papirja je pred dnevi začel redno obratovati nov avtomat za izdelavo blazinastih brisač. Tovrstne brisače bodo kmalu na jugoslovanskem tržišču, prve količine pa so namenjene za izvoz.

ŠMARTNO OB PAKI — Ob občinskem prazniku so tu odprli nov gasilski dom. Dogodek je pomemben za šmarsko gasilsko društvo, ki bo prihodnje leto praznovalo 75-letnico delovanja.

VINICA — V črnomaljski občini gradijo dva kulturna domova: na Vinici in Preloki. Za gradnjo obeh je republiška kulturna skupnost prispevala 510,00 dinarjev. Na Preloki gradijo novega, na Vinici pa preurejajo stari gasilski dom.

ZAVRH — 2. oktobra se je v Zavrhu v Slovenskih goricah začela sedma slikarska kolonija slikarjev samorastnikov „Zavrh '77“. Trajala je sedem dni. Na njej pa se je zbralo deset slikarjev samorastnikov.

ŽERJAV — Pri rudnikih svinca in topilnic v Mežici so se zelo resno lotili nalog pri akciji za preprečevanje onesnaževanja okolja. Filter za preprečevanje uhajanja prašnih delcev, predvsem svinčenega prahu oziroma poletine, bo začel poskusno delovati prve dni januarja 1978.

kako si pridobiš prijatelje

Čeprav stanujem skoraj sredi New Yorka, sem že v nekaj minutah lahko v bujnem gozdu. Rad pohajkujem po tem parku skupaj s psičkom Reksom, ki je prijazna in prav nič nevarna žival. Ker na sprehodih po gozdnih poteh le poredkoma koga srečavam, puščam psa brez nagobčnika in vrvice, naj se svobodno izleta.

Nekoč nama je prijahal nasproti stražnik na konju in brž dal čutiti svojo oblast: „Gospod, kaj pa vi mislite? Psa pustite, da brez vrvice in nagobčnika leta po parku! Mar ne veste, da je to prepovedano?“

„Seveda vem,“ sem odvrnil ponižno, „toda mislim sem, da tu psiček ne more narediti kakšne škode.“

„Misli! Misli! Zakon se poživlja na to, kaj vi mislite. Pes lahko ugrizne kakšnega otroka ali popade verigo... Tokrat naj vam bo odpuščeno, a če vas še kdaj zalotim s psom brez nagobčnika, boste kaznovani.“

Pohlevno sem ponudil pokorščino zakonom.

Pohlevno sem ponudil pokorščino zakonom.

Nekaj dni sem spoštoval predpise. Toda Reks ni maral nagobčnika. Tožno me je pogledoval in kmalu je bilo vse po starem. Sprva sva imela srečo, nato pa naju je doletela usoda. S psom sva ravno tekla navzdol po pobočju, ko se nenadoma prikaže Veličanstvo zakonitosti, zravnano na belem konju. Reks je šinil naprej in obstal tik pred policajem.

No, se je le zgodilo. Zavedajoč se krivde nisem čakal stražniko-

vih besed, marveč sem spregovoril prvi: „Zasačili ste me! Priznam, da sem kriv, in ne bom se skušal izgovarjati. Prejšnji teden ste me izrecno posvarili, da bom kaznovan, če bo pes tekal tod brez nagobčnika.“

„No ja,“ je rekel stražnik v presenetljivo blagem tonu. „Vem, da takile psički ne marajo nagobčnika, in tu, kamor skoraj nihče ne zahaja, se je res težko upreti skušnjavi.“

„Seveda se je težko,“ sem odvrnil, „vendar je to kršitev predpisov.“

„Tako majhen pes pač nikomur ne more storiti nič žalega,“ je menil stražnik.

„To je res,“ sem nadaljeval, „vseeno pa utegne vznemirjati verice.“

„No ja, ne smete jemati vsega preresno,“ me je potolažil stražnik. „Poslušajte! Velite psu, naj steče nazaj tja gor, kjer mi ne bo na očeh, in stvar bo pozabljena.“

Temu stražniku, človeku iz mesa in krvi, je bil potreben občutek pomembnosti. Ker sem se sam obtožil, je to svojo potrebo lahko potešil le tako, da je do mene zavzel stališče milostne širokosrčnosti.

Namesto da bi se skušal braniti, sem priznal svojo krivdo in njegov prav. S tem da sem se postavil na njegovo stališče, on pa na moje, se je stvar lepo končala.

Če ste kdaj v zagati, je bolje, da prehitite drugega in brž priznate svojo krivdo, zakaj bolj prijetno je delati si očitke sam, kakor poslušati jih iz tujih ust. S tem odvzamete drugemu veter z jader.

Kadar imamo prav, skušajmo druge obzirno in taktno spreobrniti k našemu mišljenju. Če pa nimamo prav — in to se dogaja pogosto — svojo zmoto priznajmo hitro in v celoti. Ta metoda rodi odlične sadove. Grajati samega sebe je včasih tudi zabavno, zmeraj pa koristno. Neki star pregovor pravi, da z bojem nikoli ne dosežeš dosti, s popuščanjem pa pogosto več, kakor pričakuješ.

malo za šalo malo za res

TAKOJ MORAMO ZAČETI Z IZVOZOM ŽITA IN KORUZE. KAM BOMO SICER Z ŽITOM IN KORUZO, KI JU BOMO UVOZILI?

„Veš, zakaj je kislo zelje tako kislo?“

„Ker je petkrat dražje od sladkega!“

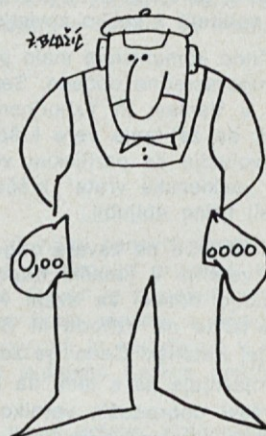
VEŠ, DA SE NAM KMALU OBETA PODRAŽITEV ELEKTRIKE ZA DVAJSET ODSOTKOV, KER ELEKTROGOSPODARSTVO DRUGE REŠITVE NE NAJDE?

VEM, SAJ PRI NAS ŽE DOLGO VSE REŠUJEMO LE S PODRAŽITVAMI.

„Veš, da stane diploma enega samega diplomanta univerze našo skupnost 22 milijonov starih dinarjev?“

„Vem, saj je ta denar dobro naložen v izvozni program. Precej diplomiranih strokovnjakov gre med zdomce, ker doma ne dobijo službe.“

KOLEKTIV SE JE ODLOČIL MED ŠTIRIMI OČMI.

PO DOPUSTU

Po Pavlihu

Dva precej „okrogla“ pijančka se srečata ponoči na cesti.

Pa vpraša prvi drugega: „Ali je tisto tam gori sonce ali luna?“

„Ne vem, tudi jaz nisem od tu,“ odgovori ta. In čez čas: „Katero sploh mislite, levo ali desno?“

Naglušna ženica sedi na klopi v parku. Klop je bila sveže pobaravana.

Mimo pride neki moški in ji reče: „Klop je pravkar pobarvana.“

„Kako?“ vpraša ženica smejoč se.

„Zeleno,“ odvrne ta in gre dalje.

Janez pride k fotografu vinjen.

„Naredite mi, prosim, mojo skupinsko sliko!“

„Rad. Postavite se, prosim, v polkrog!“

Turist fantu na deželi: „Povej mi, kje lahko dobim tvojega očeta!“

„V svinjaku. Spoznali ga boste po rjavem klobuku.“

Služabnik pričakuje svojega starca, zelo naglušnega gospodarja. Zelo pozno je že.

Končno gospodar pride in služabnik mu pomaga pri slačenju suknje. Pri tem govori: „No, ti stari, gluhi slon, spet po krčmah kolovali in se ga nasekali?“

„Ne, Jaka, bil v mestu. Kupil slušni aparat.“

V času križarskih vojn najde lev konjenika, ki je zaspal pod palmo v svojem oklepu.

„Presneto“, zarenči lev, „spet konzerve!“

Rodila sta se fantek in punčka in štoklja leti z njima po zraku.

Pa pravi fantek punčki: „Kaj si bila tudi ti pravkar rojena?“

„Ali misliš, da so me poslali zraven kot stevardeso?“

Odpri so novo gledališče in praznik proslavili z neko opero. Med odmorom se menita dve dami iz vrst jare gospode.

„To gledališče ima odlično akustiko.“

„Ja, res! Sedaj, ko ste omenili, tudi jaz duham.“

Neki mož gre v kino s svojim psom. Psu je film neverjetno všeč in se smeje in smeje.

Neka dama se obrne proti lastniku psa: „Vi imate zanimivega psa.“

„Ja, tudi jaz se mu že ves čas čudim. Knjiga, po kateri je bil film narejen, mu namreč ni bila čisto nič všeč.“

Mož dobi v lekarni tablete proti bolečinam in odide.

Brž za tem priteče lekarnar za njim in mu reče: „Pomotoma sem vam dal arzenik.“

„Ja, in?“ vpraša ta.

„Dva dinarja dražji je.“

„Pavel, prinesi mi steklenico piva!“ pravi oče svojemu šestnajstletnemu sinu.

„Za ob treh sem zmenjen.“

„Potem pojdi ti, Peter,“ pravi oče štirinajstletnemu sinu.

„Vsak čas bo tu Boris z novimi gramofonskimi ploščami.“

Pa reče dvanaestletni Dušan: „Ata, ne jezi se nad njimi! Pojdi rajši sam, pa še meni prinesi spotoma zavitek cigaret!“

Miška in slon igrata nogomet. Slon stopi nehote na miško, tako da jo potepta v zemljo. Ko se miška izmota iz vdrtine, jo slon prosi odpuščanja.

„Nič huđega,“ odvrne miška plemenito, „končno bi se meni lahko isto zgodilo.“

Tomažu se mudi. Vstopi v gostilno in komaj sede, že je natakar pri njem.

„Prinesite mi, prosim, to, kar je tistile gospod!“

„Rad, le bojim se, da ne bo pustil, da mu odnesem njegovo jed.“

„Ata, danes mi je neki fant rekel, da sem kakor izrezan iz tebe.“

„In kaj si mu odvrnil?“

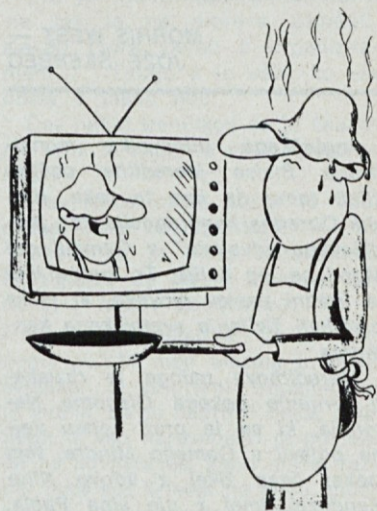
„Nič: bil je veliko večji in močnejši kot jaz.“

„Kdor napiše zanimivo zgodbo v 30 besedah,“ je rekel poročnik svoj četli, „dobi dva tedna dopusta.“

Dopust je dobil vojak, ki je napisal sledečo zgodbo: „Za našim strelnim jarkom je jama. Nad jamo leži deska. To desko smo našagali. Pripis: Ta zgodba ima 14. besed. Ostalih 16 besed je izrekel naš kaplar, ko je obležal v jarku.“

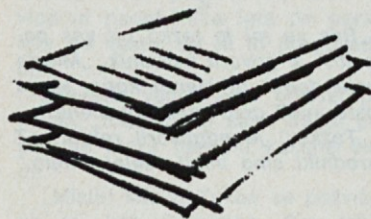
„Res se mi je težko od vas posloviti,“ je govoril narednik. „Morda boste dobili za menoj koga, ki ga boste imeli celo rajši kot mene.“

„Težko,“ je odgovoril rekrut. „Z naredniki smo imeli vselej smolo.“

Hudičev advokat

MORRIS WEST —
JOŽE ŠKERBEC

Angleškega duhovnika monsignorja Blaisa Mereditha pošlje, kljub temu da ima ta raka, rimska Obredna kongregacija kot „hudičevega advokata“ v Gemelli dei Monti na jug Italije. To čudno ime je uradni naslov človeka, ki mora preiskati življenje svetniškega kandidata.

Meredithova naloga je raziskati življenje nekega Giacoma Neroneja, ki se je proti koncu vojne pojavil v Gemello Minore, tam nekaj časa živel z vdovo Nino Sanduzzi, imel z njo sina Paola, se zatem umaknil v bližnjo dolino, tam potem molil in hodil od tam

pomagat ljudem. Tik pred koncem vojne se je pogajal z Nemci v prid domačinom. Komunistični gverilci so mu to očitali kot kolaboracionizem in ga ustrelili. Domačini so ga pa takoj po smrti začeli častiti kot svetnika.

V Gemello Minore skuša dobiti Meredith informacije o Neroneju predvsem od petih ljudi: od vdove Nine Sanduzzi, zdravnika judovskega porekla Alda Meyerja, čudaškega župnika Anzelma, angleške grofice Ane Luize de Sanctis in angleškega slikarja Nicholas Blacka.

„Hudičev advokat“ najde v spisih o Neroneju štiri čudeže na njegovo priprošnjo. Po zasliševanju prič začenja dobivati Neronejeva podoba vedno določnejše poteze. To je bil 30 do 35 let star angleški častnik ubežnik. Ko je v Messini nehote ubil z bombo neko mlado ženo in njenega otroka, se mu je vojna uprla. Bolan za malarijo se je zatekel k Nini Sanduzzi. Bil je pred leti katoličan, potem je za dolgo časa vero popolnoma opustil, vojni dogodki so ga pa spet usmerili v Boga.

Meredith je zvedel pri zasliševanju Nine marsikaj zanimivega: da je Nerone zadnje čase pred smrtjo v samotni kolibi v dolini ogromno premolil in delal težko pokoro, da je hodil redno k maši in zakramentom, da pa ni hotel oditi z zdravnikom Meyerjem h gverilcem, ker je vedel, da jih vodijo komunisti z namenom, da bi uvedli totalitarizem. Ko je Meredith Nino vprašal, kaj je Nerone čutil do Nemcev in kaj je o njih govoril, je ta dolgo razmišljala, potem pa dejala:

„O tem je govoril pogosto in večkrat sem ga le s težavo razumela. Pravil je, da se ljudje navzamejo značaja ozemlja, na katerem živijo. Vsaka dežela ima svoje posebne grehe in svoje posebne čednosti. Angleži so čustveni, a trdi in sebični, ker pač živijo na otoku, ki ga hočejo ohraniti zase kot doslej. So vljudni. Med njimi je veliko pravičnosti, pa malo ljubezni. Kadar se vojskujejo, se vojskujejo hrabro in žilavo, vendar zmeraj pozabljajo, da je izbruhnilo mnogo njihovih vojn zaradi njihove lastne sebičnosti. Severni Amerikanci so drugačni.

Tudi oni so trdi in čustveni, vendar so bolj preprosti kot Angleži, ker so mlajši in bogatejši. Radi imajo čim več reči, čeprav večkrat ne vedo, kako bi jih uživali. Kot vsi mladi so nagnjeni k nasilnosti. Prav lahko jih je potegniti za nos z bučnimi vzkliki in veličastnimi paradami. In pogosto se varajo, ker jim ugaja cingljanje z leporečnim besedovanjem, čeprav ne dojamajo njegovega pomena. Nemci so iz drugačnega testa. So trpežni za delo, ljubitelji reda in uspešnosti in zelo samozavestni. Vendar se njihova robatost in nasilnost omilita z alkoholom, visokodonečimi govori in z njihovo potrebo, da poudarijo svojo važnost.“

„Je bilo to vse?“

„Ne. Giacomo je rad tako govoril. Trdil je, da je treba juho razpeniti, da se ne skisa. Vendar se je povračal zmeraj znova k istemu: naj bodo dežele in narodi kakorkoli že, živeti morajo drug ob drugem kakor v družini. Takšne je Bog ustvaril, in če bi brat pomeril s puško proti svojemu bratu, bosta končala v medsebojnem uničenju. So časi, ko mora nekdo obvladati ponos in odstopiti, biti vljuden, čeprav bi najrajši pljunil v obraz drugemu. In tako je skušal živeti tu z Nemci.“

„Mu je uspelo?“

„Menim, da mu je. Živel smo v miru. Niso nas ropali. Dekleta so lahko hodile k vodnjaku in se vračale na svoje domove varno. Včasih so bili poboji, kadar so gverilci našli kakšno nemško patruljo, vendar se je to dogajalo zmeraj daleč proč od Gemello. Zvečer je bila policijska ura in tako smo se ponoči zapirali v svoje hiše. Če je prišlo do sporov, je Giacomo govoril s poveljnikom in zadeve so se urejale. Čez čas so odšli Nemci bolj proti jugu in gverilci so šli za njimi, kot gredo volkovi za ovčami v Abrucih.“

„Kaj pa potem?“

„V maju smo zvedeli, da je padel Rim pod oblast zaveznikov in v začetku junija se je rodil Paolo... slep...“

... Prve porodne bolečine je začutila jutraj, ko je bil Giacomo pri njej. Bile so lahke in nedoločne, vendar Giacomo se je brž pobrigal in poklical babico Carlo Ca-

reše in Serafino Gambinetti ter Lindo Tesoriero. Ko so pritekale med vreščanjem, ker jih je on tako silil, in našle Nino pokonci in brez vseh težav, so roke uprle v bok in se norčevale iz njega. Tudi Nini je šlo na smeh, pa se je premagala, ker je videla jezni izraz, ki je potemnil Giacomoov obraz. Tudi v njegovem glasu je bilo razburjenje, ko jim je rekel:

„Ve vse ste neumnice! Ostanite pri njej in je ne puščajte same. Jaz grem iskat doktorja Meyerja.“

Gledale so ga preplašeno in celo Nina se je začudila, saj porod je zadeva žensk. Zdravniki so za bolnike. Če bo šlo vse po sreči, bo porod preprosta zadeva, hrupna sicer, pa potem bolj vesela. Preden pa so mu utegnile to razložiti, je Giacomo odhitel in njegova shujšana postava se je vzpenjala proti poti, ki je peljala v San Bernardino.

Nino je skrbelo zavoljo velike razdalje, ki jo bo moral prehoditi, ženske so se pa šalile, češ da bo otrok prišel na svet prej, kot se bo vrnil oče, in da se bo sta Giacomo in doktor napila, kot to delajo dobri prijatelji, kadar postane eden od njih oče črvstega dečka.

Na pol so imele prav. Otrok je bil rojen in so ga skopale, ga povile in ji ga dale v naročje eno uro prej, preden je prišel Giacomo z Aldom Meyerjem. Vendar onadva nista storila, kot delajo drugi moški po rojstvu sinov. Giacomo je poljubil Nino in jo objemal dolgo časa in tudi Aldo Meyer jo je poljubil kot brat. Takoj zatem ji je Giacomo vzel otroka iz rok, ga nesel na mizo in držal svetilko, medtem ko je Aldo Meyer osluškoval otrokovo srce, mu pregledoval ušesa in dvigal majcene trepalnice, sklanjajoč se bolj in bolj, da bi ga temeljito pregledal.

Babica in ženske so obkrožile posteljo in Nina se je dvignila iz blazin in prestrašeno vprašala:

„Kaj se dogaja? Kaj iščeta?“

„Povej ji,“ je namignil Aldo Meyer Giacomo.

„Slep je, draga,“ je dejal Giacomo. „Rodil se je z mrenami na očeh. To je posledica vročine, ki si jo imela, ko si bila bolna za

ošpicami. Žene, ki se je jih nalezejo v drugem ali tretjem mesecu nosečnosti, imajo včasih slepe ali gluhe otroke.“

Minilo je morda pol minute preden je dojela smisel. Potem je zatulila kot žival in skrila obraz v blazino, ženske pa so jo obstopile in jo skušale potolažiti. Giacomo se ji je približal, ji dal otroka v naročje in ji skušal govoriti, a ona je pogledala stran, ker jo je bilo sram, da je rodila pokvečenega otroka možu, ki ga je imela tako rada.

Mnogo kasneje so ženske odšle in Giacomo je z Aldom Meyerjem pristopil k njej. Bila je že bolj umirjena in Meyer ji je govoril odkrito.

„Hudo je, Nina, a zgodilo se je in za sedaj ni moč pomagati. Ko bi bile razmere drugačne, bi ga jaz lahko odpeljal v bolnišnico v Valento in kasneje nemara v Neapelj, da bi vprašal za svet strokovnjaka in ugotovil, kaj je mogoče storiti. Toda vojna še ni končana. Še zmeraj se bojujejo in pota so polna beguncev. Razpršene nemške enote se med bojevanjem umikajo in gverilci jih podijo. Neapelj je na tem, da pade, in ti bi bila pač le ena kmetica več, kateri ne bi nihče pamagal. Giacomo iščejo in jaz sem se obvezal pri gozdnem krdelu. Tako torej sedaj ne kaže drugega kot čakati. Ko se bo povrnil mir, bomo videli, kaj je mogoče storiti.“

„A otrok je slep!“ je bilo vse, kar ji je prišlo na jezik.

„Ne povsem zdravi potrebujejo veliko ljubezni,“ je dejal Aldo Meyer.

Giacomo Nerone je molčal, a Nini je skoraj počilo srce, ko je videla sočutje, ki so ga izražale njegove oči. Meyer ji je še govoril rahločutno in strokovno in ji pokazal mrenico na otrokovih očeh, da bi ji pregledal grozo. Giacomo je nalil vina za vse in začel pripravljati kosilo. Oba moška sta sedla k mizi, Nina pa, s skledico na kolnih, jima je govorila iz postelje. Otrok je zajokal in Nina ga je dala k prsim. Ko se je slepi malček dotaknil z usteci njenih prsi, je začela po tihem jokati.

Meyer je odšel pred polnočjo, da bi prespal noč na svojem domu,

Slap Peričnik v dolini Vrata blizu Mojstrane.

končno le rešen ogroženosti koncentracijskega taborišča. Ko ga je Giacomo spremljal do vrat, je Nina dremala, vendar je slišala Giacomo, ki je rezko dejal:

„Vi ste moj prijatelj, Meyer, in razumem vas, čeprav tega ne odobravam. A držite Il Lupa daleč od vasi. Zadržujte ga preč od mene.“

„To je zgodovina, človek! Ne vi ne jaz je ne moreva zadržati. Nekdo mora začeti z organiziranjem...“ Drugo ji je ušlo, ko sta odšla v jasno noč.

Čez nekaj trenutkov se je Giacomo vrnil in zapahnil vrata. Dejal je Nini:

„Ne smeš ostati sama to noč, draga. Ostal bom pri tebi.“

Obšlo jo je silno razoračanje in hlipajoč se ga je oklenila, kot če bi ji hotelo počiti srce.

Ko se je pomirila, jo je Giacomo položil med blazine in privil svetilko. S priprtimi trepalnicami je videla, da je napravil nekaj čudnega. Z vso naravnostjo je pokleknil na ilovnata tla, zaprl oči in razpel roke kot Kristus na križu, medtem ko so se njegove ustnice pre-

dalje na 34. strani

slovinci po evropi

anglija

SLOVO MSGR. IGNACIJA
KUNSTLJA

V septembru smo Slovenci na Angleškem doživeli to, kar smo se vedno najbolj bali doživeti: poslovili smo se od našega dobrega župnika msgr. Ignacija Kunstlja, ki je zapustil Vel. Britanijo in odšel uživati zasluženi počitek v Nemčiji.

Veseli smo, da se je gospod odločil za to, boli pa nas, da mu Slovenci, za katere je on polnih 30 let skrbel kot pravi oče, nismo mogli nuditi nič primernege.

Gospod monsinjor je bil res dober za slehernega izmed nas. Kanonik Hulme, ki je župnik v Bedfordu in je iskren prijatelj Slovencev, je rekel:

„Z odhodom gospoda msgr. Kunstlja sem jaz zgubil najboljšega prijatelja, vi Slovenci pa svo-

jega očeta. Šele sedaj boste začeli spoznavati in ceniti njegovo plemenitost.“ Velika večina Slovencev na tem otoku se dobro zaveda, da je bil gospod monsinjor največji zaklad slovenske emigracije.

V *Rochdalu*, kjer se Slovenci ponajajo z odličnim pevskim zborom, so se poslovili s petjem v cerkvi in dvorani od gospoda monsinjorja.

V *Bedfordu*, kjer je Slovenski center, so mu pripravili po maši v dvorani poslovilni večer. Ganljivo je bilo, ko so mu štiri generacije izročile v slovo spominsko karto s podpisi vseh navzočih. V narodni noši sta se poslovila od njega g. Filip Vidmar, tajnik Slovenskega kulturnega društva in gdč. Francka Rehberger, ki mu je izročila slovenski šopek in se od njega poslovila v prelepih slovenskih besedah. Ko smo si obrisali rosne oči, smo mu napili z zdravico. Mize so bile okrašene s cvetjem ter poticami.

V *Londonu* je bilo slovo drugo

nedeljo v septembru. Pri maši je bila kapelica „Našega doma“ natrpano polna. Vse je bilo slovesno; tudi petje je zvenelo lepše kot po navadi. — Imeli smo zahvalno sv. mašo; hkrati pa smo prosili Boga, da nam pošlje dobrega duhovnika, ki bo nasledil našega župnika. — Po sv. maši se je poslovila v imenu londonskih Slovencev gospa dr. Sekolec in je izročila g. monsinjorju spominsko darilo. Gospa Gaberšek iz Pariza, ki je bila na počitnicah v Londonu, je pomagala „navezati punkeljček“ za na pot.

V torek, 13. septembra, pa je g. Peter Selak pospremil našega dobrega očeta na železniško postajo.

Vsem, ki ste kakorkoli olepšali g. monsinjorju zadnje tedne bivanja med nami, — najlepša hvala! Gospodu monsinjorju pa iz srca želimo, da si odpočije svoje utrujeno telo. Do sedaj je mislil samo na naše potrebe; za potrebe svojega telesa pa je bil vedno preskromen.

Hvala Vam, g. monsinjor, da ste nas imeli tako radi! Tega ne bomo pozabili; ostali Vam bomo vedno hvaležni!

F. R.

Ob slovesu
v *Bedfordu*
izroča gdč.
Francka
Rehberger
msgr. *Ignaciju*
Kunstlju slo-
venski šopek
v spomin.

avstrija

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — Po sklepu avstrijske škofovske konference so v nedeljo, 25. septembra, v Avstriji praznovali „Dan zdomcev“. V Linzu je škof povabil vse narodnosti v stolnico k skupni maši, ki jo je daroval ob somaševanju škofijskega referenta za tujce dr. Vincenca Balogha in petih izseljenških duhovnikov. Pesmi, prošnje in molitve so bile v 11 jezikih, med njimi v štirih azijskih jezikih (filipinsko, vietnamsko, kambodžansko in kitajsko).

Tudi Slovenci smo bili v lepem številu prisotni. Našo skupino je posebej poživljalo deset narodnih

noš, ki so dobile mesto v posebni klopi v prezbiteriju. Sodelovali smo s pesmijo pri darovanju „Marija, pomagaj nam sleherni čas“; peli smo tudi za „Sanctus“ in na koncu eno kitico lurske pesmi. Tudi drugo berilo je bilo v slovenščini in ena od prošelj vernikov, ki jo je molil g. Jakob Hrastelj. Vse pesmi je spremljal na orglah naš organist g. Anton Zorč.

Zadovoljni smo se po maši razgovarjali na prostranem trgu pred stolnico, dokler ni nekatere potegnili v naš klub, da so si privezali dušo, druge pa domov po gospodinjskih opravkih.

G. škofu dr. Zaunerju smo hvaležni za vso skrb in ljubezen, ki jo izkazuje nam tujcem. Škof razume naše probleme, ker je bil sam med zadnjo vojno izseljenski duhovnik za Italijane, ki so delali v linski škofiji.

Večina naših sezonskih rojakov je bila v oktobru na dopustu doma, da so mogli pomagati pri trgatvi in pri drugih delih, ki jih jesen prinaša v poljedelstvu.

SALZBURŠKA

SALZBURG — Lastovke leté v jeseni na jug, k nam pa pridejo naši koroški študentje in bogoslovci iz juga na sever. Septembra so bili prvi spet med nami in so nam poživili naše bogoslužje, pa tudi povečali število udeležencev pri maši. Ker nekateri poučujejo verouk po šolah, so morali priti septembra k nam. Po enem letu je prišel spet med nas g. Pavel Olip, bogoslovec iz Sel, ki je eno leto študiral v Rimu na misijonski univerzi „Urbanianum“. Upamo, da na toplem jugu ni pozabil vleči harmonike. Kdo bi ga nadomestil?

Naša najstarejša vernica je ga. Ana Brumec, ki kljub visokim letom le redko kdaj izostane od naše maše. Sicer je rekla že pred dvema letoma, da bo tisto leto umrla in sta stavila z izseljenskim duhovnikom: Če umre, mora duhovnik opraviti 2 maši za pokoj njene duše; če pa bo preživela, pa dobi duhovnik 100 šilingov. Seveda je stavo izgubila. Sedaj no-

če več staviti. Želimo ji, da bi jo Bog ohranjal še dolgo med nami!

V Splošni bolnišnici v Salzburgu leži g. Franc Orehek iz bližnjega Freilassinga. Doma je bolehal 3 mesece. Ker se stanje le ni izboljšalo, se je zatekel v bolnišnico. Želimo mu, da bi se kmalu povsem pozdravil!

SCHWARZACH in PONGAU — Za tri naše rojakinje je bil 22. september pomemben dan. Tri leta so obiskovale *bolničarsko šolo*, ki jo vodijo usmiljenke in ta dan so dobile diplomu in tako postale *diplomirane sestre*. Gdč. Katarina Auplich in gdč. Imelda Sadjak sta po rodu iz Globasnice, gdč. Cvetka Matavž pa je iz jugoslovanske Koroške. Po diplomi so se razšle. Sestra Cvetka je šla v Slovenj Gradec, sestra Imelda na Dunaj, le sestra Katarina je ostala v Schwarzach in dela na internem oddelku. Želimo jim, da bi bile zadovoljne v poklicu, da bi vestno lajšale boleti bolnikov. Hvala vsem trem za pomoč pri petju!

TENNECK — Kadar smo imeli mašo v Tennecku so bili redno zraven trije možje iz Bischofshofna, vsi trije Prekmurci: Štefan Pozdrec, Štefan Škerjanec ter Martin Horvat. Njihovo podjetje jo odprlo krojaško delavnico na Štajerskem, južnovzhodno od Gradca. Vsi trije so šli tja. Tako bodo bližje svojim družinam in bodo lahko vsak teden preživeli nekaj dni pri svojih družinah. Želimo jim, da bi se dobro počutili na novem mestu. Mi pa jih bomo pogrešali, saj se zadnje čase število naših rojakov krči. Nekateri so odšli za stalno domov, bodisi da so dobili delo ali odšli v zasluženi pokoj.

Izumrli pa še ne bomo, saj je bilo zadnji čas troje otrok rojenih, nekaj pa jih je še „na vidiku“.

Zaradi bolezni na želodcu se je moral zateči v bolnišnico v Schwarzach g. Ignac Dravec. Naj bi skoraj okrev! Tudi sicer je bilo v Tennecku zadnji čas več nesreč in je nekaj mož hodilo oziroma še hodi okrog s gipsom na nogah.

Otroci naših rojakov v Tennecku na Salzburškem.

SPITTAL ob Dravi

V začetku septembra se je od nas poslovil salezijanski duhovnik g. Vidic. Ko je povedal, da se poslavlja, je postalo marsikatero oko rosno. Bil je mirnega, prijetnega značaja, vsem se je priljubil. Našo versko skupino je razgibal, da je začela zopet malo delovati. Kljub dolžnosti prefekta v Dijaškem domu v Celovcu je v slabem in lepem vremenu skoraj vsako nedeljo prihajal med nas in opravil še edino, kar nam je ostalo — mašo v materinskem jeziku.

Hvala mu za trud in požrtvovalnost, na novem delovnem področju pa dosti uspeha, obdarjenega z obilico božjega blagoslova.

Za točilno mizo v Tennecku g. in ga. Cimerman z g. Škerjancem iz Bischofshofna.

V septembru smo poslušali *predavanje g. dr. Kvedra* o Argentini. Bilo je polno vtisov in osebnih doživetij. Predaval je o Argentini kot deželi, vendar pa bi želeli kaj več slišati o kulturnem delovanju, ki je zelo bogato in pestro — naših ljudi v tej deželi.

Pokazal nam je tudi slike oz. fotografije neke nemške skupine v Kanadi, ki živi že okrog 150 let v tistem kraju, njih živalsko farmo oz. kurjo klavnico. Ta skupina živi v nekakem getu in se je obdržala, za Slovence v Argentini pa je bil predavatelj mnenja, da je asimilacija neizogibna in po njegovem mnenju razumljiva.

Po dolgem času nas je s svojim res prijetnim kramljanjem in podajanjem skioptičnih slik obiskal potovalec svetovnega merila — naš g. *Vinko Zaletel*. To pot je predaval o Avstraliji. Popeljal nas je med naš živelj v to oddaljeno deželo. Pokazal nam je kulturne domove, katere si gradijo; četudi jih v skupinah ni veliko, se trudijo in tudi na kulturnem področju bogato delujejo. Slovenska pesem jih združuje. Želimo, da nas zopet kmalu obišče. To pot smo gledali slike kar v naši cerkvi.

Na povabilo g. kaplana Opetnika nas je v spremstvu sedanjega urednika „Nedelje“ g. Kopeiniga obiskal *vietnamski novomašnik* Josef Vu-Kim Chinch. Predaval je v nemškem jeziku, ker je študiral v Innsbrucku. Imel je vsebinsko bogato podajanje, vmes pa nas je s svojim prijetnim, rahlo pojočim naglasom popeljal v njegovo daljno domovino, med svoje drage, kateri pa na žalost še ne vedó, da je postal duhovnik. Ker tudi naša skupina podpira tuje bogoslovce, je kot znak pozornosti bil posvečen njegov novomašniški obisk in blagoslov tudi nam.

V septembru je *umrl* ukrajinski rojak major g. Kalužni. Gospa, ki je že pred leti umrla, je bila Slovenka, doma z Vrhnike. Bil je zelo priazen in prijeten gospod. Naj bo obema tuja zemlja lahka!

Iz svoje majhne sobice je bila *prisiljeno izseljena* Tilka Štefè. Kot velik invalid ni mogla pred

leti s svojimi domačimi v Argentino. Kot vsak tak siromak je tudi ona zagrenjena. Podoba hlapca Jerneja je vedno živa in pričujoča. O medsebojni krščanski ljubezni bi moralo biti še in še govora. Kakšen očenaš — namesto obsodbe brata v stiski — bi bil tudi nam marsikdaj potreben!

J. D.

belgija

LIMBURG-LIEGE

WATERSCHEI — „Vesela mladina“ je uspešno nastopila na slavlju tukajšnje župnije.

Naši rajniki: V Eisdenu smo se poslovili od rajne ge. Agneske Svizina, vdove po Jožefu Balon. Dočakala je 75 let. Bila je tiha, delavna in dobra žena. Dete poljskega ali češkega rodu so zaupali neki družini v Zagrebu. Pa so bolj slabo skrbeli zanj, zato je ostala celo nepismena. A bila je vseeno vpisana v poljska in slovenska društva. Zadnja leta je bolehal. V bolezni in onemoglosti ji je ga. Angela Gracar zvesto stala ob strani, za kar se ji toplo zahvaljujemo. Nepričakovano velika množica jo je spremljala na zadnji zemeljski poti.

TERVANT-PAAL — Tu smo se poslovili od rajnega Staneta Perme, ki se je leta 1909 rodil v Lukovcu. Po vojni je prišel v Belgijo, se tu zaposlil, se oženil z go. Julijo Tekavec, pridno hodil na delo in si postavil lično hišico. Bil je poštenjak, ki je z veseljem vzel v roke slovensko knjigo ali revijo. „Naša luč“ in mohorjevke so pri njem imele stalno domovinsko pravico. A prežgodaj je bolezen skalila srečo njegovega ognjišča. Več let je bolehal. V lepem jesenskem dopoldnevu smo ga spremljali na njegovi zadnji zemeljski poti. Ženi ge. Juliji, sinu g. Janezu in hčerki gdč. Slavki izrekamo krščansko sožalje.

Rojstvo: Nismo še poročali, da se je v družini g. Janeza Perme v Tervantu rodila brhka hčerka Barbka. Bog daj srečo!

O „*Slovenskem dnevu*“, ki je bil 8. oktobra v Eisdenu, bomo poročali v prihodnji številki.

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

Tokrat poročamo le o dveh jubilejih: *70-letnico* življenja je praznoval g. Herman Gorjanec iz Chatelineau in sicer 7. septembra t. l., saj se je rodil leta 1907 v Desklah (Slovenija).

80-letnico življenja pa je prazno-

Z letošnjega slovenskega romanja v Lurd (od 19.—25. julija) je tudi ta fotografija iz San Sebastiana (Španija), kamor so napravili slovenski romarji iz Belgije celodnevni izlet. V ospredju naša skupina, v ozadju pogled na mesto.

vala 23. septembra ga. Antonija Fabčič, roj. Petrič iz Jumet, ki se je 1897 rodila v Vipavi, Slovenija.

Obema jubilantom tudi naše čestitke in jima kliče: Na mnoga leta še!

francija

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Vincencija Pavelskega, 95 rue de Sèvres, Paris 6°, métro Vanneau.

Slovenska pisarna — 7 rue Gutenberg, Paris 15°, tel. 577-69-93 — je odprta vsak četrtek popoldne, sicer pa po dogovoru z duhovnikom.

Mala Annick Hajdinjak sporoča, da je bila njena sestra Isabelle krščena ob družinskem prazniku v Chilleurs 29. 8. in da z mamico in atkom pridno pazi nanjo.

Starši? Ali ste poskrbeli, ali skrbite za krščansko in narodno vzgojo svojih otrok, da bodo stopili v življenje kot dorasli ljudje in bodo tako kos izpolniti svoje poslanstvo?

Društvo Slovencev vabi vse rojake na martinovanje, ki bo v soboto, 12. novembra, v dvorani na 26 rue Charles Fourier, Paris 13°, métro Place d'Italie. Začetek ob štirih popoldne; najprej bo maša, ki velja kot nedeljska maša, nato pa domača zabava s tombolo. Vsi toplo vabljeni!

SAINT-DENIS

26. junija je umrl Milan Milič v starosti 61 let, doma iz Adlešičev v Beli krajini. Pokopan je bil 1. julija; številni prijatelji so s svojo udeležbo pri pogrebu pokazali, da čutijo s težko preizkušeno družino, kamor je letos smrt že drugič neusmiljeno posegla. Družini izražamo svoje globoko sožalje.

GIDY (Loiret)

Na francoski narodni praznik. 14. julija, je naš rojak gospod Ivan

Ivan Žekš,
Gidy (Loiret),
je bil odlikovan z zlato medaljo za delo.

Žekš dobil zlato medaljo, ker je skozi 41 let skrbno in zvesto delal na isti farmi. Gospod Ivan je doma iz Strehovcev v Prekmurju. Vsi prijatelji — gospod Ivan ima samo prijatelje! — in znanci mu iskreno čestitamo k temu v trudu in znoju zasluženemu priznanju, ki velja seveda tudi njegovi „boljši polovici“, gospé Rozi.

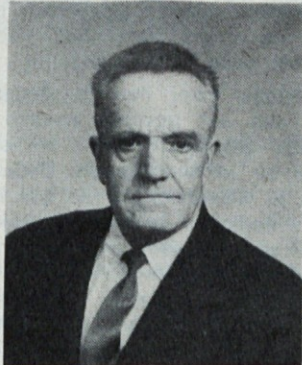
PONT-DU-CHATEAU (Puy-de-Dôme)

9. 9. je pri krstu postal božji otrok Boštjan (Sébastien), ki v Ivančevi družini razveseljuje svojo mamico, očeta Lojzeta in bratca Remija pa seveda tudi babico in dedka.

MOHORJEVE KNJIGE

Kdor želi Mohorjeve knjige za 1. 1978 (med drugimi je poleg Ko-

Pokojni Florijan Janeš iz Ferrières (Seine-et-Marne).

ledarja 1978 tudi napeta in zanimiva povest Karla Mauserja: „Pomlad v Črepinjeku“, naj sporoči g. Čretniku v Parizu.

SLOVENSKI DOM V PARIZU

Radi bi napisali vsem dobrotnikom (nekateri so se izkazali res velikodušno, pristrčna jim zahvala!), da je odločilni korak bil že napravljen, pa so prišle vmes nepričakovane težave, pa tudi blagajnik je zaskrbljen...

Kdor hoče doseči kak velik cilj, se mu dostikrat godi kot gorniku v planinah: vidi pred sabo vrh, mukoma se povzpne nanj; ko pa pride gor, odkrije, da je pravi vrh še malo višje. In z novim zanosom mora naprej, če hoče na vrh.

Tudi mi bomo s skupnimi močmi in s sodelovanjem vseh premagali vse težave in prišli do cilja.

Ko se človek bori z neštetimi administrativnimi in finančnimi težavami in problemi, res dobro dé, ko vé, da vsi čutijo z nami.

Kako bi bilo lepo, če bi vsi in vsak mislili in delali, kot je napisal Slavko v imenu godbenega ansambla „Pariški slavčki“:

„Kot večino Slovencev tudi nas veseli, da bomo imeli ‚Slovenski dom‘ v Parizu. Mislimo, da je sedaj čas, da vsi pripomoremo k temu zgodovinskemu dogodku. Da se bomo tako v njem lahko večkrat skupaj zbrali, pa tudi kakšno slovensko zapeli...“

Darove za Slovenski dom v Parizu pošiljajte na poštni čekovni račun:

C. C. P. PARIS 19285 04 F
MISSION CATHOLIQUE
SLOVENE
7 rue Gutenberg
75015 PARIS

ali bančne čke na isti naslov ali pa izročite svoj dar našim poverjenikom.

PAS-DE-CALAIS in NORD

8. oktobra smo poromali v Ban-neux v Belgiji in tako počastili Ma-ter ubogih v rožnovenskem mese-
cu.

„Slovenski dan“ v Eisdenu nas je zopet navezal na naše prelepe tradicije. Rojakom iz Eisdenu in okolice najlepša hvala za prelepo prireditve in naše čestitke!

Po krstu so postali božji otroci:

V Bruay 18. septembra Ludovik Pawlaszyk. — V Méricourt-s-Lens 24. septembra Severina Lelasse; 2. oktobra Milovan, Danijel, Viktor Zorko. — V Cambrai 25. septembra v kapeli porodnišnice Kristina Gašparšič — Kamenar. — Staršem in botrom naše čestitke, novokrščence pa naj spremlja božji blagoslov!

Zopet je na Bruay-en-Artois zapel navček. Gospod je poklical tretjega v naši slovenski skupnosti v tem letu, Matevža Boriška, ki je odšel po plačilo v svojem 57. letu življenja. Nekaj časa je iskal zdravja po različnih bolnišnicah; končno so ga zelo bolnega prepeljali v cen-tralno bolnišnico v Lille, kjer je

izdihnil svojo blago dušo 13. sep-tembra. Pokojnik je bil tihe mirne narave in je ves živel za svojo družino. Zelo rad je zlasti v letih, ko je odšel v pokoj, obiskaval slo-
vensko službo božjo in se rad po-mudil med rojaki ter se z njimi po-govoril.

Pokopan je bil 17. septembra na pokopališču Fosse N°6 ob obilni udeležbi rojakov in domačinov. Naj se odpočije od svojega truda! Dru-
žini, bratoma in sestri pa naše is-kreno sožalje!

AUMETZ

Društvo delavcev, slovensko po izvoru, je priredilo tudi letos kot zdaj že kakih 10 let nazaj „trgat-
veni ples“, na katerega pride zelo veliko mladine, zlasti francoske. Prireditelji imajo vedno lep uspeh.

Z lepo okrasitvijo dvorane, kjer je tudi slovenska simbolika, z do-bro organizacijo, s posrečeno iz-biro muzikantov, s petjem v več jeziki-h. so si pridobili sloves daleč naokoli. Slovensko ime je poznano v širni okolici v veliki meri tudi po njihovi zaslugi.

V juliju mesec je umrla gospa Golob v Sloveniji pri svoji sestri. Po več kot 40 letih je šla zdaj prvi-krat domov, da vidi domovino in domače. Niti ona niti nikdo drug ni mislil, da bi zdaj tam umrla. Pa Bog kliče, ko najmanj mislimo. Vsi vemo, da bomo umrli, ne ve-mo pa kdaj, kako in kje.

Njeno truplo so pripeljali z aero-planom sem nazaj in ga pokopali zraven moževega, ki je umrl pred 8 leti. Pokojna je bila zelo verna in zavedna Slovenka in ni opustila slovenske maše ne slovenskih ro-manj ne drugih pobožnosti. Vsem otrokom naše iskreno sožalje!

„Čedalje manj nas je, čedalje manj nas je,“ govorijo nekako z žalostjo slovenski rojaki, ko kdo umrje ali je hudo bolan. Čedalje manj je Slovencev, ki so bili ro-jeni v domovini, to je dejstvo, ker oni ki so prišli semkaj med zadnji-ma vojnama, umirajo, novih pa ni. In da novih ni, je prav. Kaj naj bi se izseljevali Slovenci iz domo-vine in umirali potem v tujini? Če

smo morali tako storiti mi, nikakor ne moremo želeli kaj takega ro-dovom za nami.

Domovina Slovencev je Sloveni-ja.

Vidi pa se iz tega in takšnega govorjenja, kako človek hoče ži-veti; tudi v svojih potomcih in svo-ji narodnosti. Zdi se, da to umi-ranje slovenstva tu še težje razu-mejo starši, ki so imeli otroke in vidijo, da kljub otrokom, ki so jih imeli kot Slovenci, slovenstvo izgi-nja. V naše srce je namreč po-loženo, da nas Bog ni ustvaril za smrt, ampak za življenje. Ta volja do življenja v slovenstvu je nam-reč le simbol druge, večje resnice: da smo ustvarjeni za večno ži-vljenje. „Zase si nas ustvaril, o Bog, in nemirno je naše srce, dokler ne počije v Tebi.“ (Sv. Avguštin)

TUCQUEGNIEUX-MARINE

Msgr. Grims nas obišče, kadar mu čas dovoli, g. Dejak pa vsako drugo nedeljo v mesecu.

Na željo Slovencev iz Nancy-ja in okolice se je zdaj odločil, da jim bo maševal vsako prvo nede-ljo. Začetek (2. oktobra) je bil prav dober. Službe božje se niso ude-ležile samo starejše žene, ampak tudi možje in otroci.

Po maši so se vsi zbrali pri do-bri Maršičevi družini. Po dveurni prijetni zabavi je šel vsak na svoj dom s sklepom „Na svidenje čez mesec dni!“

V Tucquegnieux in na Marini je zdravja vedno manj, bolezní pa zmeraj več. Prejšnji mesec smo pokopali dobrega družinskega očeta Kranjca. V tovarni tam neke pri Parizu se je smrtno ponesrečil. Na-bito polna cerkev je pričala, kako je bil priljubljen. Družini, sestram in bratom izrekamo v teh vrsticah naše iskreno sožalje.

VZHODNA LOTARINGIJA

Po sadov polnem bivanju na Sv. Višarjah se je začelo v Merleba-chu in okolici navadno izseljensko življenje: rojaki in časopisi so mi sporočili šest smrti naših dragih:

17. 8. je bila pokopana mati Eri-ka Eberle iz Cité Bois Richard, sta-

Pri krstu Kristine Gašparšič-Kame-nar v Cambrai.

ra 53 let. — 26. 8. je bila pokopana v Merlebachu Jacqueline Trefalt, 42 let stara. — 4. 9. je v bolnici Merlebach umrla Antonija Kozole, por. Zingraf, pokopana v Saint Jean-Rohrbach 7. 9. — 15. 9. je po dolgi bolezni umrla Ivanka Brezavšek, stara 80 let, članica naših domačih cerkvenih in svetnih društev, dolgoletna raznašalka „Naše luči“, spoštovana vdova po dragem možu Štefanu. Globoko verna mati je umrla ob navzočnosti podpisane duhovnika. Pogreb je bil 17. 9. z lepim petjem na koru in z lepo pogrebno pesmijo „Jadrana“ ob grobu na Hochwaldu. — V Strasbourgu je umrl Franc Hagen, mož Rozalije Urbas, cerkveno pokopan 17. 9. v Merlebachu. — 17. 9. je umrl v bolnišnici Hochwald Ivan Majcen 66 let star! — 4. 10. je umrl v bolnici Forbach 47-letni Silvijan Hadolin in pokopan 7. 10. v Altesglashütte ob 15 uri.

Vsem rajnim želimo večni mir in pokoj, sorodnikom pa naše iskreno sožalje!

Po temnih oblakih je človek vesel, ko zopet zasije svetlo sonce: tako poročamo po žalostnem sporočilu o naših mrtvih veselo sporočilo: *veseli dan izleta* našega cerkvenega zbora: po jutranji maši v Merlebachu je cerkveni zbor „Slomšek“ napravil zelo posrečen izlet v lepe pokrajine Luksemburga. 40 pevcev in prijateljev je odhitelo iz Merlebacha z avtomobili.

Od Sierk-les-Bains dalje smo se preko reke Moselle pripeljali v Luksemburg. Po pripravljenem zajtrku je bilo še pol ure časa — ena skupina si je izbrala ladjico, ki je pohitela nekaj km navzgor in nazaj po reki — nato pa odhod v znano vinsko klet St. Martin. Vodnik po velikanski kleti je angleško, francosko in nemško razložil, kako 3 leta delajo, da je šampanjec v redu za prodajo! Nato smo dobili kozarček za poizkušnjo — mnogi so ga v pripravljenih steklenicah kupili in odnesli za spomin domov.

Od te velike vinske kleti smo se odpeljali po slikovitih pokrajinah te dežele v Echternach — znano bož-

jo pot — in od tam po kosilu v mesto Luksemburg. Po daljšem odmoru smo pohiteli preko Thionville nazaj v Merlebach!

Vse je bilo izborna urejeno po našem predsedniku g. Mavu: udeleženci so v dobrem razpoloženju po celodnevem izletu prihiteli ob 9. uri zvečer domov. Ta izlet je bilo krasno priporočilo za nove izlete „Slomška“.

Drugo krasno razpoloženje je sledilo v Merlebachu in okolici: *40-letnica poroke* g. Antona in gospe Karoline Škruba 11. septembra! Po slovesni maši ob 10. uri v Hospice Ste Elisabeth, je trajalo praznovanje ob veliki udeležbi dva dni v poljskem Domu, nato pa še dolgo na domu imenovanih. Vsi se lepo zahvaljujemo za krasno proslavo, obema pa želimo še mnogo let zdravja in veselja!

Tudi vsem drugim, ki so v tem času praznovali spominske dneve, želimo vso srečo in mnogo božjega blagoslova!

Stanko iz Merlebacha

NICA

V torek na praznik vseh svetnikov se zberemo popoldan ob 3. uri v župnijski cerkvi na Arianu, kjer bo *maša za naše pokojne*; potem gremo na grobove naših pokojnih, ki so že tukaj pokopani.

Ta mesec je *Martinova nedelja*. Če bo dobre volje in požrtvovalnosti za pripravo, bomo tudi letos skupno proslavili Martinovo nedeljo s skupnim kosilom po maši in s prosto zabavo. O tem boste še pravočasno obveščeni.

MARSEILLE

Letos je sestra smrt obiskala tudi naše področje. Dne 1. septembra je umrla v Gémenos-u pri Marseilleu s. Neža Langus, stara 85 let. Kot redovnica je bila 63 let v družbi Sester naše Sionske Gospe.

Rodila se je na Peračici v župniji Leše pri Brezjah na Gorenj-

Pokojna s. Neža Langus, Gémenos pri Marseille.

skem. Svoje redovniško življenje je začela v Italiji, od koder je odšla za 20 let v Kanado. Več kot 40 let je potem delovala v Franciji.

Bila je močna žena in goreča v izpolnjevanju svojih redovniških dolžnosti. V zadnji bolezni je silno trpela, toda svoje bolečine je znala tako potrpežljivo skrivati, da nihče okrog nje ni slutil, koliko trpi. Priporočamo jo vsem v blag spomin in molitev.

Naša slovenska skupnost se je zbrala na nedeljo, 18. septembra, v Eoures-u, kjer smo darovali svetlo mašo za pokojno sestro.

Prihodnjič je *slovenska maša* za naše rojake v nedeljo, 6. nov., ob 5. uri popoldne v Eoures-u.

nemčija

OBERHAUSEN

V zadnji številki smo poročali v glavnem o naši največji septembrski prireditvi — letošnji *vinski trgatvi*, ki je res nad vse pričakovano dobro uspela. Danes prinašamo eno sliko iz kulturnega dela prireditve — nastop mladinske folklorne plesne skupine tukajšnjih slovenskih šol.

Nastop plesne skupine slovenskih šol Moers in Oberhausen v kuturturnem delu na „vinski trgatvi“ v Oberhausnu.

KÖLN

Začetek dober — vse dobro! Tako pravimo. Mesec september je na neki način spet začetni mesec. Naši otroci gredo spet v šolo, običajno delo se po počitnicah spet začne. Merilo našega župnijskega življenja, medsebojne povezanosti, je gotovo srečanje pri maši.

Septembrske dobre žetve smo res veseli. V Kölnu nas je bila kar polna kript. V Hildnu nas je itak zmeraj največ. Skupni prostor nam dobro služi, kjer se po maši pozdravimo in pomenimo.

V Krefeldu je tudi krepko odmevalo: „Lepa si, roža Marija“. Dosti nas je, smo ugotavljali. V Bergneustadtu smo zaman iskali fotografa. Kot je France menil, bi nas bilo vredno slikati.

V Hildnu in Krefeldu smo začeli z bibličnimi urami. V oktobru začnemo pa še v Kölnu. Ugotavljamo, da si moramo medsebojno pomagati — verjeti, da nas ima Bog neverjetno rad.

Na zadnjo nedeljo v septembru smo poromali v Xanten. Brezjan-

ski Materi smo izrazili našo zahvalo in prošnjo.

Pri poročilih o našem zadnjem binkoštnem srečanju v Neussu nismo nikjer še omenili, da smo imeli razstavljen pravcato slikarsko razstavo. Grafik in slikar Leopold Remenih iz Monheima pri Düsseldorfu je pokazal svoje pejsaže in portrete. Njegova tehnika: olje, akvarel, tempera in oglje. Dejstvo, da so ljudje pokupili kar na razstavi večino slik, je dovolj zgovorno.

Prisrčne čestitke staršem in botrom! V zadnjem času so bili krščeni: V Hildnu: Lidija Novak, hčerka Danice in Vladimira; Mar-

Družina Franca in Menke Jošt iz Mülheima (Oberhausen) po krstu drugega otroka 10. jul. 1977. Čestitamo!

jan Tivadar, sin Marije in Ivana; Fredi Šenk, sin Terezije in Adolfa; Boštjan Kancler, sin Elizabete in Ivana; Vesna Cikač, hčerka Danice in Ivana. V Solingenu: dvojčka Boro in Andrej Zemljak, sina Ane in Alojza; Brigita Belak, hčerka Marije in Jakoba; Simona Polovič, hčerka Ane in Alojza.

V Krefeldu: Robert Gašparič, sin Hermine in Pavla; Tanja Berden, hči Margarete in Janeza.

V Hildnu pri Kölnu smo takole „pomaševali“ ...

V *Bergneustadt*: Aleksander Grebenc, sin Ane in Alojza.

V *Eschweilerju*: Andrej Schafhalter, sin Lucije in Alojza.

Poročili so se: V *Leverkusnu*: Darinka Petek in Lojze Petek. — V *Wipperfürthu*: Mechthild Schmitz in Jože Krefl. — V *Eschweilerju*: Lucija Klarič in Alojz Schafhalter.

Na novi življenjski poti želimo vsem vso božjo ljubezen!

STUTTGART-okolica

500 ljudi na vinski trgatvi: V nedeljo, 25. septembra, smo na Württemberskem praznovali tradicionalno zahvalno nedeljo z vinsko trgatvijo. Proti pričakovanju je bila tudi to pot mestna dvorana v Plochingenu polno zasedena, saj se je v njej gibalo okrog 500 rojakov ob veselih vižah „Planinskega kvarteta“, ob tomboli, petju, nastopu mladinskega orkestra, ob domačih klobasah, dobri pijači in drugih dobrotah.

Srečanje v Plochingenu smo pričeli, kot vedno, s sveto mašo, med katero je bila nabirka za misijone v znak naše zahvale Bogu, da nam je v preteklem letu naklonil dovolj kruha, zdravja in na dolgih vožnjah obvaroval nesreč. K nabirki v cerkvi smo dodali še del izkupička v dvorani in tako odposlali

Aniti in Tonetu Pezdir iz Krefelda — sto sreč na skupni življenjski poti!

1000.— DM našim misijonarjem v Afriko in Južno Ameriko. To je gotovo lep znak naše solidarnosti z njihovim delom med reveži, s katerimi se čutimo povezane po veri.

Uspešen nastop v Sindelfingenu: V soboto, 17. septembra, je mesto Sindelfingen organiziralo po svojih ulicah srečanje tujih delavcev (*Internationales Straßenfest*). Inicijativo za to je dal böblinški dekanijski odbor za vprašanja tujih delavcev, ki ga vodi g. Fausten. Za folklorne nastope sta bila kar ob hišnih pročeljih postavljena dva odra in okrog njih so se vrstile stojnice z dobrotami raznih narodnosti, med njimi tudi slovenska.

Ker sega delo naše misije tudi na področje Sindelfingena, smo seveda na srečanju aktivno sodelovali. Program so izvedli mladinci Sobotne šole z godbo, pesmijo in narodnimi plesi. V pozdravu se je na mestnih ulicah Sindelfingena oglasil tudi Prešeren z zadnjo kitico Zdravljice „Živé naj vsi narodi...“, ki jo je odlično recitala dekle v narodni noši.

Dnevnik „Sindelfinger Zeitung“ je dal naknadno naši skupini veliko priznanje s tem, da je objavil dve fotografiji nastopa ter poudaril prizadevanje naše misije za versko in kulturno vzgojo slovenske mladine.

Slovenska podoknica v Tübingenu: Evangeličanski župnik Walter Döttling je zadnje dosetletje vodil Trubarjevo župnijo v Tübingen-Derendingenu. Oktobra letos se je poslovil od te župnije in odšel v pokoj. Ker je kazal veliko zanimanje za Trubarjevo delo in gojil spoštovanje do vseh Slovencev, smo mu v slovo zapeli podoknico v soboto, 17. septembra, zvečer. Okrog 50 Slovencev iz Württemberske in Predarlske se nas je zbralo ob župniku Döttlingu in njegovih faranih v na novo zgrajenem Trubarjevem domu.

Župnik Döttling je slovensko skupino vljudno sprejel in pogostil. Po zakuski je prevzel besedo dr. Anton Röger iz Predarlske. V kratkem nagovoru je poudaril pomen

Stanko in Magdica Guček iz Düsseldorfa med počitnicami.

Primoža Trubarja za slovensko kulturo in nadaljnji narodni razvoj, ko mu je dal s prevedbo sv. pisma prvo slovensko pisano besedo; nato pa se je zahvalil župniku Döttlingu za njegovo zavzetost za Trubarja in Slovence nasploh.

Po nagovoru so mladinci Sobotne šole izvedli kratek program s pesmijo, godbo in narodnimi plesi v veliko veselje župnika Döttlinga in njegovih navzočih faranov. Nazadnje smo župniku izročili še tri stvari, ki so bile Trubarju gotovo pri srcu: ekumensko Sv. pismo, slovensko potico in steklenico vrhunskega primorskega vina. Naša preprostost in iskrenost je župnika Döttlinga vidno ganila in v zahvalnih besedah nam je obljubil, da se bo v pokoju posvetil učenju slovenskega jezika.

H krstom čestitamo: V Aalenu sta dobila sinka Davida Lekše Ja-

„Nastopili bodo mladinci slovenske Sobotne šole s pesmijo, godbo in narodnimi plesi“; tako je napovedala Marinka M. na srečanju tujih delavcev v Sindelfingenu v soboto, 17. septembra 1977. Poslušali so jo Slovenci, Nemci, Turki, Italijani, Španci, Grki, Portugalci in Hrvati.

Župniku Walterju Döttlingu smo za slovo od župnije Tübingen-Deendingen zapeli, zaigrali in zaplesali.

nez in Ivanka; V Stuttgartu Malovrh Alojz in Anica hčerko Marjanico; Venta Jožef in Tončka pa hčerkico Viktorijo.

Vsi trije novorojenčki so postali pri krstnem kamnu otroci božji in člani velike krščanske družine. Iskrene čestitke!

BAVARSKA MÜNCHEN

Iz leta v leto ugotavljamo, da se naša slovenska fara v Münchnu zaradi gospodarske krize krči. Vendar je pa tu še dovolj „sloven-

skih rezerv“, tako da bi bila cerkev med našo mašo lahko polna, ko bi se nam posrečilo te rezerve aktivirati. S sodelavci se zadnji čas o tem pogovarjamo in upamo, da se nam bo posrečilo še tega in onega pritegniti.

Neobičajno je naraslo letos število otrok pri naših dveh *tečajih*, šolskem in predšolskem. To dejstvo priča o zavzetosti staršev za vzgojo svojih otrok, malo pa morada tudi o kvaliteti tečajev.

Poseben dogodek v zadnjem času je bila tako imenovana *maša narodov*, ki jo je 9. oktobra daroval v Münchenski stolnici tukajšnji nadškof. Udeležba je bila lepa, glasbena izvedba maše z orkestrom odlična, naše narodne noše so vzbujale posebno pozornost. Ven-

Hubert Lausegger iz Slovenjga Plajberka na Koroškem je šel v Stuttgartu pred oltar z Nado-Marijo Gojevič. Slavja so se udeležili starši in sorodniki iz ženinove rojstne župnije.

dar nam pri maši tudi marsikaj ni bilo všeč: najprej to, da ni nadškof sam pridigal; potem to, da nam je bilo najprej rečeno, da se bomo zbrali na desni strani cerkve, kasneje so nam pa odkazali mesto na levi strani, zaradi česar se Slovenci nismo mogli zbrati kot enota; in končno to, da nismo imeli Slovenci priložnosti povedati niti

ene besede v svojem jeziku, čeprav nam je bilo prej to obljubljeno.

Isti dan smo imeli *vinsko trgatav*. Prirediteljem samim je bilo žal, da niso mogli dobiti dvorane na razpolago za soboto zvečer, ker tako bi bila udeležba še večja. Kljub temu je bilo pa še vedno veliko ljudi (skoraj 500) pač znamenje, kako priljubljena je pri naših ljudeh ta prireditev.

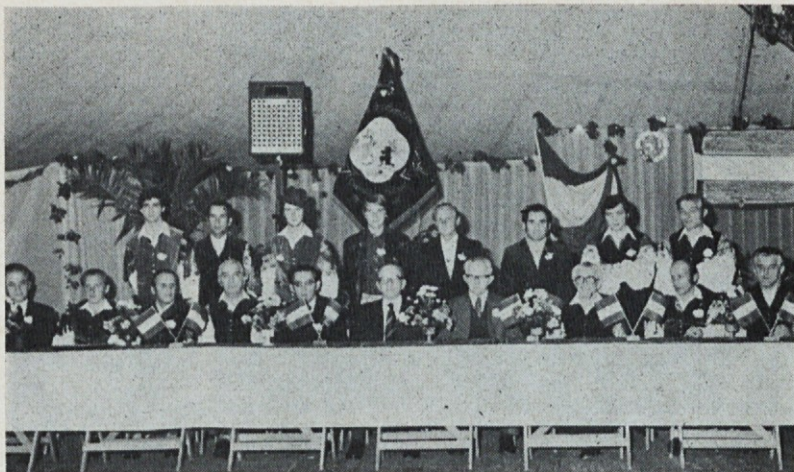
Posebej je treba pohvaliti kvintet Jožeta Krofliča, ki je odlično igral. Tri tisoč srečk srečolova je bilo z lahkoto razprodanih in s tem razdeljenih tristo darov. Glavni trije dobitki so odšli v Rogaško Slatino (700 mark vreden prenosni barvni TV-aparat), v Maribor (kuhinjski aparat) in v Metliko (fotografski aparat). Veliko smeha so nam pripravili tekmovalci veselih iger s posnemanjem živalskih glasov oziroma s preprosto igro z rokami. Sproščenosti in dobre volje, smeha in petja, domačnosti in razgovora je bilo kot običajno na pretek.

Krščeni so bili: Roman Potecin, in Ivana in Marije, roj. Meznarič; Nataša Rogina, hči Franca in Nade, roj. Jensterle; Kristjan Guček, sin Mirka in Danice, roj. Marn; Robert Skok, sin Štefana in Eme, roj. Ornik. Staršem čestitamo, otrokom pa želimo vse dobro v življenju!

nizozemska

Društvo sv. Barbare Lindenheuvel-Geleen je v dnevih 23.—25. septembra slavilo zlati jubilej svojega obstoja. O praznovanju, ki se je razvilo v pravi kulturni in družabni festival, moremo zaradi pomanjkanja prostora le kratko poročati.

V petek zvečer je bil sprejem, pri katerem so nastopila vsa krajevna društva, kulturni delavci, zastopniki krajevnih oblasti z županom, duhovščina, številni posamezniki. Čestitke je sprejemal celotni odbor s predsednikom g. Slavkom Kropivškom na čelu.

Uvozno in izvozno podjetje Wagenmans je ob tej priložnosti v znak simpatije vsakemu članu Društva sv. Barbare poklonilo pakete s produkti „Podravka“ iz Koprivnice.

Po sprejemu je bila prosta zabava, ki jo je vodil kvartet „Calypso“. Ta večer je bilo v dvorani okrog 400 ljudi.

Naslednji dan popoldne je bila prireditev za starejše ljudi. Navzočih je bilo 200 ljudi. Zvečer so nastopili: holandski mešani zbor sv. Cecilije, moški zbor iz Sweinhuzena, mešani zbor „Slomšek“ iz Belgije in „Vesela mladina“ iz Belgije. Moški zbor iz Sweinhuzena šteje 65 članov. Poleg holandskih je zapel tudi „Bolen mi leži“ in „Dvanajst razbojnikov“. Njegovo izvajanje je bilo nepozabno. „Slomšek“ je imel precej nevhvaležno nalogo. Nastopil je tretji za številčno močnejšima zboroma in publika, 1200 ljudi, je bila že utrujena. Vendar je častno izvršil svoje poslanstvo. Hvaležni smo mu za pogum in požrtvovalnost. Z nastopom „Vesele mladine“ se je nabito polna dvorana veselo sprostil. Videlo se je, da ne nastopajo prvič.

Sledila je „Vinska trgatav“ s prosto zabavo. Prireditelji so v tem delu programa počastili g. Franca Seliča, ki že 25 let vrši službo policaja na „vinskih trgatah“. Enako so prireditelji s šopkom počastili naše gospe, ki so že

Odbor Društva sv. Barbare v Lindenheuvelu med slavnostnim sprejemom gostov. Drugi od leve na desno je predsednik g. Slavko Kropivšek.

dolgoletne članice Društva sv. Barbare. Te časti so bile deležne predvsem ga. Antonija Železnik, ki je edina že 50 let članica društva, dalje ga. Marija Kropivšek, ga. Rojnik in ga. Ložnik, ki so že več kot 45 let članice.

Naslednje jutro je bila v župni cerkvi služba božja ob sodelovanju mešanega zbora „Zvon“. Slovenski duhovnik se je v dvojezičnem nagovoru spomnil rajnih slovenskih rudarjev, vestnih delavcev, skrbnih družinskih poglavarjev, ki so se povezani v Društvu sv. Barbare v častni luči predstavljali v očeh tujega sveta, sebi pa so z gojitvijo slovenske pesmi in družabnosti ostvarjali košček domovine v tujem kraju.

V holandskem nagovoru se je duhovnik dotaknil problemov integracije in asimilacije. Naglasil je, da izkoreninjenci nikomur ne koristijo. Zato imajo tudi Holandci ves interes, da se naši ljudje iz svojih lastnih korenin oblikujejo v odgovorne krščanske osebnosti, v ljudi, ki vedo, kaj so in kaj hočejo. Tako zgrajene osebnosti bodo znale uspešno služiti slovenski in holandski skupnosti.

Po maši smo se spet zbrali v dvorani k zajtrku in prijateljski družabnosti. Po dolgih letih so se tu spet srečali dobri znanci in obujali spomine. Holandci niso mogli prehvaliti lepega petja „Zvona“ pri sv. maši. „Veseli vaški godci“ so do treh popoldne igrali vesele melodije.

Zvečer je nastopil „Zonnestraaltjes“, mladinski pevski zbor, ki šteje 90 pevcev. Dvorana je živo prisluhnila mladim in čistim glasovom. Sledila je „Harmonija“ iz Lindenheuvela. Kulturni program tega večera je zaključila „Slovenska folklorna plesna skupina“ iz Heerlerheide in s svojimi precizno naštudiranimi plesi navdušila vso dvorano. Izvajali so slovenske in srbske narodne plesove v odgovarjajočih narodnih nošah. Ta večer je bilo spet čez tisoč ljudi v dvorani. Prosto zabavo so vodili „Veseli vaški godci“.

To bi bilo v glavnih črtah prikazano jubilejno slavlje Društva sv. Barbare Lindenheuvel-Geleen. Uspeh je vse zares presenetil. Mirno smemo reči, da se je naših slovesnosti v dvorani in v cerkvi udeležilo čez štiri tisoč ljudi. In če pomislimo, da ima to društvo samo 35 članov, bomo razumeli, da zaslužijo vse naše čestitke in priznanje. Naši v Lindenheuvelu so se pokazali kot odlični organizatorji. Zelo ugodno je bilo tudi to, da so jim bratsko prikočile na pomoč vse kulturne skupine iz nizozemskega in belgijskega Limburga. Glavni adut pa

G. Franca Seliča so v Lindenheuvelu počastili za 25. obletnico „policijske“ službe ob vinskih trgatvah. Na harmoniko igra g. Toni Kropivšek, član odbora.

je za organizatorje bilo to, da so za svoje slavlje znali ogreti vse holandsko prebivalstvo v tem kraju.

Društvo je za svoj visoki jubilej izdalo brošuro s kratko zgodovino 50-letnega delovanja in s slikami iz društvenega življenja.

Sijajen uspeh slavlja zlatega jubileja Društva sv. Barbare je znova dokazal resničnost gesla dr. Janeza Kreka: „Ni delovanje brez združevanja!“

HOENSBROEK

Nismo še poročali o odboru, ki so ga za tekoče leto zbrali člani Društva sv. Barbare v Hoensbroeku. Odbor je sledeči: g. Jožko Resnik, predsednik; g. Anton Lavrič, podpredsednik; g. Franc Selič, tajnik; g. Filip Železnik, blagajnik; g. Artur Ulaga, član odbora in blagajnikov pomočnik. Želimo uspešno delavnost.

NIEUW EINDE

Smrt blage matere: V Brunssumu je v 83-letu življenja v Gospodu zaspala plemenita žena ga. Marija Svet, roj. Šramel. Dolga leta je bila zvesta članica naše skupnosti. Zadnje čase se je zaradi onemoglosti manj udeleževala našega življenja, zato pa nas je podpirala s svojo molitvijo. Bila je namreč žena globoke vere in velike molitve. Na zadnji zemeljski poti so jo v lepem številu spremljali rojaki in Nizozemci. „Zvon“ se je s pesmi jo poslovil od matere, ki mu je

dala odlične sodelavke. Zapušča hčerki in vnuki, katerim izrekamo krščansko sožalje. Naj ji Bog bogato poplača njeno zvestobo!

(Op. uređ.: Dve sliki s proslave zlatega jubileja Društva sv. Barbare bomo zaradi pomanjkanja prostora v tej številki prinesli prihodnjič.)

švedska

Naši rojaki na Švedskem kar ne morejo pozabiti lepega in dobro uspelega letošnjega slovenskega srečanja v Vadsteni, duhovnem središču Švedske, o binkošti, za katero ima nemajhne zasluge naš dobri pater Sodja; pomagal mu je naš nekdanji dušni pastir č. g. Jože Flis, ki je v ta namen prihitel med nas iz Pariza.

Ker prej še nismo imeli slik o tem, prinašamo dve v tej številki.

švica

Slovenci v Švici vsako leto v dokaj lepem številu romamo v Einsiedeln, da se srečamo z Bogom, s Kristusom in njegovim križem, z Marijo, s Cerkvijo, s prijatelji, s samim seboj. To je hoja za Kri-

Grob sv. Brigite v veliki cerkvi v Vadsteni.

stusom, šola prijateljstva in bratske požrtvovalnosti. Kdor resno vzame, mu je romanje močno versko doživetje. Iz tega doživetja gre v življenje kot boljši kristjan, kot boljši človek.

Kako nam je Slovencem v Švici postala priljubljena *božja pot v Einsiedeln*, smo videli tudi letos v nedeljo, 25. septembra, ko smo se že devetič zbrali na naše vsakoletno romanje k Mariji.

Romanja se je udeležilo zelo lepo število naših rojakov iz vseh strani Švice, nekaj tudi iz sosednje Nemčije in Predarlske v Avstriji. Zbiranje se je začelo že po deveti uri. Spovedniki so imeli dovolj dela vse do 12. ure. Mnogi pa so med časom spovedovanja opravili pobožnost križevega pota. Računamo, da nas je bilo nad 700 kljub deževnemu in nestalnemu vremenu.

Letos se je na povabilo slovenske misije romanja udeležil pomožni škof iz Maribora dr. Vekoslav Grmič s svojim spremljevalcem g. Rajhmanom. Sveto mašo in pridigo ob 12. uri je imel g. škof. Z njim je somaševalo še šest slovenskih duhovnikov. Pred mašo je škofa pozdravila Marija Pizzo iz Dübendorfa in mu izročila slovenski šopek, otroci pa so mu še zapeli eno pesem.

Med mašo je bilo ljudsko petje. Takoj po maši smo v Marijini kapeli imeli pete litanije Matere božje z odpevi. Naša pesem je zopet odmevala po ogromni cerkvi. Za zaključek tudi letos ni smela manjkati pesem „Marija, skoz življenje“.

Po končanih slovesnostih v baziliki smo napolnili prostor pred cerkvijo. Slišal si le slovensko govorico. Pozornost so vzbujale naše narodne noše, ki so nam v ponos, posebno še dve komaj dve leti stari deklici, ob spremstvu Marije Pizzo.

Izredno veselo razpoloženje se je nadaljevalo v hotelu „St. Georg“ pri kosilu. Naše cerkvene in narodne pesmi so se vrstile ena za drugo. Ta dan smo bili res kot ena družina in upamo, da se prihodnje leto za desetletnico našega roma-

nja k Mariji zopet zberemo v še večjem številu v Einsiedelnu.

Drugi važnejši dogodek je bil *sestanek sodelavcev pri misiji* iz vseh večjih centrov. Razgovarjali smo se o programu za prihodnje leto. Program je zelo obsežen in zahteven in upamo, da z božjo pomočjo in požrtvovalnostjo naših prihodnjih sodelavcev ne bo brez uspeha.

V nedeljo, 2. oktobra, je bil naš gost misijonar p. Evgen Ketiš, ki deluje v Togo. Po maši nam je po-

Slovensko srečanje v Vadsteni: procesija rojakov z g. nuncijem dr. Žabkarjem (drugi za križem). V ozadju samostan sester brigentink, v katerem je cerkev sv. Brigite.

kazal svoje diapozitive iz misijona. On je strokovnjak za kopanje vodnjakov v Afriki.

Slovenci iz Švice pri dvanajesti postaji križevega pota v Einsiedelnu.

Krščeni so bili: V Zürichu: Moličnik Oskar Albin, sin Albina in Marije Blažič iz Winterthura; Janežič Evelina Petra, hči Stojana in Katarine Bajs iz Winterthura; Žvar Monika, hči Antona in Ane Tukšar; Koželj Mitja, sin Andreja in Marije Tršan. — V Meilen: Mali Egon, sin Staneta in Jožice Ločičnik iz

Rapperswil. — V Amriswilu: Klemenc Izток, sin Milana in Milene Križaj; Višič Darija, hči Silvestra in Ane Nartnik. — V Olten: Žičkar Mihael, sin Stanislava in Silve Jeras. — V Bernu: Zalar Andrej Kristijan, sin Antona in Mirjane Kolovrat.

Poroče: Dne 8. julija sta se v

Zürichu poročila Guerotto Kurt in Nemec Ljudmila. — Dne 16. julija sta si obljubila zvestobo Chiacig Danilo in Majhen Erika. — V Cezanjevcih pa sta sklenila sv. zakon Lasič Jožef in Lesjak Dragica.

Vsem želi naša misija vse najboljše na njihovi novi — skupni življenjski poti!

slovinci ob meji

KOROŠKA — Zaradi udeležbe pri pravilno prijavljeni demonstraciji v Škocijanu je bil poštni uradnik Janko Gutovnik premeščen. Demonstranti so protestirali, ker kraj Škocijan ni prištet med dvojezične kraje. — Celovski škof je 11. septembra posvetil novo župnijsko cerkev v St. Primožu, župnija St. Vid v Podjuni. Nova cerkev leži res sredi župnije, medtem ko je stara farna cerkev zgrajena na skrajnem severnem robu župnije. — V Celovcu so odprli SINDOK — Slovenski informacijski in dokumentarni center. Center je ustanova Zveze slovenskih organizacij na Koroškem. — Lani so bili avstrijski časnikarji v Sloveniji, letos septembra je pa 13 slovenskih časnikarjev prišlo na tridnevni obisk na Koroško, kjer so bili sprejeti pri raznih predstavnikih javnega življenja. — V hotelu „Obir“ v Železni Kapli se je vršil od 23. do 25. septembra redni letni kongres FUENS (Federalistična unija evropskih narodnih skupnosti). Kongres je ugotovil, da se je položaj slovenske manjšine na Koroškem po novih zakonih poslabšal. — Odbor Slovencev okraja Šmohor in okolice Paziriskega jezera je na svojem zborovanju poudaril, da hočejo Ziljani ostati Slovenci z lastno kulturo. — Slovenci v Globasnici, ki je dobila slovenski napis, zahtevajo od deželnega glavarja, da se določi 7. členu državne pogodbe izvedejo na vsem dvojezičnem področju. — Na Bledu je bila podpisana pogodba med Avstrijo in Jugoslavijo, da bodo začeli z deli za cestni karavanski predor v jeseni 1979 in da bo izročen prometu v letu 1983. — Kostanjski župnik g. Trap je odšel

za župnika v Bistrice na Zilji. Na njegovo mesto je pa prišel pliberski kaplan g. Marko Jernej. — V Svečah v Rožu je dopolnil 80 let let življenja akademski kipar Franc Goršič, ki je po rodu Ribničan, iz Zamosteca. Pred rdečim nasiljem se je umaknil v Trst in potem v Cleveland, kjer je živel 13 let, nato v New York. Zadnjih pet let živi v Svečah na Koroškem. — 35 članov Ciril-Metodovega duhovniškega društva iz Ljubljane je obiskalo slovensko Koroško. Nič nimamo proti, če so se zavzeli za pravice Slovencev na Koroškem, še bolj bi si želeli, da bi se postavili za pravice slovenskih katoličanov doma, ki so tudi omejene in kratke. Saj uživajo zaupanje slovenske vlade doma. — V Salzburgu so 4. oktobra sodili Štefana Petjaka iz Štebna pri Globasnici zaradi tega, ker je pisal po stenah junija 1976 „Člen 7 — naša pravica!“ Obsojen je bil na odškodnino 16.500 šilingov. Nobeden od odstranitelj slovenskih napisnih tabel v letu 1972 ni bil klican zaradi škode pred sodišče. Ali ne meri Avstrija pravice z dvojnimi merili?

TRŽAŠKA — Stalno slovensko gledališče v Trstu je ministrstvo za turizem in prireditve uvrstilo med državno priznana stalna gledališča v Italiji. — Kulturni dnevi „Draga 1977“, ki so se vršili na Občinah v Finžgarjevem domu, so doživeli lep uspeh. Predavanja so imeli: torontski pomožni škof dr. Lojze Ambrožič, časnikar Saša Martelanc in pisatelj Vinko Oljšk. — Krajevna skupina „Slovenske skupnosti“ je priredila v Dolini pri Trstu na športnem igrišču „Naš praznik“ s kulturnimi in zabavnimi programom. — 11. septembra je bil na Občinah 29. marijanski shod. Tržaško-goriški nadškof je poslal svojega zastopnika v osebi škofovega vikarja msgr. Škerlja, ki je bil tudi glavni govornik. — Tržaški pisatelj Alojz

Rebula je izdal novo knjigo „Sne-govi Edena“. Knjiga je izšla v koprski založbi „Lipa“ in obsega krajši roman ter črtice. — V noči med 16. in 17. septembrom so neznani storilci fašističnega mišljenja pokodovali spomenik bazoviških žrtev na Bazovici in pa spomenik talcev na Opčinah. Oba atentata sta med tržaškimi Slovenci vzbudila hudo ogorčenje. — 24. septembra je bilo pri spomeniku bazoviških žrtev protestno zborovanje, pri katerem je lahko govoril laški komunist, ne pa zastopnik slovenskih katoliško mislečih ljudi. Ali ni tudi to neke vrste naslednik fašizma? — Prosvetno ministrstvo v Rimu je dejansko odklonilo samostojni šolski slovenski okoliš za Furlanijo — Julijsko krajino, ko je sprejelo predlog šolskega referenta, ki tega slovenskega šolskega okraja ne predvideva.

GORIŠKA — Goričani so zadnjo nedeljo v avgustu romali na Sv. Višarje. Čeprav je bilo slabo vreme, je romanje lepo uspelo. — Po dolgih letih imajo goriški Slovenci upanje, da bodo dobili drugo leto novega duhovnika. V diakona je bil posvečen v Ogleju Goričan g. Vojko Makuc. — Tudi na Goriškem je „Slovenska skupnost“ organizirala „Naš praznik“ in sicer na Proseku. Kot častni gost je bil navzoč dr. Grilc, predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev.

slovinci po svetu

AVSTRALIJA — V Canberri se je vršilo tekmovanje slovenskih mladinskih zborov in pevcev iz vse Avstralije. Nastopili so trije mladinski zbori: „Mavrica“, „Velenje“ in „Škrjančki“, dve vokalni skupini

„Svetla zvezda“ in „Glasniki“; dalje en deklški duet ter tri solo pevke. Nagrado so prejeli zbor „Velenje“, vokalna skupina „Glasniki“ in solo pevka Irena Kužnik, ki je že lani prejela prvo nagrado. — Slovenska župnija v Sydneyu je priredila tekmovanje v vztrajnostni hoji. Proga je bila dolga 12 km. Sodelovalo je okrog 100 ljudi, predvsem mladi. Posebnost hoje je bila v tem, da so morali spotoma nabirati za „Ambrožičev dom“. Vsega skupaj so nabrali v ta namen skoraj 3.000 dolarjev. — Če bo dovolj prijav, bodo v novem šolskem letu uvedli pouk slovenščine v srednjih šolah tudi v New South Wales-u. — Oktobra je obiskoval slovenske frančiškane in slovenske naselbine v Avstraliji frančiškanski provincial p. Polikarp Brolih. S posebnim dovoljenjem bo na nekaterih krajih delil tudi sv. birmo. — Na prvo oktobrsko nedeljo so v Kewu (Melbourne) odprli prenovljeno knjižnico, ki nosi ime po škofu Baragi. — V okviru slovenske župnije v Kewu so organizirali „očetovsko proslavo“, ki je napolnila cerkveno dvorano. — V Brisbane je slovensko društvo „Planinka“ kupilo zemljišče, kjer nameravajo postaviti svoj slovenski dom.

ARGENTINA — V „Slovenski hiši“ v Buenos Airesu je priredila Zveza slovenskih mater in žen „Dan žena in mater“ z lepo akademijo. Posebej so se spominjali dr. Janca Ev. Kreka ob šestdesetletnici njegove smrti. — V Slovenski vasi v Lanusu, ki šteje preko 100 slovenskih hiš, so priredili 26. mladinski dan s športnim in kulturnim programom. „Slovenska kulturna akcija“ je 24. septembra priredila 5. kulturni večer, ki je bil posvečen akademskemu kiparju Francetu Goršetu za njegovo 80. letnico življenja. — V Buenos Airesu se pripravljajo Slovenci na kronanje brezjanske Marije Pomagaj, ki bo na slovenski pristavi v Castelarju. — V Buenos Airesu je 17. sept. umrl Aleksander Majhen, po rodu s Štajerskega. Pokojnik ima velike zasluge pri organiziranju slovenskega šolstva v času begunstva v Avstriji in potem v Argentini. — Otroci slovenskih šolskih tečajev so priredili v Slovenski hiši Slomškovo proslavo.

KANADA — V Torontu organizirajo vsako leto folklorno prireditev „Ka-

ravan“, kjer vsaka narodnostna skupina skuša prikazati svoje posebnosti. Slovenski paviljon „Ljubljana“ je obiskalo v devetih dneh 15.000 obiskovalcev. — Septembra so na slovenskem letovišču pri Boltonu priredili Baragovo proslavo. — V Sudburyju v Ontario so avgusta priredili „Slovenski dan“, ki je bil posvečen škofu Baragi. Popoldne je bilo izpopolnjeno s kulturnim programom. — V Winnipegu so avgusta organizirali „Folkloramo“ s 30 paviljoni. Posebno obiskane je bil slovenski paviljon „Ljubljana“, kjer je vsak dan bilo več povpraševanja po slovenski hrani kot pa ponudbe. — 10. septembra je bil posvečen v duhovnika g. Marko Lavrenčič, rojen v Gorici. Posvetil ga je torontski nadškof. Naslednji dan je imel v cerkvi Marije Brezmadežne novo mašo. — V Montrealu je bilo letos birmanih 47 otrok naših rojakov. Zakrament sv. birme jim je podelil pomožni škof-Slovenec iz Toronta. Njegov obisk je spet bolj poživil tamkajšnjo slovensko skupnost.

ZDA — V toplih poletnih mesecih vse organizacije zbirajo ljudi na raznih piknikih. Tudi slovensko društvo „Slovenija“ v Chicagu je priredila tak piknik. Igral je ansambel „Tivoli“. — 82 otrok v osmih skupinah je taborilo teden dni na „Slovenski pristavi“ v bližini Clevelanda. — V slovenski župniji sv. Lovrenca v Clevelandu se je naselilo 5 poljskih sester, ki se bodo posvetile zlasti oskrbi ostarelih. — Na Clevelandski slovenski pristavi so mladi sodelovali pri urejanju novega teniškega igrišča, ki je bilo 11. avgusta odprto. — Oltarna društva slovenskih župnij na področju Clevelanda so za Veliki Šmaren organizirala romanje v Lemont. — Baragovega dne, ki se je vršil 4. septembra v Lemontu, se je udeležilo okrog 5000 ljudi. Slovenci iz bližnjih in daljnjih krajev Združenih držav ter Kanade so se zbrali v čast tega velikega misijonarja in svetniškega kandidata. — Slovenski igralci iz Toronta so gostovali v Gogoljevo veseligr „Ženitev“ najprej v Fairfieldu (Conn.) in nato v New Yorku. — Kulturni praznik za Slovence v Milwaukeeju je bil koncert mešanega cerkvenega zbora. — V Chicagu so dobili novega mestnega župana v osebi Mika Bilandića, po rodu Hrvata, ki rad pride tudi med Slovence.

predragi bralci!

Svetovno znani severnoameriški pisatelj Thomas Merton (1915—1968) je v svoji knjigi „Življenje in svetost“ zapisal tudi tele ugotovitve:

Izkušnja z diktaturami 20. stoletja je pokazala, da lahko nekateri kristjani živijo in delajo v obupno krivični družbi, pa pri tem zapirajo oči pred najrazličnejšim zlom in so morda celo udeleženi pri tem zlu, vsaj z opuščanjem — oni se zapro v svojo pobožnost; kaj pa se godi na svetu, za to se ne menijo.

Jasno je, da takšen beden izgovor za vero dejansko prispeva k slepoti in ravni neobčutljivosti, ki sčasoma vodi v smrt krščanstva celih narodov ali družbenih plasti. Nobenega dvoma ni, da je to privedlo do velikega vprašanja našega časa v Cerkvi: do izgube delavskega razreda.

Kristjan ne more ločiti svojega verskega življenja od resničnega sveta, dela in boja, v katerem živi. Njegovo življenje v Kristusu je neizogibno pod vplivom njegovega gledanja na vprašanja, kot so atomska vojna, rasno vprašanje, rast novih ljudstev in celoten odločilni boj med komunističnim in nekomunističnim svetom.

Zato mu nikoli ne more biti dovolj tako „krščansko“ življenje, ki je dejansko omejeno na klopi v domači cerkvi in na nekaj molitvic doma, ne da bi se zanimal za žgoča vprašanja, ki zadevajo milijone človeških bitij, in se odločilna ne samo za bodočnost človeške civilizacije, ampak morda sploh za obstoj človeštva.

Tako Merton. Popolnoma soglašamo.

Uredniki

Blejski otok je med najbolj obiskovanimi znamenitostmi Slovenije.

hudičev advokat

nadaljevanje s str. 19

mikale v tihi molitvi. Bil je trenutek, ko je po vsem videzu postalo njegovo telo togo kot drevo in ko ga je ona prestrašeno klicala, je ni slišal. Opazovala ga je, dokler je ni premagal spanec in je zaspala.

Ko se je prebudila, je bila soba preplavljena s soncem in otrok je jokal. Giacomo, ki je grel kavo za zajtrk, se ji je približal, jo poljubil, vzel otroka v naročje in ji dejal resno:

„Nekaj ti moram povedati, Nina moja.“

„Povej mi!“

„Otroka bova imenovala za Pavla.“

„Tvoj sin je, Giacomo. Ti mu moraš dati ime, a zakaj naj bo Pavel?“

„Ker je bil Pavel, apostol, od Boga oddaljen in ga je, kot jaz, našel na poti v Damask; ker je Pavel, kot ta otrok, oslepel pa po božjem usmiljenju znova spregledal.“

Gledala ga je neverno.

„Toda zdravnik je dejal...“

„Povem ti jaz, draga,“ njegov

glas je bil globok in zvoneč kot glas zvona, „otrok bo spregledal. Mrene bodo zginile v treh tednih. Ko bo prišel čas, da otrok začne razločevati luč, bo tudi naš Paolo videl. Ti mu boš približala svetilko pred oči in opazila, da mežika in gleda za lučjo. Obljubljam ti v božjem imenu.“

„Ne pravi mi tega, da bi me tolažil, dragi. Strašno bi bilo čakati, da bi bila potem razočarana.“ Ninin glas je izražal smrtno stisko, on pa se je le nasmehnil.

„Ne gre za upanje, Nina moja. Gre za obljubo. Veruj vanjo.“

„A kako to veš? Kako moreš biti gotov?“

Pa je on dejal le:

„Ko se bo to zgodilo, Nina, se delaj, kot da je novost tudi zate. Ne pravi nikomur, kar se je zgodilo to jutro. Mi obljubiš?“

Tiho je pristala, premišljajoč, kako bo mogla prenašati čakanje in kako skrivati dvom, ki ga je čutila.

Tri tedne kasneje, ob določenem dnevu in uri, je vzela otroka iz zibelke in ga zbudila. Odprl je oči, svetle in sijoče kot očetove, in ko ga je postavila nasproti svetilki, je zamežikal. Zasenčila ga je z roko in očke so mirno gledale: odstranila je roke in spet so zamežikale.

Presenečenje tistega trenutka je bilo kot razodetje. Hotela je kričati, peti, iti na cesto, da bi povedala vsem, da se je Giacomova obljuba spolnila.

Toda Giacomo je bil že mrtev in pokopan. Sovaščani so se osramočeni ozirali stran, kadar je šla ona mimo. Celo Aldo Meyer je odšel v Rim in ona je mislila, da se ne bo nikdar več vrnil...

XIII. poglavje

Za doktorja Alda Meyerja je prišla noč po čudno spokojnem popoldnevu. Takoj po kosilu je sedel k branju papirjev Giacoma Nero-neja. Vzel jih je v roke z omahovanjem in strahom, kot da bi pomenili trenutek razodetja ali krize. Ko jih je razkril, uredil in začel brati smelo poševno pisavo, se mu je zadelo, da posluša Giacomu, ki mu govori s svojimi izživajočimi razlogi.

Doživljal je trenutke osramočenja zaradi svojih polomov, trenutke bolečih spominov, stožilo se mu je po razmerju, ki se je začelo v sporu, se včasih približevalo prijateljstvu in se kmalu končalo v tragediji. Vendar v spisih ni bilo grenkobe, kot je ni bilo v Giacomu. V njih so bili poleg otroško preprostega pisanja, ki je ganilo Meyerja skoraj do solz, stavki nadnaravne zamaknenosti, ki so ga vodili v to, da je tipajoč iskal razloge za lastno polomijo.

Toda navsezadnje je našel mir in gotovost, ki sta ga obšla kljub temu, da je preteklo že toliko let. In zadnji od spisov, pismo za Alda Meyerja, je bil poln miline in posebne milosti odpuščanja. Drugi papirji so bili popisani v angleščini, pismo zanj pa v italijanščini, kar je razodevalo tenkočutnost, ki je ni bilo moč lahkomi selno pozabiti.

„Moj dragi Aldo:

Sem doma in je že pozno. Nina je navsezadnje le zaspala in otrok tudi spi. Preden bom zjutraj odšel, bom pustil Nini to pismo skupaj z drugimi svojimi papirji, in ko se bo vse že zgodilo in bo pomenjena prva bolečina, bo, upam, prišlo v Vaše roke.

Vi in jaz se bova srečala jutri, vendar kot tujca, predana nasprotujočima prepričanjem in nasprotni praksi. Vi boste sedli med moje sodnike in podpisali potrdilo o moji usmrtnosti, ko bo vsega konec.

Ne dolžim Vas zavoljo tega. Vsak izmed nas lahko hodi le po tisti poti, ki jo vidi pred sabo. Vsakdo

od nas je žrtev posledic svoje vere, čeprav menim, da boste nekega dne mislili drugače. Če se bo to zgodilo, boste zasovražili, kar se je zgodilo, in lahko boste celó skušani, da bi zasovražili sebe za voljo svoje udeležенosti, in to še toliko bolj, ker ne bo nikogar, ki bi mu lahko povedali, da se kesate.

Zato Vam povem sedaj, da Vas ne sovražim. Vi ste bili prijatelj meni in prijatelj Nini in otroku. Zaupam, da ju boste ščitili in zanj zmeraj skrbeli. Vem, da ste ljubili Nino. Menim, da jo imate še zmeraj radi. In to bo drugi križ za Vaša ramena, ker ne boste nikdar gotovi glede sebe samega: ali Vas je nagnilo, da ste se priključili moji obsodbi, prepričanje ali ljubosumnost. Vendar jaz vem, da Vas imam za prijatelja, in Vam to povem sedaj, ko bom umrl.

Hočem vas prositi za uslugo. Ali bi lahko šli, ko boste prejeli to pismo, k očetu Anzelmu in k Ani de Sanctis in jima povedali, da jima ne zamerim, kar sta storila, in da se ju bom spomnil, ko pridem pred Boga, kot upam?

Sedaj, moj doktor, Vas puščam. Ne manjka dosti, da se zdani, in mraz me trese in strah me je. Zavedam se, kaj se bo zgodilo, in moje telo se ob tej misli krči od groze. Sile so mi pošle in moram nekaj časa moliti. Zmeraj sem si želel, da bi umrl dostojno, pa nisem nikdar doslej doumel, kako težko je to.

Zbogom, prijatelj. Naj naju varuje Bog v teh temnih časih.

Giacomo Nerone

Ko je Meyer pismo tretjič prebral, ga je ganilo do solz, kar se je redko dogajalo, a ko se je sprehajal nekaj časa in razmišljal o njem ter ga znova prebral, je ljubezen, ki jo je izžarevalo, legla vanj kot odpuščanje. Čeprav bi doživel polom v vsem drugem — in njegovi polomi so bili zapisani z velikimi črkami v koledarju petnajstih let — ne bo umrl brez ljubezni in odpuščanja. In to je bil odgovor na vprašanje, ki ga je toliko časa preganjalo: zakaj "veliki" ljudje umirajo in odhajajo iz stvarstva ne da bi sprožili valovanje spominov, medtem ko se

Bohinjsko jezero z okolico — izredno slikovita pokrajina.

spomin drugih ohranja v srcu poniznih.

Misel ga je spremljala ob večernem somraku in ga še ni zapustila, ko je začutil trkanje na vrata. Ko jih je odprl, je zagledal zunaj Blaisa Mereditha.

Videz duhovnika ga je pretresel. Obraz je imel pepelnat, ustnice brezkrvne, zgornjo ustnico je imel orošeno od potenja. Roke so se mu tresle in glas je imel hripav in moten.

„Žal mi je, da vas nadlegujem, doktor, vendar ali se lahko odpočijem za trenutek v vaši hiši?“

„Jasno, človek božji. Vstopite, za božjo voljo! Kaj vam je?“

Meredith se je slabotno nasmehnil.

„Nič posebnega. Vračam se iz Ninine hiše, a pot je bila zame predolga in preutrujujoča. V hipu bom dober.“

Meyer ga je peljal noter, ga prisilil, da je legel na posteljo, in mu ponudil precejšnjo kupico žganja.

„Pijte! Čisto zanič je, vendar vas bo poživilo.“

Čisti alkohol je zbudil v Meredithu gnus, vendar mu je uspelo, da ga je spil, in kmalu je začel čutiti, kako se mu je toplota širila po telesu in vračala moč udom. Meyer ga je opazoval z zaskrbljenim pogledom.

„Skrbite me, Meredith. Tako ne more iti naprej. Obhaja me skušnjava, da stopim v stik s škofom

in vas prisilim, da se internirate v bolnišnico.“

„Dajte mi še nekaj dni, doktor, potem mi ne bo več toliko mar.“

„Hudo bolni ste. Zakaj se napenjate na tak način?“

„Kmalu bom umrl. Bolje je, da izgorim, kot pa da bi splesnil.“

Meyer je s kretnjo izrazil svojo nemoč.

„Gre za vaše življenje, monsignor. Povejte mi, kako vam je šlo pri Nini!“

„Zelo dobro. Globoko me je pretreslo, kar mi je povedala. A je dvojje reči, ki bi jih rad razčistil z vami, če ne boste proti.“

„Vprašajte me, kar hočete, prijatelj. Predaleč sem že šel, da bi se umikal.“

„Hvala. Prva je tale. Ali je bila tukaj epidemija nemških ošpic pozimi tisoč devetsto trinštiridesetega in se je zavoljo njih Paolo Sanduzzi rodil slep?“

„Ja.“

„Koliko časa je preteklo, preden ste znova videli otroka?“

„Tri leta. Ne, več, skoraj štiri. Bil sem v Rimu.“

„Ali je otrok videl, ko ste se vrnili?“

„Ja, mrena je izginila.“

„Zdravniško govorjeno — ali ni to čudno?“

dalje na 38. strani

domača šola

VODO NAM DAJE DOBRI BOG

Poglejte moje roke! Kakšne so? Velike, pa čiste, umite.

Sedaj покаžite vi svoje! Tudi vaše so čiste.

Kaj pa obraz, vrat, ušesa?

Kdor ni čist, ni lep. Kdor ni čist in lep, pa lahko postane čist in lep. Kako? Tako, da se umije. S čim? Z vodo.

Kaj vse nam voda nudi! Če smo žejni, se z njo odžejamo, če smo umazani, se z njo umijemo. V vodi plavamo, po njej čofotamo, ob njej delamo mlinčke. Z vodo ohranjamo rože pri življenju.

Odkod voda? Iz zemlje teče. V zemljo je prišla od dežja, ki ga je dal dobri Bog. Voda je tudi v morju. Tudi tega je Bog ustvaril. Dobri Bog za nas skrbi. Brez vode ni življenja.

Poznamo razne vrste vode: stoječo, tekočo, mrzlo, toplo, mirno, razburkano, pa tudi blagoslovljeno in krstno

LEV

*Bil je nekoč neki lev...
Kakšen lev?
Strašen lev,
krvoločan, divji lev!*

Strašno, strašno!

*Kar po treh nogah je hodil
in z očmi kar tremi gledal,
na ušesa tri poslušal...*

Strašno, strašno!

*Ne sprašujte, kaj je žrl.
Žrl je, kar je uzrl:
cel tramvaj
in oblaka zalogaj!*

Strašno, strašno!

*Zlobno gledal, žrelo odpiral,
svojih žrtev ni izbiral!*

Strašno, strašno!

*Dokler Mirko
ga z radirko
neko jutro ni zradiral.*

Strašno, strašno!

Dušan Radović

PTICE SE SELIJO

Lastovica toži slabe volje: „Nobene mušice ni več, jaz pa sem lačna, lačna!“

„Jaz nisem našel zjutraj nobenega hroščka, nobenega črval!“ se oglasi škorec. Tedaj prileti štokrlja

in vpraša: „Ali je kdo od vaju videl kakšno žabo? V mlaki ni nobene, jaz pa še nisem zajtrkovala!“

„Nimamo kaj izbirati. Prišel je čas, da se preselimo v toplejše kraje,“ reče škorec.

Lastovica toži: „Listje vene in odpada. Metuljev, mušic, črvov in žab ni več.“

„Kaj bomo napravili? Posvetujmo se!“ vzkliknejo vsi hkrati.

„Nimamo kaj izbirati. Prišel je čas, da odletimo v toplejše kraje,“ reče škorec.

Ptice so poslušale modrega škorca. Zbrale so se in odletele v južne kraje.

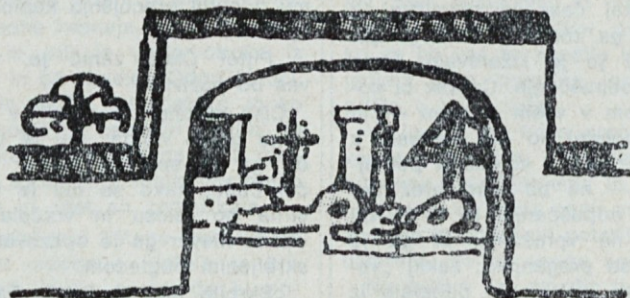
NA GROBOVIH

NA VSEH SVETNIKOV DAN Gremo na grobove. Tam se spominjamo tistih ljudi, ki so živeli pred nami, pa so se že poslovili s tega sveta.

Če so bili dobri in plemeniti, so sedaj pri dobrem bogu: tam je samo veselje, sama sreča.

Na grobove jim nosimo rože in prižigamo sveče, ker smo jih imeli radi. Zanje molimo, da bi jih dobri bog čimprej sprejel k sebi v nebesa. Samo na ta način jim lahko pomagamo.

NEKOČ SE BOMO TUDI MI POSLOVILI OD ZEMLJE IN ŠLI K BOGU. ZATO JE PRAV, DA SKUŠAMO BITI VSAK DAN BOLJŠI.

CLOVESKI UDJE SE UPRO

Svoje dni so se vsi udje človeškega telesa naveličali služiti želodcu. Upri so se in rekli: „Čemu bi mi težko delali, on pa brez dela sladko uživa?“ In nogi nista hoteli več nositi, roki ne delati, zobje ne gristi, tudi nos se je vihal in se branil vohati. „Saj smo vsi udje enaki,“ so dejali, „vsi bomo uživali in enako veselo živeli.“

Prvi dan je še prav dobro minil, bili so čvrsti in dobre volje. Drugi dan so že začeli slabeti, tretji dan so omagovati, četrti dan pa so bili tako oslabei, da se niso mogli več ganiti, peti dan je bilo upornikom umreti.

Tedaj se je oglasila glava: „Prevzetni puntarji, sedaj vidite, kam ste prišli! Želodcu niste hoteli dajati, kar mu gre, zato tudi on vam ne more dati moči, ki jo potrebujete. Vi nočete pomagati njemu, zato tudi on ne more vam.“

„Res je tako,“ so potrdili vsi udje, „prav ima želodec, da nas pri- ganja.“

In voljno je prijel vsak za svoje delo, vsi so radi dajali, kar je želodec zahteval. V kratkem so vsi udje okrevali in se okrepili.

Anton Martin Slomšek

IZPOSOJENE KNJIGE

IZPOSOJENE KNJIGE SO VČASIH PRAVE REVICE.

ZGODILO SE JE, DA SEM NEKOČ OPOMNIL NEKOGA: „KAKO PA DELAŠ S KNJIGO?“

PA MI JE ODGOVORIL: „SAJ NI MOJAI“

ALI STE GA SLIŠALI?

Z IZPOSOJENO KNJIGO RAVNAJ KOT S SVOJO!

France Bevk

JEŽ IN LISICA

Jež je pil vodo iz potoka. Na drugem bregu je v grmovju ležala lisica. Zagledala je ježa, stopila iz grmovja in se sladko nasmehnila.

„Sem pridi,“ je vabila, „voda je tu okusnejša!“

„Ne, ne, lisička, tudi tule je prav dobra,“ odgovori jež.

„Da nisi nemara v zadregi zaradi mene? Le nič naj ti ne bo nerodno.“

Jež ne zaupa lisici. Opazil je, da se lisičinega gobca drži perje.

„Čuješ,“ pravi, „ali si danes že zajtrkovala?“

„Zajtrkovala, ljubček, zajtrkovala. Malo lubja sem pojedla, pa sem sita...“

„Sita?“

„Sita, golobček, saj sem z malim zadovoljna.“

„Ali ni tisto lubje kokodakalo, ko si ga vlekla v gozd?“

„Kaj praviš, ljubček? Ne razumem te,“ pomaha lisica z repom.

„Jaz pa tebe razumem,“ odgovori jež in pobegne.

Benjamin Rosin

UGANI

Na pašo gre sito,
domov pa lačno —
kaj je to?

(Pastirjeva torba)

vodo. Kakor nas naredi navadna voda lepe na telesu, da nas imajo starši radi, tako nas krstna voda naredi Bogu ljube, da nas on sprejme za svoje otroke. Najlepše je, vedno ostati dober božji otrok.

Vodo nam je podaril Bog, da lahko lepo živimo. Z njo nas je pri krstu sprejel za svoje otroke. On je naš najboljši oče, ki je najlepši, največji, najmočnejši in nas ima nad vse rad. Vedno hočemo ostati njegovi dobri otroci.

Oče se je vrnil z dolge poti. Janko in Metka sta silila vanj in hotela vedeti, kaj jima je prinesel.

„Umazan, truden in žejen sem,“ je dejal in sedel na stol, da bi se odpočil.

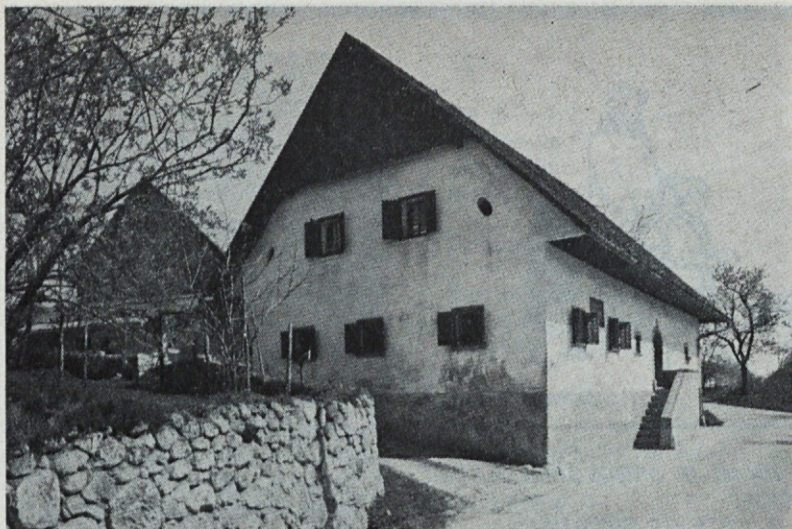
„Mama, prosim vode, da jo dam atu piti,“ je prosil Janko.

„Mama, prosim vode, da umijem atu umazane noge,“ je prosila Metka.

Oče se je odžejal. Z umitih nog je zginit prah, iz njih pa tudi utrujenost.

„Bogu hvala za vodo,“ je dejal oče, „pa tudi vama, ki sta mi z njo postregla. Tudi jaz sem vama prinesel vodo. Pa ne navadno, ampak tako, ki jo hranijo v božji hiši, v cerkvi. To je blagoslovljena voda. Kdor se z njo pokriža, tistemu Bog še posebej pomaga, da je dober in priden in lep. Z njo se rada pokrižavajta doma in kadar stopita v božjo hišo ali iz nje odhajata.“

Na poseben list rišite med mesecem kapljice vode: toliko jih smete narisati, kolikorkrat ste opravili kakšno dobro delo.

„O, Vrba, srečna, draga vas domača, kjer hiša mojega stoji očeta!“ (V tej hiši je bil Prešeren rojen 3. decembra 1800.)

hudičev advokat

nadaljevanje s str. 35

„Popolnoma nenavadno. Nikoli nisem slišal o podobnem primeru.“

„Ste omenili to Nini Sanduzzi?“

„Sem. Vprašal sem jo, kako in kdaj se je to zgodilo.“

„Kaj vam je rekla?“

„Zmignila je z rameni in odvrnila, kot to delajo kmečki ljudje: ‚No ja, se je pač zgodilo!‘ Najini odnosi tedaj niso bili tako dobri kot sedaj. Vendar me je primer zanimal. In me zanima še zdaj. Zakaj me to sprašujete, monsinjor?“

„Nina mi je povedala, da je Giacomo na dan rojstva po vašem odhodu prebil noč v molitvi in ji naslednje jutro obljubil, da bo njun otrok po preteku treh tednov videl normalno kot drugi otroci. In po njenem pripovedovanju se je to izpolnilo. Mrene so izginile. Otrok je ločil luč od sence in kasneje se je njegov vid razvijal enako kot pri drugih otrocih. Kakšno mnenje bi si ustvarili o tem, doktor?“

Meyer ni takoj odgovoril. Zdelo se je, da se ga je polastila nova

misel. Ko je spregovoril, je bilo videti, kot da bi govoril samemu sebi.

„To je torej tisto, kar je hotela reči, ko je zagotavljala, da je Giacomo delal čudeže in da jih je ona doživela.“

„Kdaj je to rekla?“

„Ko sva govorila o vašem prihodu in sem jo jaz nagovarjal, naj bi vam povedala.“

„In mislite, da je povedala resnico?“

„Ja,“ je odvrnil Meyer mračno.

„Povedala je resnico. Nina se ne bi zlagala, tudi če bi s tem rešila svoje življenje.“

„In kakšno bi bilo vaše zdravniško mnenje?“

„Jaz bi dejal, na prvi pogled, da se to ne more zgoditi.“

„Pa se je zgodilo. Otrok še zmeraj vidi.“

Meyer ga je pogledal z dolgim, vprašujočim pogledom, potem je smehljalje odkimal.

„Vem, kaj hočete, da naj rečem, Meredith, vendar tega ne morem reči. Ne verujem v čudeže ampak le v nepojasnjena dejstva. Le to lahko priznam, da se to normalno ne dogaja. Lahko bi šel še naprej in dejal, da nisem še nikdar slišal o podobnem primeru, kot je ta, da ne vem za nobeno zdravniško razlago, ki bi prišla v poštev. Nisem pa pripravljen napraviti skoka v temo in reči, da gre tu za čudež, ki ga je storil božji poseg.“

„Ne prosim vas tega,“ je dobrovoljno pojasnil Meredith. „Vpra-

šal sem vas le, če to lahko razložite v zdravniški govorici?“

„Jaz ne. Možno je, da drugi lahko.“

„Če lahko, ali tudi lahko pojasnijo, odkod Giacomu Neroneju predhodna vednost glede ozdravljenja?“

„Jasnovidnost je priznan pojav, čeprav nerazložen. A od nikogar ne moremo zahtevati, da bi izrekel sodbo o informaciji, ki jo je dobil od drugih, o nečem, kar se je zgodilo pred petnajstimi leti.“

„Ali pa priznate resničnost informacije?“

„Ja.“

„Ali bi bili pripravljeni zapisati, da je to dejstvo nerazloženo in morda nerazložljivo pri sedanjem stanju medicinske znanosti?“

„Pri mojem medicinskem znanju,“ ga je popravil smehljalje se Meyer.

„Bi se vi izrekli s temi besedami pred škofijskim sodiščem?“

„Bi se.“

„To je vse,“ je dejal Meredith z rahlim posmehom. „Tako bom napisal v svoje zapiske.“

„Kakšno je vaše mnenje, monsinjor?“ je vprašal porogljivo Meyer.

„Sem brez predsodkov,“ je odvrnil Meredith z običajno natančnostjo. „Prizadeval si bom, in enako bo ravnal moj naslednik, dokazati z vsemi mogočimi sredstvi, da to ni čudež, ampak kratko in malo redek naraven pojav. Ker se naslanja samo na eno pričo in na kasnejšo vašo izpoved, je verjetno, da ga bomo nazadnje kot čudež odklonili, čeprav je dejansko lahko bil. V čemer se midva razhajava, moj dragi doktor, je to, da vi zaniimate možnost čudežev, medtem ko jo jaz priznavam. Dokazovanje je dolgo, vendar si upam trditi, da je moje stališče laže vzdržljivo kot vaše.“

„Vi bi bili dober advokat, monsinjor,“ se je izvijal Meyer, „Kakšno je vaše naslednje vprašanje?“

Meredith mu ga je zastavil brez ovinkov.

„Kdo je bil Il Lupo, Volk? In zakaj vam je dejal Nerone, da ga zadržujte stran od naselja?“

Meyer ga je gledal presenečeno.

„Kdo vas je o tem informiral?“

„Nina. Ona je na pol spala, vendar je slišala, da ste se vi in Nerone pri vratih pogovarjala.“

„Kaj je še slišala?“

„Da ste vi dejali: ‚To je zgodovina. Ne vi ne jaz je ne moreva zadržati. Nekdo mora začeti z organiziranjem.‘“

„Je bilo to vse?“

„Ja. Mislim sem, da bi mi vi lahko razložili, kaj je to pomenilo.“

„Pomenov je bilo mnogo, monsinjor... Samo tistega vam bom skušal povedati, ki ga je to imelo zame...“

„Taborišče je bilo v plitvem usadu na vrhovih hrbtenice vzhodnih gora. Pred tisočletji je bilo morda to ognjeniško žrelo. Usad je imel rob nazobčan kot žaga, zunanja pobočja pusta in suha, znotraj pa majhno jezerce, ki se je odtekalo in zraven katerega je raslo grmičevje in kot žica trda trava. Šotore je skrivalo grmičevje in kože in krave, ki so jih zaplenili kmetom iz okolice, so se mirno pasle v grapi, medtem ko so se opazovalci, ki so stali na straži in pregledovali okolico, krili z velikimi štrlečimi zobmi ognjeniškega žrela.

Bil je samo en dohod, kozja steza, ki je peljala od Satanove skale, kjer je stal prvi stražar. Čuvarki, nameščeni ob robu ognjeniškega žrela, so ga lahko videli ves dan, in če je spustil kakega tujca, so merili na tega med vso potjo. Ko je prišel do roba, so mu šli naproti in potem, ko so ga pregledali, sta ga dva stražarja pospremila skozi grmičje v šotor II Lupa, ki je bil poveljnik.

Meyer se je spominjal njegove zunanosti: bil je nizke postave, plavolas, svetlih oči, širokega obraza in smehljajočih se ust. S prijetnim glasom je govoril včasih v toskanščini, drugič pa v najbolj robatem narečju. Njegova obleka je bila groba, enaka kot obleka njegovih mož, a njegove roke in njegovi zobje so bili brezmadežni in bril se je skrbno vsak dan. O svoji preteklosti je govoril malo, toda Meyer je razbral, da se je boril v Španiji, bil potem v Rusiji in se vrnil v Italijo, preden je izbruhnila vojna. Delal je v Milanu in v Turinu ter kasneje v Rimu, čeprav ni bilo moč ugotoviti, kako in kaj. Priznal je, da je strankni človek, in je razpravljal o politiki z veljavo in znanjem.

(bo še)

lo in kamor se bodo lahko hodili rodovi učiti ljubezni do naroda.

V uvodu pravi pisatelj: „Razvoj zunanjepolitičnih dogodkov med drugo svetovno vojno in spretna politika komunistov je komunizmu v Jugoslaviji prinesla zunanjo zmago. Škof Rožman je bil v odsotnosti obsojen na 18 let prisilnega dela in odvzema svobode. Zakaj so ga komunisti obsodili? Iz istega vzroka, kakor je bil nekaj tednov za njim obsojen nadškof Stepinac. Hrvaški kipar Ivan Meštrovič se je po drugi svetovni vojni srečal v Ameriki s tedanjim Titovim namestnikom Milovanom Djilasom. Vprašal ga je, kaj je zagrešil nadškof Stepinac, da so ga obsodili. Djilas je odgovoril: ‚Pravzaprav nič. Razmere so bile take, da ga je bilo treba obsoditi.‘ Drugače povedano: Komunizem se je Stepinca bal. Zato se je skušal pred njim zavarovati. Tudi škof Rožman je bil komunistom napoti. Zato ga je bilo treba označiti za izdajalca in obsoditi. Z vatikanskimi dokumenti in mnogimi drugimi pričevanji smo to obdolžitev ovrgli. Če bo nepristranska zgodovina kdaj odkrila še druge priste dokumente o Rožmanu, smo prepričani, da ga nobeden ne bo izpričal kot izdajalca svojega naroda. Dokument, ki bi kaj takega trdil, bo potvorba.“

Med težkimi očitki proti škofu Rožmanu je ta, da se je ob koncu vojne umaknil iz Slovenije. Ta očitke knjiga „ŠKOF ROŽMAN, 3. del“, popolnoma ovrže. Poroča, da so ob koncu vojne s celovške škofije škofa Rožmana nujno povabili v Celovec, češ da gre za važne mednarodne razgovore. Ko je škof v Celovcu zvedel, da so ga na ta način hoteli samo rešiti pred komunističnim maščevanjem, se je hotel na vsak način vrniti v Ljubljano, pa ga je šofer odpeljal drugam.

Skratka: To delo bo opravilo med Slovenci ogromno dobro delo prav z odkrivanjem resnice o škofu Rožmanu in njegovem času. Knjiga ne bi smela manjkati v nobeni slovenski hiši.

Obsega 992 strani. Naročite jo lahko v celovški Mohorjevi. Stane 494.— šillingov?

nova knjiga

JAKOB KOLARIČ:

ŠKOF ROŽMAN, 3. DEL

Celovec 1977.

Zlepa kakšnega človeka v slovenski zgodovini ni uradna propaganda tako umazala kot ljubljanskega škofa dr. Gregorija Rožmana. Zakaj?

Škof Rožman je tik pred vojno in med njo med prvimi spregledal igro KPS, ki je hotela priti za vsako ceno na oblast in je zato uprizorila revolucijo z vsemi njenimi groznimi posledicami. To igro partije je škof neustrašeno razkrinkaval od njenega začetka in ves čas med revolucijo. Njegove so besede, da je brezbožni komunizem

največja nesreča za slovenski narod.

Jasno je, da se je ves partijski propagandni stroj usmeril proti škofu Rožmanu. Razglasil ga je, kot toliko drugih slovenskih poštenjakov, za narodnega izdajalca. A Rožman je bil kvečjemu izdajalec protinarnodnih partijskih načrtov in to prav zato, ker je imel svoj narod tako rad.

Resnice ni mogoče utišati. Čeprav počasi, vendar z vso gotovostjo pronica na dan. Knjiga „ŠKOF ROŽMAN, 3. del“, je primer resnice, ki si je poiskala pot na dan. To delo odgrinja zakulisje medvojnega dogajanja v Sloveniji. Bralcu ni treba biti ravno psiholog, da iz sicer preprostega, a zato nič manj iskrenega pisanja resnico začuti. Škof Rožman se kaže iz tega dela kot plemenit, velik Slovenec, ki mu bo narod vedno vedel hva-

mali oglasi

● JANKOVIČ, 17 rue de Belgrade, 54 Tucquegnieux, Francija, posreduje uradne prevode in prošnje. Pišite mu!

● PREVAJALSKA PISARNA V Münchnu uredi uradno prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje in nudi pravno pomoč: Dipl. filolog JOSEPH ARECH, 8 München 50, Pfeilschifterstr. 21, telefon (089) - 14 13 702.

● PREVAJAM iz slovenščine v nemščino in obratno. Vse prevode sodno overim. Prevode opravi hitro in poceni: MONIKA ZIBELNIK, Franz-Albert-Str. 12, 8000 München 50, tel. 812 30 59 — zvečer.

● SLOVENSKI FANT, 32/165, miren in pošten, s poklicem, že dalj časa zaposlen v Nemčiji, želi spoznati pridno dekle. — Naslov posreduje uprava „Naše luči“, če ji pošljete pošto pristojbino, navedeno v barvnem stolpcu te strani spodaj. (Št. 19)

● Potujete v RIM? Dobrodošli v hotelu BLEDE, Via S. Croce in Gerusalemme 40, 00185 Roma, tel. (06) 777 102. Na razpolago so vam komfortne sobe s kopalnico, klimatičnimi napravami in radijem, lastni parkirni prostor in restavracija v alpskem slogu. Zagotovljeno vam je prijetno občutje med slovenskim osebjem. Lastnik Vinco Levstik.

● Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se vam toplo priporočamo. Obrnite se na naslov: Gebr. HORZEN — Möbeltransporte, Biesenstraße 30, 4010 Hilden bei Düsseldorf, telefon: 02103 - 23 62. Informacije dobite pisмено ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

● NOVO HIŠO med Rogaško Slatino in Atomskimi toplicami, s centralnim ogrevanjem in vrtom, ugodno prodam. — Ponudbe pošljite na: Franc Drobežnik, Gričice 5, YU-63241 Podplat, Slovenija.

● TROSOBNO STANOVANJE s pritliklinami, prazno, površina 100 m², staro 45 let, v središču Ljubljane, potrebno delne adaptacije, napredaj za 45.000 DM (takojšnje plačilo). — Naslov posreduje uprava „Naše luči“, če pošljete pošto pristojbino, navedeno v barvnem stolpcu te strani spodaj. (Štev. 16)

● TROSOBNO STANOVANJE s pritliklinami, prazno, površina 100 m², staro 45 let, v središču Ljubljane, potrebno delne adaptacije, napredaj za 45.000 DM (takojšnje plačilo). — Naslov posreduje uprava „Naše luči“, če pošljete pošto pristojbino, navedeno v barvnem stolpcu te strani spodaj. (Štev. 16)

pozor!

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

Knjižni dar Mohorjeve družbe v Celovcu za leto 1978

● KOLEDAR za leto 1978

Kalendarski del tudi tokrat krasijo lepe štiribarvne pokrajinske slike. Vsebinska je zanimiva. — 160 strani, cena 60.— šil.

● Karel Mauser: POMLAD V ČREPINJEKU (družinske večernice)

Pisatelj nas povzede v zelo lep kot Gorenjske pod Karavanke. Zgodba je pisana preprosto, a napeto in zanimivo; bralec bo tudi v njej našel našega pravega Mauserja. V dodatku je pomembna razprava dr. Tineta Debeljaka o življenju in delu pokojnega pisatelja. — 160 strani, 50.— šil.

● Lev Detela: POVOJNI SLOVENSKI KOROŠKI PESNIKI IN PISATELJI

Pisatelj v zanimivem pripovedovalnem slogu, torej ne izrazito znanstveno, riše pomembnejše poveljne pesnike in pisce slovenske Koroške, kot jih on dojema. — 152 strani, 50.— šil.

● DRUŽINSKO SVETO PISMO, IV. DEL

Ta zadnji del obsega še ostala apostolska pisma in Skrivno razodetje. Knjiga ima zelo lep barvast ovitek in nekaj zanimivih slik. — Cena 60.— šil.

● NOVA DRUŽINSKA PRATIKA za leto 1978

Kot svojčas naj bi tudi dandanes ne manjkala v nobeni naši družini! Letos je izšla v „novi obleki“ z zelo lepo barvasto sliko sv. Družine znamenitega slov. slikarja Ivana Groharja. Knjižica je vsebinsko zanimiva. — 160 strani, 30.— šil.

● Vse te knjige lahko naročite pri svojih dušnih pastirjih ali pri založbi: Mohorjeva družba, Viktringer Ring 26, A-9020 Klagenfurt, AUSTRIA.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 100 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 3 avstrijske šilinge (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštinih kuponih pristojbino za dvoje pisem za tujino.

povejmo po domače!

v želodec človeku ne moreš videti; nadet, nadevan želodec; sam želodec ga je, lačni želodci; imeti koga v želodcu; ta ima dober želodec.

BOSTI —

v oči, v nos me bode; v prsih me bode, z očmi bode v temo, besede so ga bodle, sonce bode skozi listje, ta krava rada bode; živina se bode, soseda se venomer bodeta; z bikom se bode.

CUNJA —

ta človek je cunja (= *nesamostojnež*); same cunje ji rojijo po glavi, vse vtakne v cunje; od njega so visele cunje.

ČRN —

črno se dela pred očmi; boš plačeval, da boš črn; vse črno jih je bilo; ne črne ne bele ni rekel; v črno oblečen, v črno zadeti; črn dan, črne misli; črni (= *vrag*).

DAN —

prišel je še pri dne, za dne; dan na dan, dan za dnem; iz dneva v dan; prej ta dan, danes ta dan je vse drugače; tega ne pozabim svoj živ dan; na stare dni se ženi; njega dni, svoje dni se je živelo; živeti tja v tri dni; vse bo prišlo na dan; jasno kakor beli dan; knjiga zagleda beli dan; svetiti pri belem dnevu; dan se dela, dan se je storil; lep dan se je naredil; dan zvoniti, k dnevu zazvoniti; vstati pred dnem, z dnevom; vstani, saj je že velik dan!; še je dosti dne, noč je še daleč; o svetem Vidi se dan skozi noč vidi; na sveti dan; za božji dan; pasji dnevi.

EDEN —

imel je troje čevljev, eni so bili še čisto novi; ena vrata so držala na hodnik, ena na stopnice, ena na

verando; preštel sem vilice in opazil, da ene manjkajo; vsi kakor en mož; vsi za enega, eden za vse; en cvet ne naredi pomladi; oba sta kriva: eden, ker je dražil, drugi, ker je udaril; eni so dejali, da je siromak, drugi, da je skopuh; napletel je zvezo z enim izmed njih; ura je ena; pravkar je odbilo eno; do ene, do enih sem ga čakal; ob eni, ob enih pride; na eno gre že ura; čez eno ga nikar ne čakaj!

napake

(*Najprej je navedena napačna raba, potem pravilna.*)

Joško, Joškota → Jožko Jožka; pri čemer, s čemer, s čemer → pri čemer, s čimer;

izgleda, da bo dež → kaže, videti je, da bo dež;

kako bo pa to izgledalo → kakšno pa bo to, čemu pa bo to podobno;

zdrav izgledaš → zdrav si videti; kako pa izgledaš → kakšen pa si; pri komur, s komur → pri komer, s komer;

od kje, do kje → od kod, do kod; lim, limati → klej, klejiti, lepiti; kljub temu da → dasi, čeprav; v kolikih urah → v koliko urah; v koliko je prizadet → koliko je prizadet;

v kolikor bom mogel → kolikor bom mogel;

končati z delom, s šolo → končati delo, šolo;

koncem leta → konec leta; tristo konjev → tristo konj; podvzeti potrebne korake → storiti, narediti potrebne korake; koristiti ugodnost → porabiti, izrabiti ugodnost;

koristiti se s čim → izkoriščati kaj;

pet komadov mila → pet kosov mila;

pet komadov žarnic → pet žarnic; veljati kot izvedenec → veljati za izvedenca.

beseda literatov

NAŠE LUČI

(skrajšano)

Naša prva luč je sonce: z zlato roko svet odgrinja, zlatih ciljev nas spominja.

Naša druga luč je mesec: daleč smo se zanočili, v mesečini prav hodili.

Naša tretja luč je ogenj: gospodarja, vso družino zvabil v svojo je svetlino.

Luč četrta je beseda: jasna hodi med narodi, dušo k duši tajno vodi.

Naša zadnja luč je duh: vse je mračno, duh nam seva, k Bogu pota razodeva.

Oton Župančič

OTON ŽUPANČIČ

(1878—1949)

se je rodil v Vinici v Beli krajini. Študiral je zgodovino in zemljepis, uslužben je bil v mestnem arhivu, nato pa v gledališču. Napisal je pet zbirk pesmi za odrasle, dve za otroke in prevajal zlasti odrska dela. Je najpomembnejši slovenski pesnik novejša dobe.

Erscheinungsort: Klagenfurt

Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt

P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstraße 1, 4053 Haid bei Ansfelden.
Martin Belej, Enzenbach, 8112 Gratwein bei Graz. (Tel. 03124 - 23 59).
P. Štefan Kržišnik, Zisterzienser Stift, 6422 Stams, Tirol.
Ivan Tomažič, Albertgasse 48 („Korotan“), 1080 Wien VIII.
Slovenski socialni urad, Seitzerg. 5/II, 1010 Wien I. (Tel. 0222 - 63 25 07).
Janez Žagar, Feldeggasse 1, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.
(Tel. 05522 - 26 4 04).
Socialni urad za tuje delavce, Bahnhofstraße 13, 6800 Feldkirch,
Vorarlberg. (Tel. 05522 - 21 5 85).
Slovenski dušnopastirski urad, Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guil. Lambert laan 36, Eidsen, 3630 Maasmechelen.
Kazimir Gaberc, avenue L. Empain 19, B-6001 Charleroi, Marchinelle.
(Tel. 071 - 36 77 54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. 636-80-68).
Jože Flis, 7 rue Gutenberg, 75015 Paris. (Tel. 577-69-93).
Stanislav Kavalir, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.
Anton Dejak, 33 rue de la Victoire, 57710 Aumetz.
Msgr. Stanko Grims, 259 bis Avenue de l'Europe, 57800 Freyming-
Merlebach.
Franjo Pavalec, 8 Avenue Pauliani, 06000 Nice.

ITALIJA

Jure Rode, Collegio Pio Latino, Via Aurelia Antica 408, 00165 Roma.

NEMČIJA

Dr. Janez Zdešar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).
Ivan Ifko, 43 Essen-Altenessen, Bausenhorststr. 2. (Tel. 0201 - 34 40 45).
Pavel Uršič, 42 Oberhausen 11, Oskarstraße 29. (Tel. 0208 - 64 09 76
ali 64 11 72).
Ludvik Rot, Hochdähler Str. 14, 5657 Haan 1. (Tel. 02129 - 13 92).
Mirko Jereb, 6 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 0611-63 65 48).
Stanko Gajšek, 68 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 2 85 00).
Ciril Turk, 7 Stuttgart 1, Stafflenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).
Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 7 75 25).
Dr. Franc Felc, 798 Ravensburg, Raueneeggstr. 13. (Tel. 0751 - 2 20 00).
Vili Stegu, 8070 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3 1/2. (Tel. 0841 - 3 44 74).
Jože Bucik, 89 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.
(Tel. 0821 - 9 79 13).
P. Janez Sodja, 8 München 80, Röntgenstr. 5. (Tel. 089 - 98 19 90).
Dr. Branko Rozman, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).
Martin Mlakar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).
Anton Štekl, 1 Berlin 61, Methfesselstr. 43, Kolpinghaus, (tel. 030-
785 30 91 do 93), in 1 Berlin, Kolonnenstr. 40. (Tel. 030-784 84 34).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guil. Lambert laan 36, Eidsen, 3630 Maasmechelen, Belgie.

ŠVICA

P. Fidelis Kraner, Postfach 191, Seebacherstraße 15, 8052 Zürich.
(Tel. 01/50 31 32).
P. Angel Kralj, Kapuzinerkloster, 4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).